

Янчева Л.М.
Наумова Т.А.
Нестеренко І.В.
Акімова Н.С.

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ

2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧУВАННЯ
ТА ТОРГІВЛІ

Янчева Л.М., Наумова Т.А., Нестеренко І.В., Акімова Н.С.

ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Навчальний посібник

2021

Автори:

Янчева Л.М., канд.екон.наук, професор

Наумова Т.А., канд.екон.наук, доцент

Нестеренко І.В., канд.екон.наук, доцент

Акімова Н.С., канд.екон.наук, професор

Рецензенти:

Чумак О.В. – завідувач кафедри економіки та бізнес технологій
Національного авіаційного університету, доктор екон. наук., доцент

Нестеренко О.О. – завідувач кафедри обліку та фінансів
Харківського державного університету харчування та торгівлі,
доктор екон. наук., професор

Янчева Л.М., Наумова Т.А., Нестеренко І.В., Акімова Н.С.

Навчальний посібник з дисципліни "Податковий контроль" для здобувачів
другого (магістерського) рівня за спеціальністю 071 "Облік і оподаткування"-
Електр. видання – 243 с.

Навчальний посібник, який підготовлено відповідно до програми з навчальної
дисципліни "Податковий контроль" для здобувачів другого (магістерського) рівня за
спеціальністю 071 "Облік і оподаткування", покликаний допомогти студентам опанувати
теоретичні і прикладні основи формування податкового боргу та організаційно-тактичні
заходи управління заборгованістю платників податків перед бюджетами і державними
цільовими фондами. У посібнику розкрито соціально-економічний зміст податкового
контролю та методику проведення податкових перевірок, основи правового регулювання та
організаційного забезпечення управління податковою заборгованістю, порядок обліку і
погашення податків до бюджету, механізми розстрочення, відстрочення та списання
податкової заборгованості.

ЗМІСТ

Передмова	6
Тема 1 Податковий контроль – складова частина фінансового контролю і податкового механізму	
1. Зміст податкового контролю	8
2. Контролюючі органи України	13
3. Облік платників податків	15
<i>Питання для обговорення</i>	19
<i>Тестові завдання</i>	19
Тема 2 Організація і методика проведення податкових перевірок	
1. Види податкових перевірок	26
2. Планування та організація проведення податкових перевірок	30
3. Методика оформлення результатів податкових перевірок	32
4. Організація контролю за результатами перевірок	33
5. Порядок оскарження результатів перевірок	38
<i>Питання для обговорення</i>	42
<i>Тестові завдання</i>	43
<i>Ситуаційні завдання</i>	54
<i>Завдання для самоконтролю</i>	56
Тема 3 Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства	
1. Відповідальність платника у випадках порушення податкового законодавства	57
2. Адміністративні штрафи	58
3. Карна відповідальність	62
4. Фінансові санкції	63
<i>Питання для обговорення</i>	65
<i>Тестові завдання</i>	65
<i>Ситуаційні завдання</i>	80
<i>Тематика доповідей</i>	85
Тема 4 Прогнозування податків та їх характеристика	
1. Методи прогнозування	86
2. Порядок подання податкової звітності до ДПА	95
<i>Питання для обговорення</i>	102
<i>Тестові завдання</i>	102
<i>Ситуаційні завдання</i>	105
Тема 5 Податковий борг: виникнення, погашення, списання	
1. Сутність та виникнення податкового боргу	109
2. Узгодження права платника податку	113

3. Прядок погашення податкового боргу	118
<i>Питання для обговорення</i>	123
<i>Тестові завдання</i>	124
<i>Ситуаційні завдання</i>	130
<i>Тематика доповідей</i>	134
Тема 6 Адміністрвання податків, зборів та платежів	
1. Облік платників податків	135
2. Оперативний облік податкових надходжень до бюджету	139
3. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів	150
4. Особливості організації і методики проведення документальної перевірки податку на прибуток	161
5. Особливості реєстрації платників податку на додану вартість	198
<i>Питання для обговорення</i>	206
<i>Тестові завдання</i>	206
<i>Ситуаційні завдання</i>	218
<i>Тематика доповідей</i>	220
Теми рефератів з дисципліни «Податковий контроль»	221
Список літературних джерел	223
Додатки	234

ПЕРЕДМОВА

Функціонування системи оподаткування передбачає необхідність формування системи державних органів, які здійснюють контроль за повним та своєчасним виконанням платниками податків зобов'язань. Контроль передбачає вивчення, порівняння, виявлення, фіксації проблем, змісту і відображення в обліку господарських операцій та вжиття заходів для їх розв'язання, усунення порушень і попередження їх в подальшому.

Метою вивчення дисципліни є надання майбутнім фахівцям в галузі обліку і аудиту системи знань з організації контролю за дотриманням суб'єктами підприємницької діяльності податкового законодавства, повнотою та своєчасністю сплати до бюджету та державних цільових фондів податків і зборів, обов'язкових платежів.

Предметом вивчення дисципліни є взаємовідносини юридичних і фізичних осіб та держави, в особі контролюючих органів з приводу повноти нарахування податкових зобов'язань та своєчасності їх сплати до бюджету та цільових фондів.

Від повноти засвоєння тем дисципліни буде залежати подальше розуміння відповідальності за порушення податкового законодавства та побудова відносин з контролюючими органами під час та після здійснення перевірок. Відповідно, від цього будуть залежати результати їх майбутньої роботи в податкових інспекціях, контрольно-ревізійних установах, підприємствах.

Навчальний посібник підготовлено відповідно до Програми дисципліни «Податковий контроль» та навчальних планів рекомендованих для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування». Програма передбачає курс лекцій та практичні заняття, а також самостійну роботу студентів по вивченню дисципліни «Податковий контроль».

Навчальний посібник присвячено вивченню теоретичних засад і закріпленню практичних навичок щодо організації податкового контролю.

Для засвоєння теоретичних знань та застосування їх на практиці, за кожною темою розглядаються реальні практичні ситуації з поясненням їх розв'язання. Після кожної теми надаються контрольні питання та тестові й ситуаційні завдання, які допоможуть студентів підвищити рівень засвоєння опрацьованного матеріалу.

Структура розділів навчального посібника сприяє кращому вивченню та засвоєнню навчального матеріалу. Так, до кожного розділу сформульовано контрольні питання, ключові слова і поняття.

Запропонований навчальний посібник рекомендується до використання студентами економічних спеціальностей вищих навчальних закладів, спеціалістами підприємств та контролюючих органів, слухачами шкіл бізнесу та системи підвищення кваліфікації.

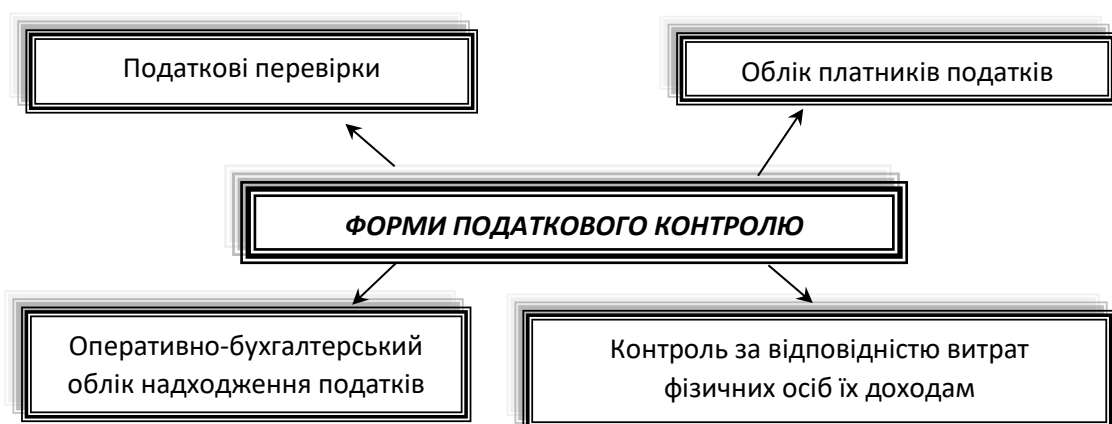
ТЕМА 1 ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ – СКЛАДОВА ЧАСТИНА ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ І ПОДАТКОВОГО МЕХАНІЗМУ

1. Зміст податкового контролю.
2. Контролюючі органи України.
3. Облік платників податків.

1. Зміст податкового контролю. Функціонування системи оподаткування передбачає необхідність формування системи державних органів, що здійснюють контроль за повним та своєчасним виконанням платниками податків податкових зобов'язань.

Податковий контроль є єдиною системою обліку платників податків, а також контролю за правильністю нарахування, повнотою, своєчасністю сплати податків, нарахованих фінансових санкцій, порядком проведення розрахунків, обліком товарів і коштів (рисунок 1).

Рис. 1 *Форми податкового контролю*

Податковий контроль можна визначити як окрему складову системи управління податкової системи, що забезпечує дотримання діючого податкового законодавства з метою забезпечення грошовими ресурсами бюджету і державних цільових фондів. Схема проведення податкового контролю приведена на рис. 2.

Сутність контролю зводиться до процесу вивчення, порівняння, виявлення проблем, змісту і відображення в обліку господарських операцій та вжиття заходів для їх розв'язання, усунення порушень і попередження їх в подальшому.

Податковий контроль є невід'ємною частиною фінансового контролю, однією з найважливіших функцій управління, що складається з трьох взаємозалежних елементів: прогнозування (планування), регулювання та контролю.

Рис. 2 Схема проведення податкового контролю

Відповідно до п. 61.1 ст. 61 Податкового кодексу України (далі – ПК України) податковий контроль становить собою систему заходів, що вживаються контролюючими органами та координуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Предмет податкового контролю достатньо широкий, тому необхідно акцентувати увагу на множинності суб'єктів, уповноважених здійснювати такий контроль. Зокрема, відповідно до п. 41.1. ст. 41 ПК України контролюючими органами є:

1) податкові органи (центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, його територіальні органи) – щодо дотримання законодавства з питань оподаткування, законодавства з питань сплати єдиного внеску, а також щодо дотримання іншого законодавства, контроль за виконанням якого покладено на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, чи його територіальні органи;

2) митні органи (центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, його територіальні органи) – щодо дотримання законодавства з питань митної справи та оподаткування митом, акцизним податком, податком на додану вартість, іншими податками та зборами, які відповідно до податкового, митного та іншого законодавства справляються у зв'язку із ввезенням (пересиланням) товарів на митну територію України або територію вільної митної зони або вивезенням (пересиланням) товарів з митної території України або території вільної митної зони. Таким чином, до них віднесено Державну податкову службу, Державну митну службу та інших суб'єктів.

Згідно зі ст. 62. ПК України до способів здійснення податкового контролю віднесено:

- 1) ведення обліку платників податків;
- 2) інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів;
- 3) перевірки та звірки відповідно до вимог цього Кодексу, а також перевірки щодо дотримання законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, у порядку, встановленому законами України, що регулюють відповідну сферу правовідносин;
- 4) моніторинг контрольованих операцій та опитування посадових, уповноважених осіб та/або працівників платника податків відповідно до ст. 39 цього Кодексу. У Законі України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» закріплено такі форми (способи) здійснення контролю, як-то: державний фінансовий аудит, інспектування, перевірка закупівель та моніторинг закупівлі.

Предмети фінансового та податкового контролю певною мірою відрізняються й, відповідно, ці види контролю реалізуються різними способами.

На сучасному етапі нормотворення в Україні чимало законопроектів спрямовані на удосконалення правового регулювання податкового контролю та процедур його здійснення. Так, проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України для уточнення окремих умов мораторію на проведення податкових перевірок» № 4045 від 03.09.2020 р. передбачає внесення змін до п. 52-2 п. 10 розділу XX «Перехідні положення», зокрема положень, що встановлюють виключення для проведення мораторію на проведення документальних та фактичних перевірок великих платників податків. Наразі чинна норма передбачає дію мораторію на проведення документальних та фактичних перевірок на період з 18 березня 2020 року по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території

України з метою запобігання поширенню на території України т.на вірусної хвороби (COVID-19). Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо зменшення тиску контролюючих органів на платників податків» №. 4065-1 від 23.09.2020 р. передбачає усунення ряду дискреційних та корупційних норм в податковому законодавстві, відновлення окремих положень, що дозволить платникам податків повною мірою реалізовувати свої права, а також скасування ряду положень, які збільшують тиск контролюючих органів на платників податків та повинні набирати чинності з 1 січня 2021 року. Положення вказаного законопроекту спрямовані на скасування низки норм Закону № 466, який було прийнято з вказівкою про необхідність подальшого доопрацювання, й поліпшення становища платників податків в сучасних умовах. Зокрема, проектом Закону України № 4065-1 запропоновано скасування інституту вини при порушенні платниками податків податкового законодавства, визначення «винні діяння» і «діяння, вчинені умисно», встановлення контролюючими органами вини особи, які набирають чинності з 1 січня 2021 року.

На державному рівні роль податкового прогнозування (планування) визначає аналіз надходжень податків, тенденцій та чинників зростання бази оподаткування, і на цій основі визначаються обсяги податкових надходжень до бюджету. Також визначається необхідність розробки податковими органами обґрунтованих нормативних документів.

При здійсненні податковими органами регулюючих заходів необхідно передбачити, що їхнє виконання вимагає постійного контролю. Систему податкового контролю можна визначити як взаємозалежну сукупність контролюючого суб'єкта, контрольних процедур і контрольованого об'єкта.

Контролюючий суб'єкт (суб'єкт контролю) – юридична чи фізична особа, що спрямовує контрольні дії на власну діяльність або на діяльність іншої особи, що знаходяться у довколишньому господарському середовищі.

Контрольні дії – операції порівняння (зіставлення) показників діяльності підконтрольного суб'єкта з визначеною нормою, здійснювані контролюючими суб'єктами з метою виявлення і блокування відхилень від цих норм.

Підконтрольний об'єкт (об'єкт контролю) - фізична чи юр. особа, на певний вид діяльності яких спрямовуються контрольні дії.

Предмет контролю - конкретний вид діяльності (певні фінансово-господарські операції) підконтрольного суб'єкта, на який спрямовано контрольні дії.

Об'єктом контролю – є доходи суб'єктів підприємницької діяльності, громадян України, іноземних громадян і осіб без громадянства у тій частині, в якій вони виступають платниками податків і зборів.

2. Контролюючі органи України.

Згідно до Податкового кодексу України визначено перелік контролюючих органів та межі їх компетенції. Крім того, статус, функції, завдання, права і обов'язки цих органів визначає, зокрема, ЗУ “Про ДПСВУ”, Митним кодексом тощо.

Фінансовий контроль по регулюванню потоків фінансових ресурсів здійснюють Рахункова палата ВРУ, Мінфін, КРУ, ДПА, Державного казначейства і Державної митної служби, підрозділи Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку тощо.

Серед контролюючих органів виконавчої влади (суб'єктів податкового контролю) центральне місце займають органи, які контролюють сплату податків, зборів і обов'язкових платежів:

- 1) Митні органи;
- 2) Установи Пенсійного фонду України;
- 3) Установи Фондів соціального страхування України;
- 4) Податкові органи.

Митні органи – стосовно ввізного та вивізного мита, акцизного збору, ПДВ, інших податків та зборів (обов'язкових платежів), які відповідно до

законів справляються при ввезенні (пересиланні) товарів і предметів на митну територію України або вивезенні (пересиланні) товарів і предметів з митної території України.

Пенсійний фонд – стосовно внесків до пенсійного фонду України.

Установи Фондів соціального страхування України – стосовно внесків до Фондів соціального страхування України;

Податкові органи – стосовно податків і зборів (обов'язкових платежів), які справляються до бюджетів та державних цільових фондів, крім зазначених вище.

Інші державні органи не мають права проводити перевірки своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), у т.ч. за запитами правоохоронних органів.

Повноваження надано органами Податковим кодексом, зокрема:

- Визначити податкові зобов'язання непрямыми методами;
- Погоджувати операції з активами платника податків, що знаходяться в податковій заставі;
- Пропонувати компромісне вирішення суперечки;
- Надавати розстрочку і відстрочку податкових зобов'язань платників податків;
- Надсилати податкові вимоги;
- Заарештовувати активи платників податків;
- Організувати продаж активів, що знаходяться в податковій заставі;
- Списувати безнадійний податковий борг.

3. Облік платників податків.

Первісною функцією податкових органів є облік платників податків і надходжень податків. Він спрямований на визначення складу платників, їхніх основних характеристик і є основою для здійснення контролю за дотримання ними податкового законодавства.

Реєстрації як платники податків підлягають всі юридичні та фізичні особи, що мають об'єкт оподаткування. Розрізняють первинний та вторинний податковий облік. Первинний облік платників податків ведеться в журналах обліку платників податків, юридичних і фізичних осіб, при цьому ним надається єдиний за всіма видами податків та зборів ідентифікаційний номер. Вторинний, при якому платникам податків надається, окрім первісного, ще один ідентифікаційний (індивідуальний) номер за окремими податком або збором, у встановлену законом порядку (н.д ПДВ).

Автоматизований банк даних, створений для забезпечення єдиного податкового обліку платників податків, включає:

- ✚ єдиний банк даних юридичних осіб – платників податків;
- ✚ реєстр неприбуткових організацій і установ;
- ✚ державний реєстр фізичних осіб – платників податків;
- ✚ реєстр фізичних осіб – платників податків СПД;
- ✚ реєстр платників податків – постійних представників нерезидентів в Україні;
- ✚ реєстр договорів про спільну діяльність.

Органи ДПС координують свою діяльність стосовно обліку платників податків з фінансовими органами, органами Держказначейства України, внутрішніх справ, прокуратури, статистики, державною митною та кру службами, іншими органами, що здійснюють контроль, установами банків, податковими службами інших держав.

СПД, після реєстрації в органах виконавчої влади, в обов'язковому порядку має бути зареєстрований у державній податковій інспекції за місцем

перебування юридичної особи або за місцем проживання, місцем отримання основного доходу чи податкової адреси фізичної особи.

Формуванням і веденням державного реєстру фізичних осіб – платників податків і Єдиного банку даних платників податків – юридичних осіб займається ДПАУ. На рівні податкових інспекцій відділами обліку і звітності відкриваються картки особових рахунків по окремих видах платежів, за якими здійснюється оперативний облік податкових надходжень, донарахованих сум за результатами документальних перевірок, облік розстрочок, взаємозаліків, пільг і відшкодувань податків, а також сплати і стягнення фінансових санкцій. На основі щоденної і періодичної інформації формуються оперативні та статистичні звіти, що створюють інформаційну базу для подальшої аналітичної роботи у податковому процесі.

Державний реєстр фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів.

Створений ДПА для забезпечення обліку фізичних осіб, зобов'язаних сплачувати податки, інші обов'язкові платежі до бюджету й збори у державні цільові фонди. В інформаційний фонд Державного реєстру включаються:

- ✚ індивідуальні ідентифікаційні номери, які надаються фізичним особам – платникам і зберігаються за ними протягом всього їх життя;
- ✚ загальні відомості про фізичних осіб – платників податків;
- ✚ інформація про сплату фізичними особами податків.

Реєстрація фізичних осіб проводиться ДПІ за місцем постійного проживання платника. Під час реєстрації до облікової картки фізичної особи – платника податків вносяться такі данні;

- ✚ прізвище, ім'я, по-батькові;
- ✚ дата народження;
- ✚ місце народження (країна, область, район, населений пункт);
- ✚ місце проживання;
- ✚ місце основної роботи;
- ✚ види сплачуваних податків та інших обов'язкових платежів.

Дані Державного реєстру використовуються виключно для обліку одержаних доходів, об'єктів оподаткування, повноти та своєчасності сплати податків та інших обов'язкових платежів. Відомості Державного реєстру є інформацією з обмеженим доступом.

Взяття на облік СПД.

Згідно чинного законодавства юридичні особи повинні звернутися в двадцяти денний термін після отримання свідоцтва про державну реєстрацію звернутися до органів ДПС для постановки на податковий облік. Прийняття на облік здійснюється протягом двох робочих днів після надходження заяви за наявності всіх необхідних документів. Після постановки на облік ДПС ставить на примірнику його статуту відмітку пор прийняття на облік і видає відповідну довідку для пред'явлення до органів державної влади та установ банків.

Після постановки платника податків на облік формують його облікову справу, яка зберігається до ліквідації платника податків або зняття його з обліку. Облікова справа складається з:

1. *реєстраційної частини* – переліку документів, поданих платником податків до органів державної податкової служби при взятті його на податковий облік (може доповнюватися);
2. *звітної частини* – звітних документів, що надаються платником податків у період його діяльності. Формують цю частину підрозділи з питань оподаткування.

Постановка на облік фізичних осіб – СПД

Фізична особа – СПД після отримання свідоцтва про державну реєстрацію повинна в п'яти денний термін звернутися до органу ДПС для прийняття на податковий облік.

Облік платників ПДВ.

Порядок реєстрації платників ПДВ має свої особливості. Платниками податку є особи, що здійснюють або планують здійснювати господарську діяльність, підлягає обов'язковій реєстрації, імпортує товари, коли загальна

сума від здійснення операцій з поставки товарів, які підлягають оподаткуванню ПДВ, нарахована (перерахована) такій особі протягом останніх 12ти календарних місяців сукупно перевищує 300 000 грн (без врахування ПДВ), незалежно від того, який режим оподаткування використовує така особа. Для осіб, що здійснюють підприємницьку діяльність з торгівлі за готівкові кошти, - платник подає заяву не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку здійснення такої підприємницької діяльності. До заяви додається платіжний документ про сплату встановленої суми за Свідоцтво платника ПДВ. Орган ДПС зобов'язаний протягом 10 робочих днів надати заявнику свідоцтво про реєстрацію як платника ПДВ. Будь якій особі, що реєструється як платнику податку надається індивідуальний податковий номер, для стягнення цього податку.

Облік надходжень податків ведеться в картках особистих рахунків, які відкриваються в податкових інспекціях для кожного платника податків. Картки особистих рахунків дозволяють контролювати процес розрахунків підприємств із бюджетом і за необхідності вживати заходів щодо усунення заборгованості платників перед бюджетом.

Порядок зняття з обліку платників податків в органах ДПС.

У разі прийняття рішення власником про зняття з обліку як платника податків необхідно в 3денний термін із дати прийняття рішення подати до органу ДПС пакет документів. У десятиденний термін від дня подання заяви складається ліквідаційний баланс у формі річного звіту, який надається для перевірки органу ДПС.

При отриманні органами ДПС від платника податків заяви про зняття з обліку, а також на підставі інформації про відкриття провадження про банкрутство платника податків, орган ДПС у місячний термін ухвалює рішення про проведення документальної перевірки цього платника.

Після проведення перевірки у разі відсутності заборгованості перед бюджетом орган ДПС знімає платника з обліку, при наявності повідомлення від установи банку про закриття даному платнику рахунків.

Питання для обговорення:

1. Нормативно-законодавча база щодо здійснення податкового контролю.
2. Суть податкового контролю.
3. Етапи проведення податкового контролю.
4. Контролюючі органи України та їх повноваження.
5. Особливості здійснення контрольних функцій органами соціального страхування.
6. Взяття на облік платників податків – юридичних і фізичних осіб.
7. Особливості обліку платників ПДВ.
8. Форма та структура зворотного боку облікової картки платників податків.
9. Порядок зняття з обліку платників податків.

Тестові завдання:

1. Відновіть логічну послідовність проведення податкового контролю:
  - 1) прийом звітності;
  - 2) реєстрація й облік платників;
  - 3) нарахування платежів до сплати;
  - 4) проведення документальних перевірок;
  - 5) проведення камеральних перевірок;
  - 6) контроль за своєчасністю сплати податків і зборів;
  - 7) контроль за виконанням матеріалів перевірок.
2. Які органи в Україні є контролюючими:
  - 1) митні органи, установи Пенсійного фонду України, установи Фонду соціального страхування України, податкові органи;
  - 2) митні та податкові органи;
  - 3) податкові органи, установи Пенсійного фонду України, фонду зайнятості населення;

4) митні органи, податкові органи та контрольно-ревізійне управління.

3. Регулювання з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється:

- 1) Міністерством фінансів України;
- 2) Національним банком України;
- 3) Державним казначейством України;
- 4) Кабінетом Міністрів України.

4. Державна податкова адміністрація у своїй діяльності підпорядковується:

- 1) регіональним органам влади;
- 2) Кабінету Міністрів України;
- 3) Верховній Раді України;
- 4) Президенту України.

5. Суб'єкт підприємницької діяльності (фізична особа) після отримання свідоцтва про реєстрацію повинен звернутися в державну податкову інспекцію протягом:

- 1) 3-х днів;
- 2) 5-ти днів;
- 3) 20-ти днів;
- 4) на наступний день після дня отримання.

6. Юридичні особи після отримання свідоцтва про реєстрацію повинні звернутися до державної податкової інспекції протягом:

- 1) 10-ти днів;
- 2) 20-ти днів;
- 3) 15-ти днів;
- 4) протягом місяця.

7. За допомогою якої податкової функції здійснюється насичення доходної частини бюджету:

- 1) регулюючої;
- 2) стимулюючої;
- 3) фіскальної;
- 4) соціальної.

8. Права платників податків визначені у Законі:

- 1) Про державну податкову службу;
- 2) Про систему оподаткування;
- 3) Про оподаткування прибутку;
- 4) Про погашення зобов'язань платників податків перед бюджетом та державними цільовими фондами.

9. Податковий облік регулюється:

- 1) підзаконними актами ДПАУ та Міністерства Фінансів;
- 2) актами Кабінету Міністрів України;
- 3) актами Міністерства статистики;
- 4) актами Міністерства юстиції.

10. Податковий орган це:

- 1) орган податкового управління в сфері збору податків;
- 2) організація, яка здійснює незалежний контроль над дотриманням установленого порядку проведення фінансово-господарських операцій;
- 3) орган, який здійснює контроль правильності відображення господарських операцій у регістрах бухгалтерського обліку.

11. Яким органом встановлюються загальнодержавні податки і збори:

- 1) Кабінетом Міністрів України;
- 2) Верховною Радою України;
- 3) Райдержадміністрацією;
- 4) Міністерством фінансів України.

12. Протягом якого терміну з дня відкриття (закриття) рахунку в установах банків платник податків зобов'язаний подати про це повідомлення до органу державної податкової служби:

- 1) трьох робочих днів;
- 2) наступного робочого дня;
- 3) п'яти календарних днів;
- 4) п'яти робочих днів.

13. Структура ДПАУ затверджується:

- 1) Кабінетом Міністрів України;
- 2) Верховною Радою України;
- 3) Президентом України;
- 4) Міністерством фінансів України.

14. Органи ДПС мають право одержувати від органів статистики такі дані:

- 1) первинні документи, що підтверджують здійснені операції на підприємстві;
- 2) звіти про фінансово-господарську діяльність підприємств всіх форм власності;
- 3) звіти про фінансово-господарську діяльність суб'єктів, що мають спеціальні дозволи (ліцензії);
- 4) інформацію щодо підписаних договорів (угод) і планові завдання на наступний рік.

15. Вилучені реєстраційні посвідчення, ліцензії органи ДПС повинні передавати:

- 1) до підрозділів податкової міліції;
- 2) до Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва;
- 3) до органів, що видали такі документи;
- 4) до відділу по боротьбі з економічними злочинами.

16. До яких органів належить ДПА України:

- 1) до Кабінету Міністрів України;
- 2) до Адміністрації президента України;
- 3) до центральних органів виконавчої влади;
- 4) до Міністерства фінансів України.

17. Однією із функцій ОДПС України є:

- 1) надання рекомендацій щодо здійснення заходів, спрямованих на розвиток підприємництва;
- 2) оцінка фінансового стану підприємства;
- 3) аналіз причин і оцінка даних про факти порушень податкового законодавства;
- 4) здійснення ліцензування окремих видів підприємницької діяльності.

18. Голову ДПАУ призначає на посаду та звільняє:

- 1) Президент України за поданням прем'єр міністра;
- 2) Міністр фінансів України за поданням прем'єр міністра;
- 3) прем'єр міністр України;
- 4) Кабінет Міністрів України.

19. Автоматизований банк даних, створений для забезпечення єдиного податкового обліку платників податків включає:

- 1) Єдиний банк даних про платників податків – юридичних осіб;

- 2) Реєстр неприбуткових організацій і установ;
- 3) Державний реєстр фізичних осіб – платників податків;
- 4) Реєстр платників податків – постійних представників нерезидентів в Україні;
- 5) Реєстр договорів про спільну діяльність;
- 6) Реєстр власників транспортних засобів.

20. Списки суб'єктів підприємницької діяльності що не з'явилися в органи державної податкової служби для постановки їх на облік як платників податків передаються:

- 1) підрозділам податкової міліції;
- 2) підрозділам КРУ;
- 3) підрозділам СБУ;
- 4) до міської держадміністрації.

21. Прийняття на облік платника податків – юридичної особи здійснюється органом ДПС:

- 1) протягом двох робочих днів після надходження заяви при наявності всіх необхідних документів;
- 2) протягом п'яти робочих днів після надходження заяви при наявності всіх необхідних документів;
- 3) протягом двох робочих днів після надходження заяви;
- 4) протягом п'яти робочих днів після надходження заяви.

22. Облікова справа платника податків зберігається в органах ДПС до:

- 1) ліквідації платника податків;
- 2) зняття його з обліку в одному органі ДПС і прийняття на облік в іншому органі;
- 3) 31 грудня року постановки на облік;
- 4) Зберігається не в органах ДПС.

23. Облікова справа платника податків складається з:

- 1) реєстраційної, основної і заключної частин;
- 2) вступної, основної і заключної частин;
- 3) реєстраційної й звітної частин;
- 4) реєстраційної, звітної і заключної частин.

24. Податковий орган зобов'язаний надати заявнику свідчення про реєстрацію як платника ПДВ:

- 1) протягом 10 робочих днів;
- 2) протягом 12 робочих днів;
- 3) протягом 15 робочих днів;
- 4) протягом 10 календарних днів.

25. Ліквідаційний баланс у формі річного звіту, що подається для перевірки органу ДПС складається:

- 1) у десятиденний термін від дня подання заяви;
- 2) у двадцятиденний термін від дня подання заяви;
- 3) одночасно із заявою;
- 4) не подається органу ДПС.

26. Реєстраційна частина облікової справи це:

- 1) перелік документів поданих платником податків в органи державної податкової служби при взятті його на податковий облік;
- 2) звітні документи, подані платником податків у період його діяльності;
- 3) перелік документів бухгалтерської і податкової звітності;
- 4) перелік конкретних пропозицій щодо усунення виявлених порушень і стягнення недорахованих сум.

ТЕМА 2 ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ПОДАТКОВИХ ПЕРЕВІРОК

1. Види податкових перевірок.
2. Планування та організація проведення податкових перевірок.
3. Методика оформлення результатів податкових перевірок.
4. Організація контролю за результатами перевірок.
5. Порядок оскарження результатів перевірок.

1. Види податкових перевірок. Найбільш важливою податкового контролю є податкові перевірки. Об'єктом податкової перевірки є фінансово-господарська діяльність контролюючого суб'єкта – платника податків. Перш ніж розпочати перевірку, інспектор повинен пред'явити посвідчення. Посвідчення друкується на бланку ДПА і повинно бути зареєстроване в журналі видачі посвідчень на перевірку. Воно дійсне тільки на зазначений у ньому термін і має бути завірено гербовою печаткою і підписом керівника податкового органу. У посвідченні вказується дата видачі, назва підприємства що перевіряється, термін перевірки, посада й прізвище інспектора. Працівники без належно оформленого посвідчення не мають права брати участь у перевірках.

Податковий контроль здійснюється органами податкової служби у формі безвиїзної податкової перевірки (камеральна перевірка) або виїзної податкової перевірки (документальна перевірка). При цьому, як передбачено законодавством, зазначеними перевірками можуть бути охоплені тільки три календарних роки діяльності платника податків, що безпосередньо передували року проведення.

Камеральна перевірка проводиться податковими інспекторами за місцезнаходження державної податкової служби. Камеральна перевірка здійснюється на основі бухгалтерської звітності, податкових декларацій (розрахунків) та інших документів і додатків, які подаються в податкову інспекцію, а також даних, що є в органах державної служби, документів і відомостей. Оформлюється актом, підписаним податковим інспектором, який здійснив перевірку, і керівником податкової служби. Матеріали камеральної перевірки використовуються для проведення подальших податкових перевірок.

Ситуація 1. У зв'язку з проведенням камеральної перевірки декларації з податку на прибуток в адресу підприємства надійшов лист з податкової інспекції, в якому податківці вимагають надати копії документів, що підтверджують правомірність збільшення валових витрат у зв'язку з врегулюванням сумнівної заборгованості. При цьому не вказано, копії яких саме документів необхідно надати.

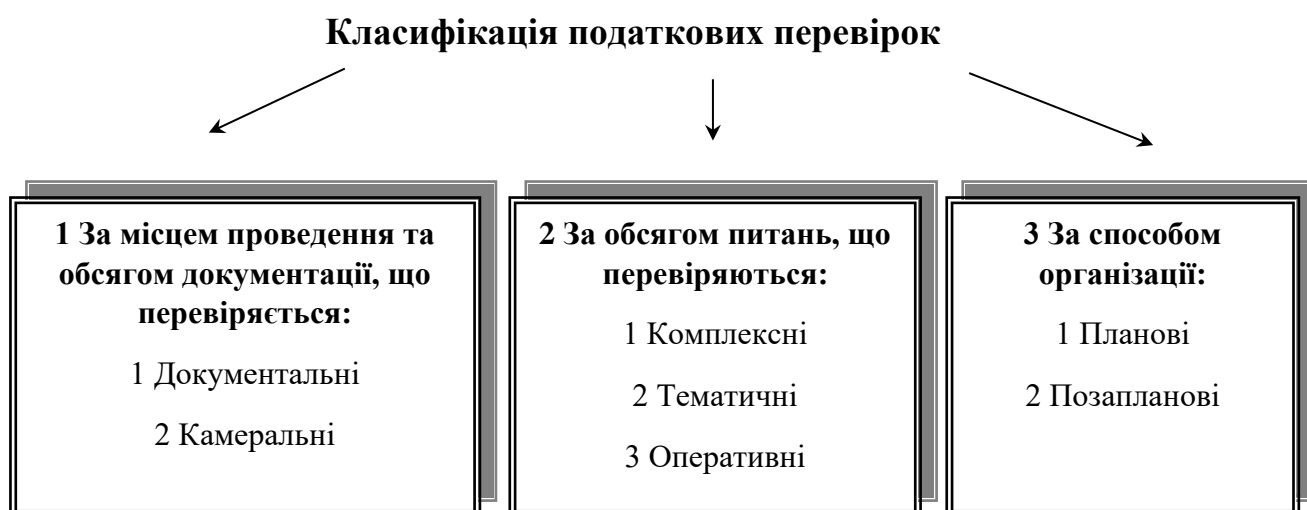
Вирішення питання. Документи вилучаються податківцями у випадку приховання (заниження) об'єктів оподаткування, несплаті податків та зборів (обов'язкових платежів). На підставі даних декларації практично неможливо встановити чи було здійснено порушення збільшивши суму валових витрат у зв'язку з врегулюванням сумнівної заборгованості. По-друге, податкова має право вилучати копії документів, а не вимагати їх з метою перевірки (при чому вилучення має відбуватися лише в офісі платника податку).

Таким чином, в рамках камеральної перевірки у платника податків немає підстав надавати копії документів.

Ситуація 2. У зв'язку з проведенням камеральної перевірки декларації з податку на прибуток за минулий звітний період виявлені недостовірні дані в частині витрат на добровільне перерахування грошових коштів неприбутковій організації. У зв'язку з цим підприємство повинно надати пояснення та їх документальне підтвердження відносно правомірності відображення валових витрат.

Вирішення питання. В даному випадку податківці звертаються з проханням пояснити ситуацію та її документальне підтвердження. Відмова надати пояснення та їх документальне підтвердження відносно правомірності може спричинити позапланову виїзну перевірку. Відреагувати на такий письмовий запит податкової платник податку повинен теж письмово протягом десяти робочих днів від дня отримання запиту.

Документальна перевірка здійснюється з виїздом на об'єкт контролю, характеризується більш високою об'єктивністю вивчення повноти і правильності податкових розрахунків, їх зіставленням із даними первинних документів, аналітичним і синтетичним обліком, податковим обліком і звітністю. Документальна перевірка є основним методом податкового контролю.

Комплексна документальна перевірка передбачає всебічну перевірку діяльності підприємства з питань дотримання податкового і валютного законодавства, достовірності податкового і бухгалтерського обліку, звітності, правильності розрахунків з бюджетом, повинна охоплювати всі питання дотримання податкового і валютного законодавства за всіма видами податків. Цей вид перевірки може бути як плановою, так і позаплановою.

Тематична перевірка здійснюється з метою проведення перевірки з окремих питань дотримання податкового і валютного законодавства чинного в Україні. Здійснюється за окремим графіком.

Оперативні перевірки передбачають перевірку об'єктів господарювання юр. осіб, їх філіали, відділень та інших відокремлених підрозділів які не мають статусу юридичної особи, або фіз.. осіб – СПД з питань дотримання ними встановленого порядку розрахунку зі споживачами готівкою з використанням ЕКК, грошових документів, лімітів готівки в касі та її використання, наявність ліцензій, торгових патентів, а також обстеження будь-яких приміщень. Оперативна перевірка проводиться за окремими планами органів ДПС в складі не менше двох посадових осіб за наявності у них службових посвідчень, особистих знаків і посвідчень на право перевірки об'єктів, розташованих на конкретній території. Специфіка даної перевірки полягає в оперативності й несподіванці появи інспектора, а також невеликому колу питань, які перевіряються (контрольна купівля товару).

За способом організації:

Планова виїзна перевірка проводиться за рішенням органів ДПС з письмовим повідомленням платника податків не пізніше ніж за 10 календарних днів до дня проведення. Такими вважаються перевірки фінансово-господарської діяльності, передбачені в плані роботи контролюючого органу і проводяться за місцезнаходженням такого суб'єкта або за місцем розташування об'єкта власності.

Формування щорічних проектів планів-графіків проведення планових виїзних перевірок здійснюється відділеннями управлінь Державного казначейства в районах, містах; контрольно-ревізійними підрозділами в районах, містах; митницями за місцезнаходженням СПД, які перевіряються. Ці плани погоджуються з відповідною районною, міською ДПП.

Зміна у планах-графіках забороняється (термінів початку, СПД). Планова виїзна перевірка проводиться за письмовим рішенням керівника

відповідного контролюючого органу не частіше одного разу протягом календарного року в межах компетенції відповідного контролюючого органу.

Право на проведення документальної перевірки СПД надається тільки в тому випадку, якщо йому не пізніше ніж за 10 календарних днів до дня проведення перевірки надіслано письмове повідомлення із зазначенням підстави для проведення, дати її початку і тривалість проведення. Повідомлення на перевірку повинні надати платнику податків під розписку. (Телефонне або інше усне повідомлення про майбутню перевірку є найгрубішим порушенням порядку проведення перевірок).

Якщо не виконано дві попередніх умови СПД може відмовити у проведенні перевірки. Термін планової перевірки може бути подовжено тільки за рішенням суду на термін до 10 (5) днів. Координація зазначених перевірок покладена на ДПС.

Позапланові виїзні перевірки – перевірки, які не передбачені в планах роботи контролюючого органу і проводяться тільки за рішенням суду. Для такої перевірки контролюючі органи повинні надати судові докази своєї правоти та виходити на перевірку тільки коли отримано позитивне рішення. Термін позапланової перевірки 10 днів. Продовжити її можна виключно за рішенням суду на термін до 5 днів. Повідомлення на перевірку та рішення суду повинні надати платнику податку під розписку.

2. Планування та організація проведення податкових перевірок.

Єдиний порядок формування плану-графіку перевірок в автоматизованому режимі забезпечують Методичні рекомендації зі складання плану-графіка проведення документальних перевірок суб'єктів господарювання. На етапі планування контролю здійснюється відбір необхідних даних про платників податку, відбір об'єктів для проведення документальних перевірок, підготовка планів і графіків документальних перевірок, а також уточнення параметрів контролю, часу та обсягу контрольних процедур, визначаються джерела інформації, методичні прийоми контролю, особи, відповідальні за проведення контролю, результати контролю.

Проект квартального плану розробляється згідно зазначеним рекомендаціям, узгоджується з органами ДКРС, Державної митної служби, Державного казначейства, Пенсійного фонду та органами фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування на районному рівні. Формування та коригування плану здійснюється засобами АІС «Облік податків та платежів». Формування планів-графіків планових виїзних перевірок фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання здійснюється щокварталу всіма контролюючими органами за місцезнаходженням суб'єкта господарювання відносно якого проводиться така перевірка. Контролюючий орган узгоджує до 20 числа останнього місяця поточного кварталу з відповідним органом ДПС плани-графіки на наступний квартал щодо одночасного проведення планових виїзних перевірок. При формуванні планів-графіків контролюючі органи встановлюють і узгоджують строки проведення планових виїзних перевірок. Тривалість перевірки повинна плануватися індивідуально і не перевищувати 20 днів, а відносно суб'єктів малого підприємництва – 10 днів.

З метою підготовки до проведення документальної перевірки проводиться попередня документальна перевірка, яка має допоміжний характер. Даний етап використовується на стадії планування проведення податкової перевірки для прийняття оптимальних рішень.

Попередня документальна перевірка підприємств здійснюється на підставі представлених декларацій, розрахунків безпосередньо в держаних податкових органах. Інформація, отримана за результатами попередньої документальної перевірки, використовується податковими інспекторами для подальшої документальної перевірки.

До початку проведення документальної перевірки податкові посадові особи, які її здійснюють, повинні ознайомитися з нормативними документами, які регулюють діяльність підприємства яке перевіряється.

На стадії планування здійснюється розрахунок планового фонду трудових ресурсів для проведення документальних перевірок, для чого в

першу чергу, юридичних осіб – платників податків розподіляють за категоріями: великі підприємства, середні та малі.

Кожна посадова особа, яка здійснює перевірку повинна мати свій довідник, в якому записує короткий зміст законів, постанов, розпоряджень і вказівок з питань оподаткування.

Після ознайомлення з підприємством посадові особи податкової служби переходять безпосередньо до проведення документальної перевірки.

3. Методика оформлення результатів податкових перевірок.

Відповідно до нового порядку при проведенні комплексної документальної перевірки складається один зведений акт комплексної перевірки. Складовими частинами такого акта є довідки, що складаються посадовими особами податкових органів як щодо окремого питання плану перевірки, так і по декількох. Довідка підписується посадовими особами, що здійснюють перевірку, і узгоджується з посадовими особами підприємства.

Після ознайомлення з актом посадові особи можуть:

- а) погодитися підписати акт документальної перевірки;
- б) погодитися із зауваженнями;
- в) відмовитися від підписання акта документальної перевірки

У випадку відмови керівника або головного бухгалтера підприємства (установи, організації) чи громадянина-платника від підписання акта перевірки, посадовими особами органів державної податкової служби складається акт довільної форми, що засвідчує факт такої відмови (додаток 1). При цьому в акті необхідно вказати про ознайомлення керівника і головного бухгалтера підприємства (установи, організації), громадянина зі змістом акта перевірки, обов'язками, правами і відповідальністю платників податків.

Акт перевірки та акт відмови керівника чи головного бухгалтера підприємства від підписання акта перевірки після їхнього складання реєструються в органі державної податкової служби у спеціальному журналі. Акти перевірок, по яких виникли спірні питання при донарахуванні податків, зборів (обов'язкових платежів), до підписання акта працівниками, що

здійснювали перевірки, за їхнім письмовим зверненням, розглядаються створеною з цією метою постійною комісією при ДПА.

4. Організація контролю за результатами перевірок. По закінченню перевірки підрозділ, що її очолював, складає висновок про результати: перший примірник залишається в підрозділі, який очолював перевірку; другий долучається до особової справи платника. Після розгляду і підписання матеріалів перевірки, посадова особа, що очолювала перевірку, готує рішення (податкове повідомлення) про обов'язок платника податків сплатити донараховану суму податків, зборів (обов'язкових платежів), застосованих штрафних (фінансових) санкцій (у тому числі пені за порушення розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності) за порушення податкового та іншого законодавства (далі - рішення (податкове повідомлення)), протоколи і постанови про залучення посадових осіб до адміністративної відповідальності (крім випадків, коли матеріали передаються до підрозділів податкової міліції для рішення питання відповідно до кримінального і кримінально-процесуального законодавства).

За результатами перевірки податковий орган, здійснивши перевірку повноти сплати податків, а також у випадках передбачених законодавством України, так за результатами розгляду акта перевірки у десятиденний термін приймає рішення та надсилає платникові податків податкове повідомлення. Працівники підрозділів правового забезпечення (відділів податкового супроводу, на яких покладено виконання функцій правового забезпечення) в обов'язковому порядку візують рішення (податкові повідомлення).

Рішення (податкове повідомлення) вручається під розписку керівнику чи головному бухгалтеру підприємства або відправляється рекомендованим листом.

Податкове повідомлення - це письмове повідомлення контролюючого органу про обов'язок платника податків сплатити суму податкового зобов'язання, визначену контролюючим органом у випадках, передбачених законодавством. Слід зазначити, що податкове повідомлення-рішення є однієї з форм податкового повідомлення. Податкове повідомлення-рішення - це рішення

керівника податкового органу (його заступника) щодо виявленого завищення бюджетного відшкодування, а також обов'язку платника податків:

- сплатити нараховану чи донараховану суму податкового зобов'язання;
- сплатити суми застосованих штрафних (фінансових) санкцій (у тому числі пеню за порушення в сфері зовнішньо економічної діяльності) за порушення податкового законодавства й інших нормативно-правових актів, що приймаються за результатами перевірок платника податків (у т.ч. камеральних);

- сплатити суми штрафних санкцій за самостійне відчуження активів, що знаходяться в податковій заставі і вимагають обов'язкового попереднього узгодження податкового органу на таке відчуження.

Податковий орган здійснює розрахунок суми податкового зобов'язання і складає податкове повідомлення у таких випадках:

по-перше, платник податків не надає у встановлений термін податкову декларацію;

по-друге, якщо дані документальних перевірок результатів діяльності платника податків свідчать про заниження суми його податкових зобов'язань, заявлених у податкових деклараціях;

по-третє, якщо податковий орган у результаті проведення камеральної перевірки виявляє арифметичні чи методологічні помилки у наданій платником податків податковій декларації, що призвели до заниження суми податкового зобов'язання;

по-четверте, якщо відповідно до законів з питань оподаткування особою, відповідальною за нарахування окремого податку або збору (обов'язкового платежу) є податковий орган;

по-п'яте, в інших випадках, коли здійснення такого розрахунку передбачено чинним законодавством.

Податкове повідомлення складається за однією із шести типових форм. Так, зокрема:

- за формою «Ф» для платників податків - фізичних осіб, якщо Відповідно до закону податковий орган самостійно визначає його податкове зобов'язання;
- за формою «Р» за результатами документальних чи камеральних перевірок;
- за формою «Ш», у випадку порушення граничного терміну сплати погодженої суми податкового зобов'язання;
- за формою «З», у випадку самостійного, без узгодження з контролюючими органами, відчуження активів, що знаходяться в податковій заставі;
- за формою «Н», у випадку якщо податкове зобов'язання визначено непрямыми методами;
- за формою «В», у випадку завищення бюджетного відшкодування.

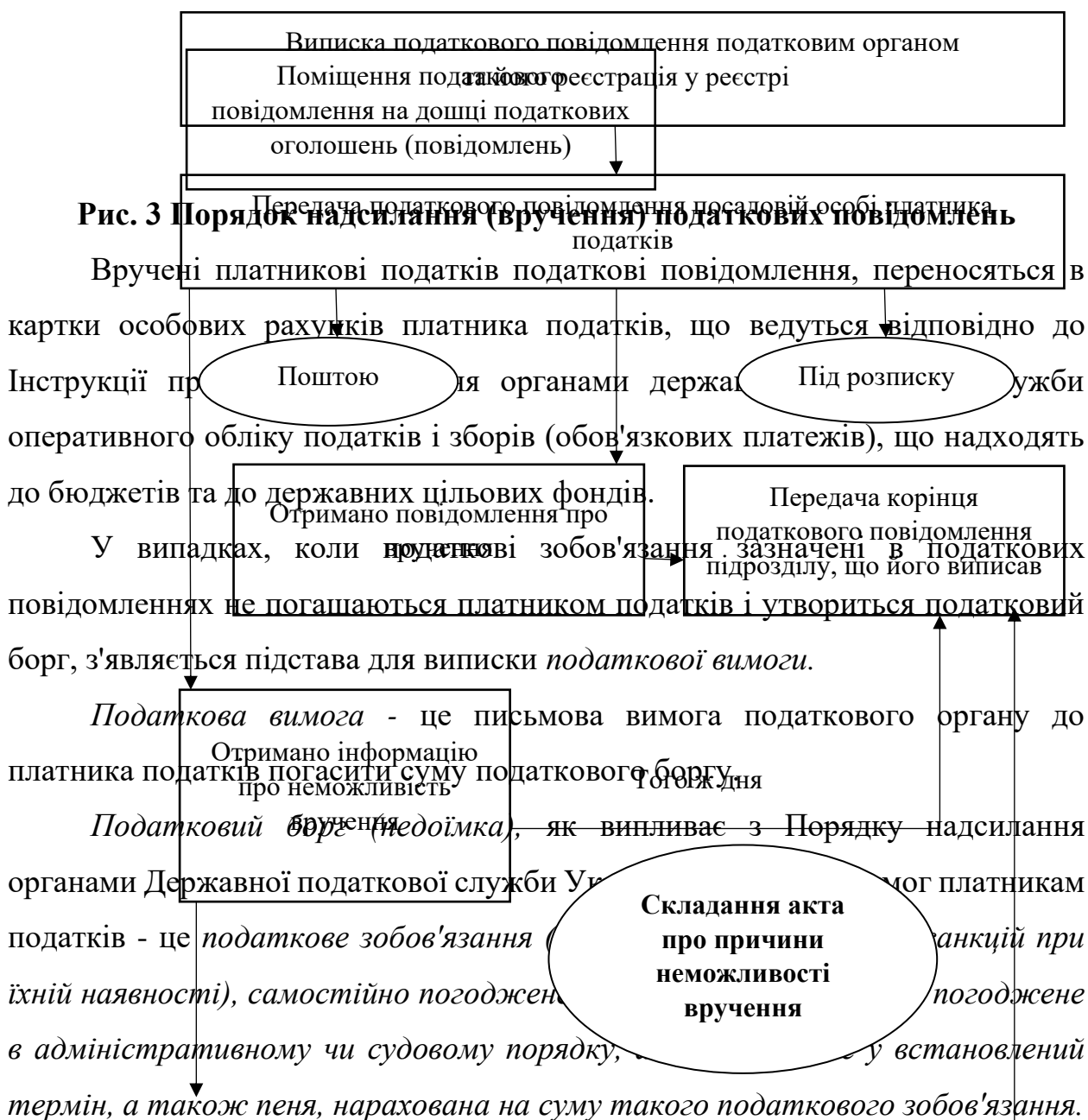
Податкове повідомлення складається на визначену податковими органами суму податкового зобов'язання (з урахуванням штрафних санкцій за їхньої наявності) щодо кожного окремого податку, збору (обов'язкового платежу).

У податковому повідомленні вказується підстава для такого нарахування, посилання на норму податкового закону, відповідно до якого був зроблений розрахунок чи перерахунок податкових зобов'язань, сума податку або збору (обов'язкового платежу), який належить до сплати, і штрафних санкцій за їхньої наявності, граничні терміни погашення, а також попередження про наслідки їхньої несплати у встановлений термін і граничні терміни, передбачені законом для оскарження нарахованого податкового зобов'язання. Податкове зобов'язання, нараховане при перевірці контролюючими органами, вважається погодженим після одержання платником податків податкового повідомлення.

Слід зазначити, що несплата протягом 10 днів суми, зазначеної в повідомленні, призводить до виникнення податкового боргу.

Податковий борг (недоїмка) - це податкове зобов'язання платника податків сплатити до бюджетів чи державних цільових фондів відповідну суму коштів у порядку й у терміни, визначені законодавчими податковими актами.

Порядок надсилання (вручення) податкових повідомлень платнику регламентований Порядком надсилання органами державної податкової служби України податкових повідомлень платниками податків (рис. 3).

Податкові вимоги формуються по несплачених платником податків у встановлений термін сумах податкових зобов'язань, погоджених:

- а) податковим органом;

б) іншими контролюючими органами.

Податкова вимога може виписуватися і без податкового повідомлення, у випадку несплати у встановлений термін задекларованої платником податків суми податків.

У податковій вимозі платника попереджують про процедуру стягнення, як-от:

- стягнення коштів з банківських рахунків;
- вилучення готівки з каси та інших місць зберігання;
- вилучення і реалізація рухомого і нерухомого майна і цінних паперів.

У *першій податковій вимозі* платникові податків указується дата виникнення в податкового органу права податкової застави (з моменту виникнення податкового боргу).

З дати передачі активів платника податків у податкову заставу платник позбавляється права відчуження власних майнових активів (крім товарів в обороті), цінних паперів, використання коштів у вигляді прямих чи портфельних інвестицій без попереднього письмового узгодження з податковим органом в особі податкового управляючого. У протилежному випадку посадові особи платника податків будуть нести відповідальність, передбачену законодавством України за навмисне ухиляння від оподаткування. В другій податковій вимозі вказуються орієнтовні дати опису активів і проведення публічних торгів із продажу цих активів.

Слід зазначити, що податкові органи ведуть окремі реєстри податкових вимог, що формуються:

- на підставі облікових даних з картки особового рахунка платника податків;
- на підставі представлення іншого контролюючого органу, що надсилається до відповідного органу державної податкової служби.

Після формування податкової вимоги і внесення даних до відповідного реєстру в той же день податкова вимога передається до структурного підрозділу, у функції якого входить реєстрація вхідної і вихідної кореспонденції, для вручення платникові податків. Податкова вимога

вважається надісланою (врученою) платникові податків, якщо вона вручена такому платникові податків під розписку чи вислана листом з повідомленням про вручення.

Після вручення податкової вимоги платникові податків чи її розміщення на дошці оголошень корінець про вручення такої податкової вимоги передається до структурного підрозділу по стягненню податкового боргу.

5. Порядок оскарження результатів перевірок. Оскарження може відбуватися в адміністративному (шляхом подання скарги до контролюючого органу) або судовому порядку (шляхом подання позову до господарського суду) (рис. 4).

В судовому порядку
(протягом трьох років)

Рис. 4 - Схема оскарження рішень контролюючих органів у адміністративному та судовому порядку

Платники податків мають право на адміністративне оскарження рішень податкових органів відносно неправильного визначення суми податкового зобов'язання або іншого рішення, яке суперечить законодавству з питань оподаткування. Таким чином, допускається оскарження невірної визначення суми податкового зобов'язання, яке яке допущено податковим органом, а не самим платником податку.

В *адміністративному порядку* скарга надсилається до податкового органу, що прийняв рішення протягом десяти календарних днів, що йдуть за днем одержання рішення платником податків. Слід зазначити, що днем отримання рішення вважається також і день розміщення такого рішення на дошці податкових оголошень, а не тільки отримання рішення поштою чи під розписку. У зв'язку з цим є імовірність, що платник податків не знав про таку форму повідомлення, або ж не встиг ознайомитися з рішенням на дошці оголошень, оскільки законодавством не встановлено, скільки часу дане повідомлення має висіти на дошці оголошень.

Платник податку не має права на адміністративне оскарження рішень податкових органів відносно визначення суми узгодженого податкового зобов'язання. Отже, оскаржити можна суму податкового зобов'язання, яка визначена, але ще не узгоджена. Проте це можливо тільки відносно суми податкового зобов'язання, вказаного в податковому повідомленні. Після

одержання податкової вимоги про сплату суми податкового боргу адміністративне оскарження не передбачається.

Відмова в прийнятті скарги (заяви) платника податків заборонена. Реєстрація скарги повинна відбуватися в день її подання або надходження до органу державної податкової служби, але не пізніше наступного робочого дня.

Скарга розглядається контролюючим органом протягом не більше 20 календарних днів із моменту її отримання. Керівник органу державної податкової служби (або його заступник) може ухвалити рішення про продовження термінів розгляду скарги платника податків, але не більше 60 календарних днів, і письмового повідомити про це платника податків до закінчення 20-денного терміну.

Отже, якщо терміни подачі скарги прострочені, то у платника податків не залишається іншого виходу, як оскаржити рішення в *господарському суді*. Слід зазначити, що термін позову в такому випадку - три роки.

При оскарженні рішень у господарських судах працівники підрозділів правового забезпечення (відділів податкового супроводу, на які покладено виконання функцій правового забезпечення) здійснюють підготовку матеріалів для розгляду, представляють інтереси державної податкової адміністрації (інспекції) у судових інстанціях. Працівники, що проводили перевірку, готують висновок на позовну заяву і беруть участь у судових засіданнях у залежності від оскаржуваних рішень.

У випадку судового оскарження платник податку зобов'язаний протягом 10 календарних днів від дня узгодження податкового зобов'язання сплатити його до бюджету. При судовому оскарженні рішень контролюючих органів платник податку може звернутися до господарського суду з позовом, предметом якого буде:

1. визнання недійсним рішення ДПІ;
2. повернення з бюджету (державного цільового фонду) сплаченої суми податкового зобов'язання.

У випадку виявлення документальною перевіркою взаємин платника податку з фірмами, що мають ознаки фіктивного підприємництва, підрозділи, що здійснюють документальні перевірки (відділи податкового супроводу), у п'ятиденний термін із дня встановлення факту взаємин з такими фірмами повідомляють про це підрозділи податкової міліції для проведення оперативно-розшукових заходів. Підрозділи податкової міліції встановлюють і перевіряють факти фіктивності таких фірм.

Підрозділи правового забезпечення (відділи податкового супроводу, на які покладено виконання функцій правового забезпечення) органу державної податкової служби, у якому на обліку платник, готують матеріали для звернення до господарського суду з позовом про визнання договору, укладеного платником з підприємством, що має ознаки фіктивності, недійсним або вживають заходів по скасуванню державної реєстрації такого підприємства.

На підставі рішення господарського суду підрозділ, що здійснює документальну перевірку, приймає до виконання рішення господарського суду відповідно до діючого законодавства.

Питання для обговорення:

1. Види податкових перевірок, їх характеристика.
2. Особливості камеральної та документальної перевірки.
3. Організація проведення планових виїзних перевірок.
4. Позапланові виїзні перевірки.
5. Процес планування контролю. Основні питання програми документальної перевірки.
6. Характеристика підрозділів, які приймають участь у перевірках.
7. Виникнення податкового боргу.
8. Поняття розстрочи та відстрочки податкових зобов'язань.
9. Непрямі методи забезпечення податкового зобов'язання.
10. Який порядок подання податкової декларації?

11. Які наслідки тягне за собою відмова службової особи контролюючого органу прийняти податкову декларацію?

12. У яких випадках контролюючий орган самостійно визначає суму податкових зобов'язань платника податків?

13. Які методи визначення податкових зобов'язань вважаються непрямими?

14. При яких умовах податкові зобов'язання визначаються за непрямими методами?

15. Які строки подання податкових декларацій за базовий період, що дорівнює:

а) календарному місяцю;

б) календарному кварталу чи календарному півріччю;

в) календарному року.

16. Яка перевірка вважається камеральною?

17. Якими органами можуть бути наведені податкові роз'яснення, і які з них в разі їх невідповідності один одному мають пріоритет?

18. Хто встановлює форми податкових декларацій податків та зборів:

а) загальнодержавних;

б) місцевих.

19. На кого покладається обов'язок нарахування податкових зобов'язань із застосування непрямого методу?

20. Дати характеристику та визначення Акту та Довідки.

21. Характеристика Акту документальної перевірки. Складання Акту документальної перевірки.

22. Податкове повідомлення, його суть.

23. Випадки та необхідність складання податкової вимоги.

Тестові завдання:

1. Розстроченням податкових зобов'язань є надання платнику податків бюджетного кредиту на основну суму податкових зобов'язань:

- 1) без урахування пені без нарахування процентів;
- 2) з урахуванням пені під проценти;
- 3) без урахування сум пені під проценти;
- 4) з урахуванням пені без нарахування процентів.

2. Відстрочення податкових зобов'язань є перенесення сплати основної суми податкових зобов'язань платника податків:

- 1) без урахування сум пені під проценти;
- 2) з урахуванням пені під проценти;
- 3) з урахуванням пені без нарахування процентів;
- 4) без урахування пені без нарахування процентів.

3. Відстрочення податкових зобов'язань надається на умовах, за якими основна сума податкових зобов'язань та нараховані на неї проценти сплачуються рівними частками, починаючи з будь-якого податкового періоду, але:

1) не пізніше закінчення 9 календарних місяців з моменту виникнення такого податкового зобов'язання;

2) не пізніше закінчення 12 календарних місяців з моменту виникнення такого податкового зобов'язання;

3) не пізніше закінчення 6 календарних місяців з моменту виникнення такого податкового зобов'язання;

4) не пізніше закінчення 3 календарних місяців з моменту виникнення такого податкового зобов'язання.

4. Узгодженим податковим зобов'язанням визнається:

1) податкове зобов'язання самостійно визначене платником податків у податковій декларації, вважається узгодженим з дня подання такої податкової декларації;

2) податкове зобов'язання самостійно визначене платником податків у податковій декларації, вважається узгодженим з дня сплати такого податкового зобов'язання;

3) податкове зобов'язання платника податків нараховане контролюючим органом;

4) податкове зобов'язання самостійно визначене платником податків та/або нараховане контролюючим органом.

5. Якщо реорганізація здійснюється шляхом об'єднання двох або більшої кількості платників податків в одного платника податків з ліквідацією платників податків, що об'єдналися, то погашення податкових зобов'язань або податкового боргу здійснюється:

- 1) об'єднаним платником податків;
- 2) кожним платником, які об'єдналися;
- 3) засновником об'єданого платника, за рахунок активів;
- 4) платником, частка активів якого є більшою.

6. Контролюючий орган при отриманні скарги від платника податків зобов'язаний прийняти вмотивоване рішення та надіслати його на адресу такого платника податків:

- 1) протягом 10 календарних днів від дня отримання;
- 2) протягом 20 календарних днів від дня отримання;
- 3) протягом 10 робочих днів від дня отримання;
- 4) протягом 30 календарних днів від дня отримання.

7. В який термін направляються запити на проведення зустрічних перевірок в ході комплексної перевірки:

- 1) в 10-ти денний термін до початку перевірки;
- 2) на початку перевірки;
- 3) в триденний термін після перевірки;
- 4) за три дні до завершення перевірки.

8. Відновить логічну послідовність організації й проведення документальної перевірки:

- 1) планування контролю;
- 2) передперевірочний аналіз;
- 3) реалізація й контроль за виконанням матеріалів контролю;
- 4) безпосередньо документальна перевірка;
- 5) контакт з об'єктом контролю;
- 6) завершальний етап контролю.

9. Вивчення податкових декларацій та інших звітних документів здійснюється на етапі проведення:

- 1) планування контролю;
- 2) передперевірочного аналізу;
- 3) реалізації й контролю за виконанням матеріалів контролю;
- 4) безпосередньо документальної перевірки;
- 5) контакту з об'єктом контролю;
- 6) завершального етапу контролю.

10. На підставі бухгалтерської звітності, податкових декларацій (розрахунків) та інших документів і додатків, що подаються в податкову адміністрацію, здійснюється:

- 1) документальна перевірка;
- 2) тематична перевірка;
- 3) камеральна перевірка;
- 4) зустрічна перевірка.

11. Планова виїзна перевірка проводиться:

- 1) не частіше одного разу протягом календарного року;
- 2) не рідше одного разу протягом календарного року;
- 3) не більше двох разів протягом одного календарного року;
- 4) один раз на два роки.

12. Терміни проведення планової перевірки обмежуються:

- 1) не обмежуються;
- 2) двадцятьма робочими днями;
- 3) тридцятьма робочими днями;
- 4) тридцятьма календарними днями.

13. Тривалість планової виїзної перевірки не повинна перевищувати:

- 1) 30 робочих днів;
- 2) 20 робочих днів;
- 3) 30 календарних днів;
- 4) 20 календарних днів.

14. Повторні перевірки проводяться:

1) у випадку виникнення потреби в перевірці відомостей, отриманих від особи, що мала правові відносини із суб'єктом підприємницької діяльності, якщо СПД не надасть пояснення та їх документальні підтвердження на обов'язків письмовий запит контролюючого органу протягом трьох робочих днів із дня одержання запиту;

2) якщо СПД подав у встановленому порядку скаргу про порушення законодавства посадовими особами контролюючого органу під час проведення планової чи позапланової виїзної перевірки;

3) за рішенням ДПАУ, оформленим наказом за підписом її голови.

15. Тривалість позапланової виїзної перевірки не повинна перевищувати;

- 1) 15 робочих днів;
- 2) 20 робочих днів;
- 3) 10 робочих днів;
- 4) 20 календарних днів.

16. Продовжити строки здійснення планової та позапланової виїзних перевірок можна не більше ніж на:

- 1) 5 робочих днів;
- 2) 20 робочих днів;
- 3) 15 календарних днів;
- 4) 10 робочих днів.

17. Контролюючі органи мають право вилучати у суб'єктів підприємницької діяльності:

1) оригінали фінансово-господарських та бухгалтерських документів, що свідчать про приховання і заниження об'єктів оподаткування чи несплаті податків;

2) копії фінансово-господарських та бухгалтерських документів, що свідчать про приховання та заниження об'єктів оподаткування чи несплаті податків;

3) оригінали фінансово-господарських та бухгалтерських документів, що свідчать про приховання об'єктів оподаткування чи несплаті податків;

4) копії і оригінали, залежно від виду документу, що свідчить про приховання та заниження об'єктів оподаткування чи несплаті податків.

18. Оберіть підвиди позапланових перевірок:

- 1) камеральна, перевірка РРО, зустрічна;
- 2) відшкодування ПДВ, оперативна перевірка, планова;

3) зустрічна, стану збереження активів в податковій заставі, перевірка РРО;

4) оперативна перевірка, камеральна, стану збереження активів в податковій заставі.

19. Строк подання декларації з податку на прибуток:

1) У разі місячного звітного періоду - протягом наступних 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного місяця; у разі квартального - протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу;

2) Один раз на рік протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного року;

3) Щоквартально до 20 числа місяця, що настає за звітним кварталом ;

4) Протягом наступних 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу.

20. Строк подання декларації з податку на додану вартість:

1) У разі місячного звітного періоду - протягом наступних 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного місяця; у разі квартального - протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу;

2) Один раз на рік протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного року;

3) Щоквартально до 20 числа місяця, що настає за звітним кварталом ;

4) Протягом наступних 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу.

21. Строк подання декларації за єдиним податком:

1) У разі місячного звітного періоду - протягом наступних 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного місяця;

у разі квартального - протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу;

2) Один раз на рік протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного року;

3) Щоквартально до 20 числа місяця, що настає за звітним кварталом ;

4) Протягом наступних 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу.

22. Строк подання декларації з власників транспортних засобів:

1) У разі місячного звітного періоду - протягом наступних 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного місяця; у разі квартального - протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу;

2) Один раз на рік протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного року;

3) Щоквартально до 20 числа місяця, що настає за звітним кварталом ;

4) Протягом наступних 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу.

23. Яким законом запроваджено нове правило виправлення помилок, допущених платником податків і виявлених їм самостійно?

1) Закон про оренду майна;

2) Закон про систему оподаткування;

3) Закон про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами і державними цільовими фондами;

4) Закон про підприємства в Україні.

24. В якому розмірі штрафу платник податків повинен заплатити, виявив самостійно факт заниження податку на прибуток?

1) 5% суми такої недоплати;

2) 10% суми такої недоплати;

3) 2% суми такої недоплати.

25. В якому періоді відображається сума помилки заниження податку на прибуток?

- 1) В тому поточному періоді, в якому вона виявлена;
- 2) В наступному звітному періоді;
- 3) В попередньому звітному періоді.

26. Які помилки або описки, допущені при виконання арифметичних дій, переносі даних з додатків в рядки декларації?

- 1) Методологічні;
- 2) Арифметичні;
- 3) Немає правильної відповіді.

27. Які помилки були допущеними в результаті неправильного застосування ставок оподаткування?

- 1) Методологічні;
- 2) Арифметичні;
- 3) Немає правильної відповіді.

28. Що необхідно додавати до кожної уточненої декларації по ПДВ?

- 1) Довідка про самостійне нарахування платникам податку на прибуток штрафу;
- 2) Довідка про суми ПДВ;
- 3) Уточнений розрахунок.

29. Яка з помилок не є помилкою бухгалтера?

- 1) Невірне обчислення ПДВ, не дивлячись на наявність необхідних даних для правильного розрахунку.
- 2) Повернення товарів або передоплати;
- 3) Зміни договірної вартості на товари;

4) 2 і 3.

30. Додатки до акту повинні підписуватись:

- 1) посадовими особами ОДПС, які здійснили перевірку;
- 2) посадовими особами підприємства;
- 3) посадовими особами ОДПС, які здійснили перевірку і посадовими особами підприємства;
- 4) посадовими особами ОДПС та керівником (власником) підприємства.

31. Другий примірник акту перевірки після реєстрації та прийняття за ним відповідного рішення зберігається у:

- 1) структурному підрозділі, якій проводив перевірку;
- 2) структурному підрозділі, у якому зберігається справа платника;
- 3) керівника податкового органу, що здійснив перевірку;
- 4) архівах податкової міліції.

32. Акт документальної перевірки реєструється в єдиному журналі реєстрації актів:

- 1) в день його підписання;
- 2) на наступний день після підписання;
- 3) до його підписання;
- 4) в день надходження до податкового органу.

33. Суми податкового зобов'язання за непрямими методами визначаються:

- 1) якщо платник має структурні підрозділи (філії, відділення);
- 2) якщо платник має декілька рахунків в різних установах банків;
- 3) у разі, якщо неможливо визначити суму податкових зобов'язань у зв'язку з неведенням платником податків податкового обліку;
- 4) якщо платник застосовує загальну систему оподаткування.

34. Податкове роз'яснення надається:

- 1) у вигляді листа ДПІ;
- 2) у вигляді листа та наказу ДПАУ;
- 3) у вигляді наказу Кабінету Міністрів України;
- 4) у вигляді листів та наказів податкових та інших контролюючих органів.

35. Податкові роз'яснення можуть надаватися:

- 1) виключно центральним податковим органом України;
- 2) виключно Кабінетом Міністрів України;
- 3) іншими податковими або контролюючими органами ;
- 4) податковими органами та редакціями фахових видань в галузі

податків.

36. Не пізніше якого дня, наступного за останнім днем граничного строку подання податкової декларації (розрахунку) податковий орган має право перевіряти платника податків:

- 1) 365 днів;
- 2) без обмежень;
- 3) 1095 днів;
- 4) 730 днів.

37. На першому примірнику акту перевірки ставиться віза:

- 1) начальника відділу;
- 2) начальника управління;
- 3) начальника ДПІ;
- 4) начальника ДПА району.

38. Протягом якого терміну повинен бути підписаний Акт невіїзних документальних, виїзних планових та позапланових перевірок:

- 1) 5 робочих днів;
- 2) 3 робочих днів;
- 3) в день закінчення перевірки;
- 4) на наступний день після закінчення перевірки.

39.Протягом якого терміну зберігається Акт невиїзних документальних, виїзних планових та позапланових перевірок фінансово-господарської діяльності в органах ДПС:

- 5) 1 рік;
- 6) 2 роки;
- 7) 5 років;
- 8) 10 років.

Ситуаційні завдання.

Ситуаційне завдання 1

Під час проведення перевірки підприємства «Антон» податковою інспекцією виявлено факти, які доводять, що їх контрагент підприємство «Лідер» порушило податкове законодавство.

Якими можуть бути дії податкової інспекції за таких умов?

Ситуаційне завдання 2

На підприємство «Арго» надійшов запит від органу ДПС відносно перевірки відомостей, одержаних від підприємства «Фаворит», яке є контрагентом підприємства «Арго».

Якими можуть бути дії підприємства «Арго» та податкової інспекції за таких умов?

Ситуаційне завдання 3

Податковий інспектор вимагає надати інформацію про обіг грошових коштів на банківських рахунках.

За яких умов і яку саме інформацію може отримати податковий інспектор?

Ситуаційне завдання 4

На підприємство надійшов запит, підписаний начальником управління податкової міліції, про надання копій всіх документів, які стосуються взаємовідносин з одним із контрагентів за останні три роки. Обсяг документів – 20 папок.

Як підприємству діяти за таких умов?

Ситуаційне завдання 5

Під час проведення позапланової перевірки податкова міліція вилучає оригінали документів компанії, які необхідні для господарської діяльності. У випадку відмови передати документи погрожують закрити банківський рахунок.

Як діяти підприємству в такому випадку?

Ситуаційне завдання 6

За наведеними нижче даними необхідно скласти Акт виїзної планової документальної перевірки згідно Наказу ДПАУ «Про затвердження Порядку оформлення результатів невиїзних документальних, виїзних планових та позапланових перевірок з питань дотримання податкового, валютного та іншого законодавства»:

ТОВ «КОРСАЖ» (код ЄДРПОУ 65348795)

Перевірка проводилась за період з 01.10.19 р. по 31.12.20 р.

Направлення № 986 від 15.01.21 р.

Повідомлення про проведення перевірки № 2398 від 23.12.20 р.

Перевірка проводилась з 15.01.21 р. по 05.02.21 р.

Місцезнаходження м. Харків, вул. Тобольська, 15/2

Телефон: 701 35 63

Суб'єкт господарювання є платником: податку на прибуток, податку на додану вартість, податку з доходів фізичних осіб, комунального податку.

Засновники ТОВ «КОРСАЖ»:

Коваленко Іван Леонідович (1863542796) – 25400,0 грн (грошові кошти);

Осадчий Роман Юрійович (2036487763) – 17630,0 грн (грошові кошти).

Види діяльності: надання консалтингових послуг та видавництво поліграфічної продукції.

Два поточних рахунки у ВАТ «Мегабанк» м. Харкова МФО 351629:

26003564289764 – відкритий 01.03.11 р.

26004129873564 – відкритий 05.05.13 р.

Попередня перевірка проводилась з 02.09.16 по 25.09.16 р.

В результаті перевірки виявлено такі порушення:

1) у I кварталі 2016 р. завищена сума валових витрат на 1200,0 грн;

2) у II кварталі 2016 р. завищена сума податкового кредиту з ПДВ на 800,0

грн.

Завдання для самоконтролю.

Дайте визначення чи наведіть пояснення наступних понять:

а) податкове зобов'язання;

б) податкова декларація;

в) контролюючий орган;

г) штрафна санкція;

д) апеляційне узгодження;

є) базовий податковий період;

е) операційний (банківський) день;

- ж) конфлікт інтересів;
- з) податкові роз'яснення;
- і) податкові повідомлення.

ТЕМА 3 ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ЗА ПОРУШЕННЯ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

1. Відповідальність платника у випадках порушення податкового законодавства.
2. Адміністративні штрафи.
3. Карна відповідальність
4. Фінансові санкції.

1. Відповідальність платника у випадках порушення податкового законодавства. Податкове правопорушення – це протиправна дія або бездіяння, що виявляється в невиконанні або в неналежному виконанні податкових зобов'язань, за які встановлюється відповідальність. Наявність правопорушень у сфері оподаткування пов'язана з тим, що податкова система України є складною і суперечливою.

Способи ухилення від сплати обов'язкових платежів можуть бути різноманітними і залежати від виду як не сплачуваного податку, так і від самого платника. Їх можна об'єднати в шість груп:

1. неподання документів, пов'язаних з обчисленням та сплатою обов'язкових платежів до бюджетів чи державних цільових фондів (податкових декларацій, розрахунків, бух. звітів тощо);
2. заниження сум податків та зборів;
3. приховування об'єктів оподаткування;
4. заниження об'єктів оподаткування;
5. неутримання чи неперерахування до бюджету сум ПДФО;

б. приховування втрати підстав для пільг з оподаткування або неповідомлення про неї.

Податкова практика розрізняє два основних способи боротьби з податковими правопорушеннями:

1. попереджувальні (превентивні) методи;
2. покарання (репресивні методи).

Важливою умовою для зменшення числа правопорушень є розширення сфери превентивного податкового контролю. До комплексу попереджувальних заходів входить надання консультативно-методичної допомоги платникам податків, своєчасне висвітлення змін податкового законодавства й огляд господарської і судової практики.

Відповідальність за правильність обчислення, своєчасність сплати податків і зборів і додержання законів про оподаткування несуть платники податків відповідно до закону України. За порушення правильності обчислення і своєчасності сплати податків і зборів законодавством передбачено застосування штрафних (фінансових) санкцій у визначених законодавством розмірах; сплату пені, яка нараховується на суму несплаченого обов'язкового платежу; адміністративну або кримінальну відповідальність осіб, винних в ухиленні від сплати податків.

Відповідальність платників податків регулюється такими законодавчо-нормативними актами:

1. Податковим кодексом України;
2. Кодексом України про адміністративні правопорушення;
3. Кримінальним кодексом України.

2. Адміністративні штрафи. Адміністративним правопорушенням (провиною) визначається протиправна, провинна (навмисна чи необережна) дія чи бездіяльність, що посягає на суспільний порядок, власність, права і свободи громадян на встановлений порядок управління і за який законом передбачена адміністративна відповідальність.

Правопорушення які спонукають адміністративну відповідальність у судовому порядку подано в таблиці 1.

Таблиця 1

Адміністративна відповідальність у судовому порядку за порушення

№ з/п	Правопорушення	Відповідальність	Відповідальність за повторне аналогічне правопорушення
1	Відсутність податкового обліку	Штраф від 5 до 10 нмдг	Штраф від 10 до 15 нмдг
2	Порушення порядку ведення податкового обліку		
3	Ненадання або несвоєчасне надання аудиторських висновків		
4	Ненадання або несвоєчасне надання посадовим особам підприємств платіжних доручень на перерахування податків і зборів, що підлягають сплаті	Штраф від 5 до 10 нмдг	Штраф від 10 до 15 нмдг
5	Невиконання посадовими особами організацій законних вимог органів ДПС	Попередження або штраф від 5 до 10 нмдг	Штраф від 10 до 15 нмдг
6	Неотримання або неперерахування до бюджету сум ПДФО	Попередження або штраф від 2 до 3 нмдг	Штраф від 3 до 5 нмдг
7	Перерахування сум ПДФО за рахунок коштів підприємств		
8	Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення податкових інспекцій про доходи громадян		

Правопорушення які спонукають адміністративну відповідальність податковими органами подано в таблиці 2.

Таблиця 2

Адміністративна відповідальність

№ з/п	Правопорушення	Відповідальність	Відповідальність за повторне налогічне правопорушення
1	Ненадання або несвоєчасне надання громадянами декларацій про доходи	Попередження або штраф від 3 до 8 нмдг	Штраф від 5 до 8 нмдг
2	Включення громадянами до декларації викривлених даних		
3	Не ведення громадянами обліку або неналежне ведення обліку доходів та витрат		
4	Ненадання або несвоєчасне надання, надання за невстановленою формою або надання недостовірної фінансової звітності, ліквідаційного балансу особами, що приймають участь в ліквідації	Штраф від 30 до 60 нмдг	Штраф від 50 до 120 нмдг
5	Ведення з порушеннями встановленого порядку бухобліку господарських операцій, пов'язаних з ліквідацією юридичної особи	Штраф від 30 до 60 нмдг	Штраф від 50 до 120 нмдг
6	Ухилення осіб, що приймають участь в ліквідації юридичної особи, від організації ведення бухобліку господарських операцій, пов'язаних з ліквідацією юридичної особи	Штраф від 40 до 100 нмдг	Штраф від 50 до 120 нмдг

Порядок притягнення до адміністративної відповідальності подано в додатку 2.

До адміністративної відповідальності за порушення податкового законодавства можуть бути притягнуті посадові особи підприємств – платників податків, а також громадяни – підприємці.

Посадові особи підлягають адміністративній відповідальності за адміністративні правопорушення, пов'язані з недотриманням встановлених правил, забезпечення виконання яких входить у їхні службові обов'язки.

Факт здійснення адміністративного правопорушення – порушення законодавства про оподаткування підприємницької діяльності – встановлюється в процесі чи за результатами перевірки. Службові особи податкових органів при встановленні фактів порушень, за які винні особи підлягають притягненню до відповідальності, окрім відображення цих фактів в актах перевірок, зобов'язані скласти протокол про адміністративне правопорушення.

За порушення податкового законодавства органи податкової служби мають право накладати такі адміністративні штрафи:

- 1) на керівників та інших посадових осіб винних за відсутність податкового обліку або веденні його з порушенням встановленого порядку, неподанні або несвоєчасному наданні аудиторських висновків а також платіжних доручень на перерахування податків, які підлягають сплаті – від 5 до 10 НМДГ;
- 2) за неутримання ПДФО, або за неповідомлення, несвоєчасне повідомлення про нарахування доходу – 3 НМДГ;
- 3) на громадян, які займаються підприємницькою діяльністю, винних в протидіях посадовими особами органів податкової служби – від 10 до 20 НМДГ;
- 4) на громадян, які займаються підприємницькою діяльністю без державної реєстрації або без спеціального дозволу – від 3 до 8 НМДГ;
- 5) на громадян, які здійснюють продаж товарів без придбання одноразових патентів, або з порушенням строку їх дії – від 1 до 10 НМДГ.

Службові особи податкових органів при встановленні фактів порушень, за які винні особи підлягають притягненню до відповідальності, окрім відображення цих фактів в актах перевірок, зобов'язані скласти протокол про адміністративні правопорушення. Він є єдиною підставою для розгляду та винесення рішення по адміністративній справі про правопорушення і складається в двох примірниках:

перший протоколу разом із актом перевірки передається керівнику підприємства;

другий не пізніше наступного дня після його складання реєструється в податковому органі разом з письмовим поясненням порушника та матеріалами перевірки направляються до розгляду керівнику податкової інспекції.

Розглянувши справу про адміністративні правопорушення, керівник податкової інспекції виносить по ній постанову, де має бути зазначено:

- ✚ найменування органа (службової особи), що винесла таку постанову;
- ✚ дата розгляду справи;
- ✚ дані про осіб, щодо яких розглядається справа;
- ✚ викладені обставини, встановлені при розгляді справи;
- ✚ зазначено нормативний акт, що передбачає відповідальність за дане порушення.

Постанова в справі підписується керівником податкової інспекції що розглянув її, і засвідчується гербовою печаткою ДПІ. Постанова оголошується негайно після закінчення розгляду справи.

3. Карна відповідальність. Відповідальність за ухилення від сплати податків передбачена ст. 212 Кримінального кодексу. Умовами, за яких настає карна відповідальність є: наявність умислу; значний розмір суми, прихованої від оподаткування; подання неправдивих відомостей з метою ухилення від сплати податків; попередня змова групи осіб.

Порушенню карної справи та притягнення до карної відповідальності за ухилення від сплати податків завжди передують рішення податкового органу, в якому вказується сума несплачених податків. У випадку незгоди платника

податку з таким рішенням він має право його оскаржити зокрема, і в судовому порядку.

Карна відповідальність може настати тільки при скоєнні таких діяній навмисно, в іншому випадку (ненавмисно) особа притягується до адміністративної відповідальності.

Навмисне ухилення від сплати обов'язкових патентів, що не входять в систему оподаткування, не приводять до кримінальної відповідальності.

Відшкодування до притягнення до карної відповідальності збитку, нанесеного державі несвоєчасною сплатою (фінансові санкції, пеня), полягає в сплаті пені до моменту, коли вступає в силу звинувачувальний вирок судом, а також штрафних санкцій, які стягуються з платника податків у зв'язку з порушенням ним правил оподаткування.

4. Фінансові санкції. За порушення податкового законодавства в певних випадках передбачена фінансова відповідальність платників податків. При цьому виявлення податкового правопорушення відведено податковій інспекції, а визначення штрафних санкцій - суду.

Штрафна санкція (штраф) - це плата у фіксованій сумі або у вигляді процентів від суми податкового зобов'язання (без урахування пені і штрафних санкцій), яка справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним правил оподаткування, визначених відповідними законами.

Пеня - це плата у вигляді процентів, нарахованих на суму податкового боргу (без урахування пені), що справляється з платника податків у зв'язку з несвоєчасним погашенням податкового зобов'язання.

Нарахування пені починається від першого робочого дня:

а) наступного за останнім днем граничного строку сплати податкового зобов'язання - при самостійному нарахуванні суми податкового зобов'язання платником податку;

б) наступного за останнім днем граничного строку сплати податкового зобов'язання, визначеного у податковому повідомленні - при нарахуванні суми податкового зобов'язання контролюючими органами.

Терміном закінчення нарахування пені є день сплати (прийняття банком платіжного доручення) або, якщо податковий борг погашається шляхом стягнення коштів і активів, - день відчуження активів із права власності.

Пеня нараховується на суму податкового боргу (включаючи суму штрафних санкцій за їх наявності) із розрахунку 120% річних облікової ставки НБУ, діючої на день виникнення такого податкового боргу або на день його погашення, залежно від того, яка з величин таких ставок є більшою, за кожний календарний день прострочення у його сплаті. Перелік фінансових санкцій та штрафів за порушення податкового законодавства юридичними чи фізичними особами наведено в додатку 3.

Сплата (стягнення) штрафних санкцій прирівнюється до сплати (стягнення) податку та оскарження їх сум.

У випадку, коли платник податку не сплачує (не погашає) узгоджену суму податкового зобов'язання протягом граничних термінів, визначених законодавством, такий платник податку зобов'язаний сплатити штраф в таких розмірах:

при затримці від 30 календарних днів, наступних за останнім днем граничного терміну сплати узгодженої суми податкового зобов'язання, - в розмірі 10 % погашеної суми податкового боргу;

при затримці від 31 до 90 календарних днів включно, наступних за останнім днем граничного терміну сплати узгодженої суми податкового зобов'язання, - в розмірі 20 % погашеної суми податкового боргу;

при затримці більше 90 календарних днів, наступних за останнім днем граничного терміну сплати узгодженої суми податкового зобов'язання, - в розмірі 50 % погашеної суми податкового боргу.

У випадку несплати узгодженої суми штрафу у встановлений термін така сума визнається сумою податкового боргу.

Питання для обговорення:

1. Податкове правопорушення.
2. Способи ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів.
3. Адміністративне правопорушення та види адміністративних штрафів.
4. Документування адміністративного правопорушення.
5. Порядок сплати адміністративних штрафів.
6. Виникнення випадку карної відповідальності.
7. Відповідальність за порушення валютного законодавства.
8. Основні положення Закону України "Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетом та державними цільовими фондами".
9. Порядок встановлення фінансових санкцій.
10. Розрахунок пені і штрафних санкцій за різних умов виникнення порушень.
11. Податкове правопорушення.
12. Способи ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів.
13. Адміністративне правопорушення та види адміністративних штрафів.
14. Документування адміністративного правопорушення.
15. Порядок сплати адміністративних штрафів.
16. Виникнення випадку карної відповідальності.
17. Відповідальність за порушення валютного законодавства.

Тестові завдання:

1. У разі неповідомлення у встановлений строк суб'єктами підприємницької діяльності про відкриття або закриття рахунків органи ДПС мають право:

1) застосовувати до суб'єктів підприємницької діяльності фінансові санкції;

2) застосовувати до суб'єктів підприємницької діяльності фінансові санкції у вигляді 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

3) застосовувати до суб'єктів підприємницької діяльності адміністративні та фінансові санкції;

4) застосовувати до суб'єктів підприємницької діяльності фінансові санкції у вигляді 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

2. За неподання або несвоєчасне подання платіжних доручень на сплату податків на керівників та інших посадових осіб накладаються такі штрафи:

1) від 5 до 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

2) від 10 до 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

3) від 10 до 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

4) 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

3. У разі недопущення підприємцями до приміщень, які використовуються для одержання доходів, органи ДПС мають право:

1) накладати адмінштрафи у розмірі – від 10 до 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

2) передавати матеріали про факти правопорушень до підрозділів податкової міліції;

3) накладати адмінштрафи у розмірі – від 1 до 5 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

4) передавати матеріали про факти правопорушень до районного суду.

4. У разі виявлення громадян, які здійснюють продаж товарів без патентів або з порушенням терміну їх дії, чи продаж товарів не зазначених у деклараціях органи ДПС мають право:

1) вилучати товари призначені для продажу з подальшим оформленням для реалізації через підприємства торгівлі;

2) накладати адміністративний штраф у розмірі від 1 до 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

3) накладати адміністративний штраф у розмірі від 1 до 5 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

4) позбавляти права здійснення господарської діяльності (знімати з реєстрації в ДПА).

5. Адміністративний штраф до посадових осіб платника податків не застосовується, якщо платник до початку перевірки:

1) подав уточнену декларацію в ДПП і сплатив суму недоплати;

2) подав уточнену декларацію в ДПП, сплатив суму недоплати та штраф у розмірі 10% такої недоплати;

3) подав уточнену декларацію в ДПП, сплатив суму недоплати та штраф у розмірі 5% такої недоплати;

4) подав довідку з правильними розрахунками та сплатив суму недоплати.

6. Адміністративні штрафи застосовуються:

1) тільки до юридичних осіб;

2) тільки до фізичних осіб;

3) до юридичних і фізичних осіб.

7. Навмисне ухилення від сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів, вчинене посадовою особою підприємства або будь-якою іншою особою, зобов'язаною їх сплачувати, якщо ці дії призвели до фактичного ненадходження в бюджети або державні цільові фонди коштів у значних розмірах:

1) звільняється від карної відповідальності;

2) карається штрафом від 300 до 500 нмдг або позбавленням права займатися певною діяльністю на термін до трьох років;

3) карається штрафом від 500 до 2000 нмдг або випраними роботами на термін до двох років, або обмеженням волі на термін до п'яти років із позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на термін до трьох років;

4) карається позбавленням волі на термін від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на термін до трьох років із конфіскацією майна.

8. Головний бухгалтер або особа, уповноважена керівником підприємства, бере участь у попередній змові з групою осіб, допустивши недоотримання бюджетом коштів у великих розмірах карається:

1) штрафом від 500 до 2000 нмдг або випраними роботами на термін до двох років, або обмеженням волі на термін до п'яти років із позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на термін до трьох років;

2) звільняється від карної відповідальності;

3) карається штрафом від 300 до 500 нмдг або позбавленням права займатися певною діяльністю на термін до трьох років;

4) карається позбавленням волі на термін від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на термін до трьох років із конфіскацією майна.

9. Види порушень, за які зі службових осіб та громадян суб'єктів підприємницької діяльності стягується адміністративний штраф розмірі 5 нмдг:

1) невиконання вимог посадових осіб державної податкової служби;

2) продаж товарів без придбання одноразового патенту або з порушенням строку його дії повторно протягом року;

3) неутримання, неперерахування до бюджету сум податку на доходи фізичних осіб, заниження суми податку або об'єктів оподаткування повторно протягом року;

4) заниження суми податку або об'єктів оподаткування вдруге протягом року.

10. Платник податків, який не подає податкову декларацію в терміни, визначені законодавством з кожне таке неподання чи її затримку сплачує штраф у розмірі:

1) 5 нмдг;

2) 10 нмдг;

3) 20 нмдг;

4) 15 нмдг.

11. Види порушень, за які з керівників та посадових осіб підприємств стягується адміністративний штраф у розмірі від 10 до 20 нмдг:

1) невиконання вимог посадових осіб органів державної податкової служби;

2) заниження суми податку або об'єктів оподаткування вдруге протягом року;

3) неутримання, неперерахування до бюджету сум податку на доходи фізичних осіб, заниження суми податку або об'єктів оподаткування повторно протягом року;

4) продаж товарів без придбання одноразового патенту або з порушенням строку його дії повторно протягом року.

12. У випадку неподання платником податків у встановлений термін податкової декларації, якщо податкова інспекція самостійно розрахує суму податку, такий платник податків зобов'язаний сплатити штраф у розмірі:

- 1) 10% суми податкового зобов'язання за кожний повний або неповний місяць затримки податкової декларації, але не більше 50% від суми нарахованого зобов'язання та не менше 10 нмгд;
- 2) 5% від суми недоплати за кожний з податкових періодів, установлених для такого податку, але не більше 25% такої суми і не менше 10 нмгд;
- 3) 5% суми донарахованого податкового зобов'язання, але не менше 1 нмгд;
- 4) 50% від суми недоплати, але не менше 100 нмгд.

13. Особливості застосування Закону України “Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетом та державними цільовими фондами”:

1) установлює порядок погашення зобов'язань юридичних або фізичних осіб перед бюджетними та державними цільовими фондами з податків і зборів (обов'язкових платежів), нарахування і сплати пені та штрафних санкцій, визначає процедуру оскарження дій органів стягнення;

2) регулює питання погашення та обслуговування кредитів, наданих за рахунок бюджетних коштів або позик залучених державою чи під державні гарантії;

3) регулює питання погашення податкових зобов'язань, стягнення податкового боргу з осіб, на які поширюються процедури визначені Законом України «Про відновлення платоспроможності або визнання його банкрутом»;

4) регламентує порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетом та державними цільовими фондами.

14. У разі виявлення несплачених добровільно в строк з дня прийняття рішення суми податків, платежів, а також суми штрафів органи ДПС мають право:

- 1) стягувати до бюджетів та державних цільових фондів сум недоїмки, пені та штрафних санкцій;
- 2) надавати відстрочення та розстрочення податкових зобов'язань;
- 3) застосовувати до суб'єктів підприємницької діяльності фінансових санкцій;
- 4) направити справу до суду.

15. Джерелами погашення сум нарахованої пені є:

- 1) виключно активи платника податків, що є філією, відокремленим підрозділом;
- 2) залік дебіторсько-кредиторської заборгованості;
- 3) будь-які активи платника податків з урахуванням обмежень, визнаних Законом, а також іншими законодавчими актами;
- 4) наявні на поточному рахунку грошові кошти в національній та іноземній валюті.

16. Погашення сум нарахованої та несплаченої пені здійснюється у порядку встановленому:

- 2) для погашення податкового боргу;
- 3) для погашення податкового зобов'язання;
- 4) для погашення штрафів, що накладаються за адміністративні порушення;
- 5) для погашення податкового зобов'язання та фінансових санкцій по них.

17. У разі, коли платник податків не сплачує узгоджену суму податкового зобов'язання протягом граничних строків, такий платник податків при затримці до 30 календарних днів зобов'язаний сплатити штраф у таких розмірах:

- 1) у розмірі 20% погашеної суми податкового боргу;

- 2) у розмірі 15% погашеної суми податкового боргу;
- 3) у розмірі 10% погашеної суми податкового боргу;
- 4) у розмірі 5% погашеної суми податкового боргу.

18. У разі, коли платник податків не сплачує узгоджену суму податкового зобов'язання протягом граничних строків, такий платник податків при затримці що є більшою 90 календарних днів зобов'язаний сплатити штраф у таких розмірах:

- 1) у розмірі 30% погашеної суми податкового боргу;
- 2) у розмірі 25% погашеної суми податкового боргу;
- 3) у розмірі 40% погашеної суми податкового боргу;
- 4) у розмірі 50% погашеної суми податкового боргу.

19. Керівник податкового органу може прийняти рішення про продовження строків розгляду заяви платника податків, але не більше:

- 1) 70 календарних днів;
- 2) 50 календарних днів;
- 3) 60 календарних днів;
- 4) 30 календарних днів.

20. Коли розпочинається нарахування пені при нарахуванні суми податкового зобов'язання контролюючими органами:

- 1) від першого дня, наступного за останнім днем граничного строку сплати податкового зобов'язання, визначеного у податковому повідомленні;
- 2) від останнього дня граничного строку сплати податкового зобов'язання, визначеного у податковому повідомленні;
- 3) від першого робочого дня, наступного за останнім днем граничного строку сплати податкового зобов'язання, визначеного у податковому повідомленні;

4) через три дні після дня, наступного за останнім днем граничного строку сплати податкового зобов'язання, визначеного у податковому повідомленні.

21. Коли розпочинається нарахування пені при самостійному нарахуванні суми податкового зобов'язання:

1) від першого робочого дня, наступного за останнім днем граничного строку сплати податкового зобов'язання, визначеного Законом № 2181;

2) від першого дня, наступного за останнім днем граничного строку сплати податкового зобов'язання, визначеного Законом № 2181;

3) після останнього дня граничного строку сплати податкового зобов'язання, визначеного Законом № 2181;

4) через три дні після дня, наступного за останнім днем граничного строку сплати податкового зобов'язання, визначеного Законом № 2181.

22. У випадку неподання податкової декларації у терміни, визначені законодавством, платник податків сплачує штраф у розмірі:

1) 5 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

2) 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

3) 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

4) 12 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

8. Штрафні санкції за результатами документальної перевірки застосовуються у розмірі:

1) 5 % від суми недоплати за кожний з податкових періодів;

2) однократному розмірі донарахованої суми податкового зобов'язання;

3) 10 % від суми недоплати за кожний з податкових періодів;

4) 50 % від суми недоплати за кожний з податкових періодів.

23. Періодом, на який припадає недоплата, з якого податковий орган нараховує штрафні санкції, слід вважати період:

- 1) в якому встановлено порушення;
- 2) на який припадає граничний строк подання декларації;
- 3) третій день з дня закінчення перевірки;
- 4) наступний день після закінчення перевірки.

24. Максимальний розмір штрафу на суму недоплати, виявлену під час документальної перевірки, по кожній з недоплат не може перевищувати:

- 1) 10% від суми недоплати;
- 2) 25% від суми недоплати;
- 3) 100% від суми недоплати;
- 4) 50% від суми недоплати.

25. Пеня не нараховується:

- 1) на пеню;
- 2) на штрафи, які накладаються за адміністративні порушення;
- 3) на суми фінансових санкцій;
- 4) на податковий борг.

26. Пеня нараховується на суму податкового боргу з розрахунку за кожний календарний день прострочення в його сплаті:

- 1) 100% річної облікової ставки НБУ, що діє на день виникнення такого податкового боргу;
- 2) 120% річної облікової ставки НБУ, що діє на день виникнення такого податкового боргу;
- 3) 120% річної облікової ставки НБУ, що діє на день виникнення такого податкового боргу чи на день його погашення, залежно від того, яка з величин таких ставок більше;
- 4) 120% річної облікової ставки НБУ, що діє на день виникнення такого податкового боргу чи на день його погашення, залежно від того, яка з величин таких ставок менше.

27. Рішення про застосування й стягнення фінансових санкцій за результатами розгляду матеріалів перевірки приймає:

- 1) керівник органу державної податкової служби чи його заступник (керівник, що розглядав матеріали перевірки);
- 2) господарський суд;
- 3) інспектор, що проводив перевірку;
- 4) виключно керівник органу ДПС.

28. Фінансові санкції за порушення чинного законодавства підлягають перерахування до бюджету чи державні цільові фонди:

- 1) наступного дня після дня прийняття органом державної податкової служби відповідного рішення;
- 2) у десятиденний термін із дня прийняття органом державної податкової служби відповідного рішення;
- 3) у п'ятнадцятиденний термін із дня прийняття органом державної податкової служби відповідного рішення;
- 4) у двадцятиденний термін із дня прийняття органом державної податкової служби відповідного рішення.

29. Підставою для відмови податковому органу в проведенні планової документальної перевірки є:

- 1) письмове повідомлення із зазначенням дати проведення перевірки відправлено СПД менше ніж за 10 календарних днів до дня її проведення;
- 2) надання інспектором документів на право проведення перевірки ;
- 3) Посвідчення, виписані на кожного інспектора окремо;
- 4) особа, що проводить перевірку, поставила підпис у журналі реєстрації перевірок.

30. У разі неповідомлення у встановлений строк суб'єктами підприємницької діяльності про відкриття або закриття рахунків органи ДПС мають право:

1) застосовувати до суб'єктів підприємницької діяльності фінансові санкції;

2) застосовувати до суб'єктів підприємницької діяльності фінансові санкції у вигляді 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

3) застосовувати до суб'єктів підприємницької діяльності адміністративні та фінансові санкції;

4) застосовувати до суб'єктів підприємницької діяльності фінансові санкції у вигляді 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

31. За неподання або несвоєчасне подання платіжних доручень на сплату податків на керівників та інших посадових осіб накладаються такі штрафи:

1) від 5 до 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

2) від 10 до 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

3) від 10 до 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

4) 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

32. У разі недопущення підприємцями до приміщень, які використовуються для одержання доходів, органи ДПС мають право:

1) накладати адмінштрафи у розмірі – від 10 до 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

2) передавати матеріали про факти правопорушень до підрозділів податкової міліції;

3) накладати адмінштрафи у розмірі – від 1 до 5 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

4) передавати матеріали про факти правопорушень до районного суду.

33. У разі виявлення громадян, які здійснюють продаж товарів без патентів або з порушенням терміну їх дії, чи продаж товарів не зазначених у деклараціях органи ДПС мають право:

1) вилучати товари призначені для продажу з подальшим оформленням для реалізації через підприємства торгівлі;

2) накладати адміністративний штраф у розмірі від 1 до 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

3) накладати адміністративний штраф у розмірі від 1 до 5 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

4) позбавляти права здійснення господарської діяльності (знімати з реєстрації в ДПА).

34.Адміністративний штраф до посадових осіб платника податків не застосовується, якщо платник до початку перевірки:

1) подав уточнену декларацію в ДПІ і сплатив суму недоплати;

2) подав уточнену декларацію в ДПІ, сплатив суму недоплати та штраф у розмірі 10% такої недоплати;

3) подав уточнену декларацію в ДПІ, сплатив суму недоплати та штраф у розмірі 5% такої недоплати;

4) подав довідку з правильними розрахунками та сплатив суму недоплати.

35.Адміністративні штрафи застосовуються:

1)тільки до юридичних осіб;

2)тільки до фізичних осіб;

3)до юридичних і фізичних осіб.

36. Навмисне ухилення від сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів, вчинене посадовою особою підприємства або будь-якою іншою особою, зобов'язаною їх сплачувати, якщо ці дії призвели до фактичного ненадходження в бюджети або державні цільові фонди коштів у значних розмірах:

1) звільняється від карної відповідальності;

2) карається штрафом від 300 до 500 нмдг або позбавленням права займатися певною діяльністю на термін до трьох років;

3) карається штрафом від 500 до 2000 нмдг або випраними роботами на термін до двох років, або обмеженням волі на термін до п'яти років із позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на термін до трьох років;

4) карається позбавленням волі на термін від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на термін до трьох років із конфіскацією майна.

37. Головний бухгалтер або особа, уповноважена керівником підприємства, бере участь у попередній змові з групою осіб, допустивши недоотримання бюджетом коштів у великих розмірах карається:

1) штрафом від 500 до 2000 нмдг або випраними роботами на термін до двох років, або обмеженням волі на термін до п'яти років із позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на термін до трьох років;

2) звільняється від карної відповідальності;

3) карається штрафом від 300 до 500 нмдг або позбавленням права займатися певною діяльністю на термін до трьох років;

4) карається позбавленням волі на термін від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на термін до трьох років із конфіскацією майна.

38. Види порушень, за які зі службових осіб та громадян суб'єктів підприємницької діяльності стягується адміністративний штраф розмірі 5 нмдг:

1) невиконання вимог посадових осіб державної податкової служби;

2) продаж товарів без придбання одноразового патенту або з порушенням строку його дії повторно протягом року;

3) неутримання, неперерахування до бюджету сум податку на доходи фізичних осіб, заниження суми податку або об'єктів оподаткування повторно протягом року;

4) заниження суми податку або об'єктів оподаткування вдруге протягом року.

39. Платник податків, який не подає податкову декларацію в терміни, визначені законодавством з кожне таке неподання чи її затримку сплачує штраф у розмірі:

1) 5 нмдг;

2) 10 нмдг;

3) 20 нмдг;

4) 15 нмдг.

40. Види порушень, за які з керівників та посадових осіб підприємств стягується адміністративний штраф у розмірі від 10 до 20 нмдг:

1) невиконання вимог посадових осіб органів державної податкової служби;

2) заниження суми податку або об'єктів оподаткування вдруге протягом року;

3) неутримання, неперерахування до бюджету сум податку на доходи фізичних осіб, заниження суми податку або об'єктів оподаткування повторно протягом року;

4) продаж товарів без придбання одноразового патенту або з порушенням строку його дії повторно протягом року.

41. У випадку неподання платником податків у встановлений термін податкової декларації, якщо податкова інспекція самостійно розрахує суму податку, такий платник податків зобов'язаний сплатити штраф у розмірі:

- 1) 10% суми податкового зобов'язання за кожний повний або неповний місяць затримки податкової декларації, але не більше 50% від суми нарахованого зобов'язання та не менше 10 нмгд;
- 2) 5% від суми недоплати за кожний з податкових періодів, установлених для такого податку, але не більше 25% такої суми і не менше 10 нмгд;
- 3) 5% суми донарахованого податкового зобов'язання, але не менше 1 нмгд;
- 4) 50% від суми недоплати, але не менше 100 нмгд.

Ситуаційні завдання

Ситуаційне завдання 1

За неподання декларації несвоєчасно встановлена штрафна санкція пп. 17.1.1 на застосована при затримці подання:

- 5) звіту про суми одержаних пільг (форма № 1-ПП);
- 6) звіту суб'єкта малого підприємництва – фізичної особи – платника єдиного податку;
- 7) розрахунку суми страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування;
- 8) звітності по внескам на загальнообов'язкове державне соціальне страхування?

Ситуаційне завдання 2

Під час документальної перевірки АТ «Промінь», яка проводилась податковою інспекцією у вересні 2020 року встановлено, що АТ «Промінь», котре сплачує ПДВ щомісяця, не подана декларація по ПДВ за січень 2020 року. Головний бухгалтер пояснив це порушення відсутністю у підприємства в січні 2020 року операцій, що обкладаються ПДВ. Проте, за підсумками

перевірки податковою інспекцією АТ «Промінь» нараховані податкові зобов'язання по ПДВ за січень 2020 року в сумі 5000 грн.

Необхідно: визначити які штрафні санкції необхідно застосувати до АТ «Промінь».

Ситуаційне завдання 3

Під час документальної перевірки АТ «Вечір», яка проводилась податковою інспекцією у вересні 2006 року встановлено, що АТ «Вечір» котре сплачує ПДВ щомісяця, занижені податкові зобов'язання по ПДВ: за лютий 2020 року – на суму 3000 грн, за листопад 2020 року – на суму 4800 грн, за липень 2021 року на 6200 грн. Повідомлення на сплату суми податкових зобов'язань, нарахованих за результатами перевірки АТ «Вечір» одержано 23 вересня 2021 року.

Необхідно: визначити які штрафні санкції необхідно застосувати до АТ «Вечір» за заниження податкових зобов'язань.

Ситуаційне завдання 4

Підприємство «Прада+» не подало до ДПІ декларацію по ПДВ за квітень і травень 2020 року. У липні 2020 року при перевірці податковим інспектором встановлено, що сума несплаченого податкового зобов'язання за квітень – 800 грн, а за травень – 4800 грн.

Необхідно: визначити які штрафні санкції необхідно застосувати до підприємства «Прада+».

Ситуаційне завдання 5

Документальною перевіркою, яка проводилась у вересні 2020 року встановлено, що при виплаті заробітної плати 10.06.2020 р. підприємством не утриманий і не перерахований до бюджету податок з доходів фізичних осіб в сумі 1700 грн. Рішенням податкової інспекції граничний термін сплати донарахованого податку встановлений 26.09.2020 р.

Необхідно: визначити штрафні санкції та нарахувати пеню (ставка НБУ 7%) на суму донарахованого податку.

Ситуаційне завдання 6

При перевірці ТОВ «Ранок» (сплата ПДВ щомісяця) податковою інспекцією донараховано зобов'язання по ПДВ за квітень, травень та червень 2020 року в сумі 4000, 7800 та 1600 грн відповідно. Повідомлення-рішення виписано та передано ТОВ у грудні 2020 року.

Необхідно: визначити які штрафні санкції необхідно застосувати до підприємства.

Ситуаційне завдання 7

При перевірці Пенсійним фондом у жовтні 2020 року встановлено, що підприємство «Фоліо» подало недостовірні відомості, які використовують в системі персоніфікованого обліку, заниживши суму зобов'язання на 200 грн. по розрахунку за лютий 2020 року.

Необхідно: визначити які фінансові та адміністративні штрафні санкції необхідно застосувати до підприємства.

Ситуаційне завдання 8

При перевірці Пенсійним фондом встановлено, що підприємство «Каркас» занизило суму заробітної плати на яку нараховують пенсійні внески на 1500 грн

Необхідно: визначити які фінансові та адміністративні штрафні санкції необхідно застосувати до підприємства.

Ситуаційне завдання 9

При перевірці Пенсійним фондом встановлено, що підприємство «Родар» 14.06.20 р. сплачує борг в сумі 200 грн та 16.07.20 р. в сумі 300 грн, термін сплати якого був 21.05.20 р. в сумі 500 грн.

Необхідно: при сплаті боргу нарахувати пеню.

Довідково: облікова ставка НБУ на 21.05 – 25%; на 14.06 – 29%; на 16.07 – 17%.

Ситуаційне завдання 10

Підприємство «Фрида» 22.10.20 р. сплачує борг, термін сплати якого був 19.03.20 р. в сумі 1100 грн. На момент виникнення податкового боргу облікова ставка НБУ – 35%, на момент погашення – 27%.

Необхідно: нарахувати пеню на суму податкового боргу.

Ситуаційне завдання 11

Чи поширюються строки давності на штрафні санкції?

Відповідь обґрунтувати.

Ситуаційне завдання 12

Чи буде накладатися штрафна санкція встановлена пп. 17.1.9 Закону № 2181 – «у випадку коли платник податку здійснює продаж (відчуження) товарів (продукції) чи здійснює грошові виплати без попереднього нарахування і сплати податку, збору (обов'язкового платежу), коли згідно законодавству таке нарахування і сплата являються обов'язковою передумовою такого продажу (відчуження) або виплати, такий платник податків сплачує штраф у подвійному розмірі від суми зобов'язання по такому податку, збору (обов'язковому платежу)» при:

- порушеннях по внескам на загальнообов'язкове державне пенсійне та соціальне страхування;

- нарахуванні податку з доходів фізичних осіб, проте не перерахуванні його до бюджету своєчасно.

Відповіді обґрунтуйте.

Ситуаційне завдання 13

За умови, що строк подання декларації приходить на 20 серпня – суботу, якого числа може бути подана декларація (граничний термін) та яким числом є граничний термін сплати податку за липень? Відповідь обґрунтувати.

Ситуаційне завдання 14

Граничний строк сплати податку приходить на 30 серпня – неділя, якого числа необхідно сплатити податок?

Ситуаційне завдання 15

Чи буде сплачувати штраф платник податків за умови, коли реалізувавши заставне майно направить кошти на погашення податкового боргу?

Ситуаційне завдання 16

Яким є розмір штрафу за несвоєчасне подання розрахунку суми страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: фінансові та адміністративні санкції?

Ситуаційне завдання 17

При проведенні у вересні 2020 року документальної перевірки ТОВ «Міраж» встановлено, що бюджетне відшкодування відображене у декларації по ПДВ за квітень 2020 року у сумі 5300 грн завищено на 2000 грн. Якими будуть дії контролюючого органу в такій ситуації?

Ситуаційне завдання 18

За неподання декларації несвоєчасно встановлена штрафна санкція пп. 17.1.1 на застосована при затримці подання:

- 9) звіту про суми одержаних пільг (форма № 1-ПП);
- 10) звіту суб'єкта малого підприємництва – фізичної особи – платника єдиного податку;

11) розрахунку суми страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування;

12) звітності по внескам на загальнообов'язкове державне соціальне страхування?

Тематика доповідей:

1. Причини та способи здійснення правопорушень у сфері оподаткування та методи їх виявлення.

2. Ухилення від оподаткування як різновид антифіскальної поведінки платників податків.

3. Податкова розстрочка (відстрочка) – можливість своєчасної сплати податків.

4. Адміністративна та карна відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства.

5. Фінансова відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства.

ТЕМА 4. ПРОГНОЗУВАННЯ ПОДАТКІВ ТА ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКА

1. Методи прогнозування.
2. Порядок подання податкової звітності до ДПА.

1. Методи прогнозування. Основною складовою частиною податкового адміністрування є планування податкових платежів. Загалом - це процес розробки податкових планів, що виходить з нормативів (ставок), які затверджені в законодавчих актах - законах України, указах Президента України, постановах Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України, а також у підзаконних актах з метою своєчасного й повного визначення податкових зобов'язань перед бюджетами всіх рівнів (державним, місцевим), а також обов'язкових платежів та зборів у позабюджетні фонди.

Податкового менеджменту підприємства відносяться:

- Закони України, Укази Президента України
- Підзаконні правові акти та їх показники
- Нормативи та інші нормативні показники
- Показники діяльності підприємства
- Планові орієнтири стратегічного розвитку підприємства

1. Закони України, Укази Президента України. До законодавчої та методологічної інформаційної бази відносяться всі закони, які прийняті Верховною Радою України з питань оподаткування, постанови Верховної Ради України, укази Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України в межах їх повноважень з питань оподаткування. Негативною рисою цього елемента інформаційної бази є її постійна змінність. Практично

щотижня Верховна Рада повертається до перегляду багатьох законів й вносить в них зміни або доповнення, що негативно впливає на розробку податкової політики підприємства. На жаль, короткостроковість дії характерна й для деяких указів Президента України.

2. Підзаконні правові та юридичні документи. Їх головною метою є пояснення та методологічне забезпечення прийнятих та чинних законів. Здебільшого, це постанови Кабінету Міністрів України, методологічні розробки з питань розрахунку конкретних податків, обов'язкових платежів та зборів. Цей елемент інформаційної бази також має недоліки. У деяких випадках методики розрахунку конкретних податків не відповідають змісту Закону, носять подвійне тлумачення окремих його положень, а в деяких випадках й суперечать йому. Відсутність єдиної точки зору призводить до конфліктів між платниками податків та податковими органами й, у деяких випадках, до звернення до арбітражного суду. По деяких законах, навпаки, відсутні пояснювальні юридичні документи, що також погіршує в цілому стан податкової системи.

3. Норми та нормативи. До них відносяться ставки податків, обмеження їх по окремих податках або навпаки, пільги, які надаються. Визначення їх належить до компетенції:

- Верховної Ради України - визначення ставок оподаткування прибутку підприємств, прибуткового податку та ін.;
- Президента України. Вони мають тимчасовий характер до часу визнання або прийняття відповідного закону Верховною Радою України (наприклад, неоподатковуваний рівень доходів громадян України);
- Уряду України - визначення ставок мита при переміщенні вантажів та товарів через митний кордон України;
- Місцевих органів самоврядування. Перелік місцевих зборів, податків та обов'язкових відрахувань визначається законодавством України. Централізовано в Україні також встановлюється й розмір або максимальна ставка оподаткування. Але кінцеві ставки визначаються місцевими органами

влади (наприклад, розмір єдиного податку, ринкового збору, вартість ліцензій па право торгівлі та ін.).

4. Показники діяльності підприємства. До них належать всі показники, які характеризують не тільки стан підприємства та динаміку його розвитку, але й показники напрямів діяльності. До показників стану підприємства належать ті, які:

- характеризують матеріально-технічну базу підприємства (основні фонди, обладнання та ін.). Ці показники є інформацією для визначення вартості майна підприємства, визначення земельної площі та ін.;

- характеризують ресурсний потенціал підприємства у вигляді матеріальної частини (отримана сировина, матеріали, виробничі запаси підприємства, напівфабрикати та ін.), трудова частина (кількість працюючих та їх заробітна плата, Інші доходи, система стимулювання праці та ін.), фінансова частина (доходи підприємства, кредитні ресурси та ін.). ^
характеризують виробничу діяльність підприємства:

- обсяги діяльності, у тому числі випуск валової, чистої та реалізованої продукції та ін.;

- обсяг наданих послуг;
- обсяг виконаних робіт.

характеризують фінансову діяльність, у тому числі проведення фінансових операцій з цінними паперами, їх випуск, приріст капіталу, розподіл прибутку підприємства та ін.;

характеризують господарську діяльність. До неї належать роботи, які не є головними напрямками діяльності:

- проведення додаткових ремонтних робіт;
- надання послуг та ін.

5. Планові орієнтири стратегічного розвитку підприємств. Це показники діяльності підприємства в майбутньому, економічні та фінансові орієнтири розвитку підприємства. Ці показники мають узагальнений характер й

розробляються найчастіше тільки по основних напрямках діяльності підприємства.

Планування податкових платежів залежно від рівня управління поділяється на:

- державне планування;
- планування податкових платежів місцевими органами самоврядування;
- податкове планування підприємства.

Державне планування податкових платежів здійснюється при розробці плану державного бюджету на майбутній період. Головним при цьому плануванні є аналіз виконання бюджету за попередній період, аналіз витрат держави та розрахунок витратних статей бюджету на майбутній період. Виходячи з витратної частини розраховується і дохідна частина бюджету. В країнах з розвинутою ринковою економікою найбільшу питому вагу в дохідній частині бюджету займають податкові платежі.

На Україні, де ще не повністю завершений процес приватизації, деяку частину займають доходи від приватизації державного майна, нарахування на цінні папери підприємств з частками державної частини в статутному фонді, а також доходи від експорту та ін.

В більшості країн правовою основою при розробці податкових платежів є Податковий кодекс країни або прийняті в державі закони про окремі податки та збори. На жаль, в Україні стягнення багатьох податків та обов'язкових платежів відбувається на підставі постанов Верховної Ради, Кабінету Міністрів України або й взагалі — на підставі розпоряджень та наказів Міністерств, відомств та інших органів, у тому числі й місцевого самоврядування.

Планування на рівні місцевих органів самоврядування проводиться на підставі законів України, але при цьому існують й певні особливості.

1. Централізовано на державному рівні визначається перелік місцевих податків, обов'язкових платежів та зборів, визначаються максимальні їх ставки. Конкретні розміри податкових платежів по кожному податку визначає

місцевий орган влади, виходячи з місцевих умов господарювання.

2. Високі темпи зростання розмірів ставок оподаткування. Зустрічаються випадки, коли в деяких регіонах України строк дії їх не більше одного або кількох місяців. У цілому, це негативно впливає на планування податкових платежів, на розвиток підприємництва у регіоні.

3. Визначення розмірів податкових платежів з боку місцевих органів самоврядування найчастіше носить суб'єктивний характер і залежить не від об'єктивних умов, які складаються в регіоні, а від особи керівника регіону та стосунків, які склалися між ним та платником податку.

4. В цілому, розрахунок плану місцевих податків, зборів та обов'язкових платежів проводиться, виходячи із загальних витрат регіону, але на відміну від державного бюджету, в бюджетах місцевих органів самоврядування питома вага податкових платежів, які збираються з місцевих платників менша, оскільки частка коштів на покриття витрат місцевих органів влади отримується з державного бюджету.

5. Висока залежність місцевих бюджетів від дотацій з державного бюджету, тому навіть затвердження їх відбувається після визначення всієї допомоги, на яку можуть розраховувати місцеві органи самоврядування.

Сплата податкових платежів на рівні підприємства носить примусовий характер. Вона відбувається, виходячи з тієї законодавчої бази, яка існує в державі, у тому числі й з підзаконних актів, які затверджуються на державному та місцевому рівнях. Існує різниця в мотивації розрахунку податкових платежів. Так, якщо на державному та регіональному рівнях розрахунок загальної суми податкових платежів здійснюється на підставі даних витратної частини бюджету, то на рівні підприємства сплата податкових платежів відбувається, незважаючи на бюджет підприємства, тобто податки сплачуються підприємством, незважаючи на його витрати, прибутковість діяльності (наприклад, непрямі податки). Тому планування податкових платежів на рівні підприємства має свої особливості. В умовах, коли підприємство виступає як суб'єкт господарювання й має можливість вибору

напрямів діяльності, обсягів виробництва (виконання робіт, надання послуг), інших параметрів, у нього є більш широкі можливості маневрування при визначенні своєї податкової політики в цілому, у тому числі в майбутньому.

Головним в податковому плануванні на рівні державного бюджету та бюджету місцевих органів самоврядування є стратегічне податкове планування. Управлінські рішення на цьому рівні приймаються на підставі розробленого плану податкових платежів та прогнозування. Головною метою його є економічне обґрунтування якісних та кількісних параметрів з метою забезпечення фінансування соціально-економічного розвитку держави. Це планування може здійснюватись як на рік, так і на майбутню перспективу.

В цілому, податкове планування базується на результатах наукових досліджень звітних аналітичних даних, визначенні негативних та позитивних рис оподаткування в поточному році, їхньому впливі на різні напрямки економічної діяльності (наприклад, темпи зростання інвестування, різні зрушення в галузі, співвідношення рівня доходів у різних регіонах держави, а також між різними верствами населення, підприємствами різних напрямків господарської діяльності та ін.).

Розробка податкового прогнозу (плану) на державному рівні має особливості й складається з окремих розділів. До головних з них відносяться:

- I етап – визначення податкового потенціалу регіону
- II етап – розробка плану податкових платежів
- III етап – визначення різних чинників впливу на податкове планування на регіональному рівні
- IV етап – визначення розміру дефіциту бюджету та різних економічних показників

Перший розділ — регіональна оцінка прибутковості власності, визначення потреб у технічному оновленні галузей та підприємств, переспеціалізація регіону, рівень доходів населення та їх динаміка, ресурсна база та ступінь задоволення потреб у ресурсах, кількість та обсяги експортно-імпортних зв'язків, виробнича та соціальна інфраструктура, стан шляхів

складського господарства. На підставі всієї цієї інформації проводиться розрахунок економічного, соціального, фінансового та податкового потенціалу регіону.

Другий розділ - розробка прогнозу податкових надходжень з урахуванням темпів економічного росту регіону. Ці розрахунки мають велике значення для визначення бюджетів всіх рівнів, де визначаються потреби регіонів. Визначення розміру податкових надходжень дозволяє більш чітко з'ясувати співвідношення між потребами регіонального бюджету та прогнозними надходженнями з метою визначення подальшої податкової політики. До головних з них відносяться:

- можливість запровадження пільгового оподаткування;
- отримання фінансової допомоги, субсидій, дотацій;
- перехід регіону на фінансове самозабезпечення та ін.

Це також має значення й для удосконалення податкового законодавства.

Третій розділ - прогнозування зміни регіональної вартості власності за рахунок проведення інвентаризації всього ресурсного потенціалу, визначення ступеня забезпечення власних потреб за рахунок ресурсів регіонів, й на цій підставі можливості утворення на території залишків, корективи та узгодження державних, корпоративних та особистих інтересів.

Четвертий розділ - розрахунок загального розміру дефіциту бюджету, у тому числі й регіонального, та різних економічних наслідків, до яких відносяться рівень інфляції, зміна індексів цін, кон'юнктура ринку та ін.

Планування податкових платежів є одним з елементів податкового менеджменту як системи управління соціально-економічним розвитком держави.

Державне планування податкових платежів головного метою має визначення обсягів фінансових ресурсів по платниках податків для централізації грошових коштів у загальнодержавному бюджеті. При здійсненні цього планування існує орієнтація на максимально можливий рівень стягнення податків. Орієнтація на максималізацію стягнення податків

відбувається з урахуванням дотримання вимог економічного закону суспільства - постійне збільшення витрат державного бюджету. Це відбувається з різних причин:

- збільшення населення регіону та держави в цілому;
- зростання потреб населення регіону;
- збільшення доходів населення;
- зростання добробуту населення;
- зростання загального освітянського рівня та ін.

При плануванні податкових платежів на державному рівні здійснюються різні заходи, до яких відносяться:

- Визначення тенденцій, які склалися в економіці держави, та пошук варіантів податкового режиму, найбільш сприятливого до цих змін.

- Ранжирування розроблених варіантів податкового режиму по податкових групах, типах фінансово-господарської діяльності, по групах платників податків, в регіональному аспекті, а також оцінка цих варіантів,

- Визначення пріоритетності різних варіантів майбутнього податкового режиму.

- Аналіз виконання бюджету попереднього періоду (звітного року) та, на підставі цього, розрахунок плану податкових платежів майбутнього періоду.

- Обговорення проекту податкових надходжень до бюджету держави, внесення коригування в окремі його статті, й після цього прийняття його як Закону та проведення відповідних змін в чинному законодавстві.

При здійсненні конкретних розрахунків плану податкових платежів треба виходити з виконання трьох головних вимог.

Вимоги до здійснення плану податкових платежів:

- Аналіз взаємовідносин між платниками податків та податковими органами;

- Факторний аналіз чинників, які впливають на податкові платежі;

- Визначення можливостей появи та впливу непередбачених ситуацій на

процес планування податкових платежів.

1. Аналіз взаємовідносин між платником податків та податковими органами. Чітке досконале вивчення позитивних та негативних тенденцій у взаємовідносинах платників податків та органів, які збирають їх, вияв закономірностей розвитку цих взаємовідносин.

2. Аналіз чинників, які впливають на податкові платежі. До цієї вимоги відноситься визначення всіх чинників, які діють в системі податкових відносин з метою здійснення впливу їх на всю систему оподаткування в цілому, його окремих елементів на показники фінансово-господарської діяльності держави або окремого регіону.

3. Визначення можливостей появи та впливу непередбачених ситуацій на процес планування податкових платежів. Сутність цієї вимоги полягає у визначенні можливостей виникнення форс-мажорних та інших економічних, фінансових, податкових, бюджетних ситуацій, які важко передбачити в період планування податкових платежів, ризик їх появи, а також можливості внесення коректив у процес планування та фінансово-господарської діяльності на підставі невідповідності цілей державного бюджету та цілей платника податку. У цьому випадку необхідна розробка комплексу заходів по забезпеченню такого стану.

Планування податкових платежів на всіх рівнях управління, у тому числі і на державному рівні, здійснюється різними методами.

Це загальні методи планування, які за своєю суттю є універсальними й можуть застосовуватись для планування будь-яких показників та процесів. До них відносяться: балансовий, метод експертних оцінок, економіко-математичний та ін.

Крім традиційних методів застосовуються й особисті, які дають можливість досягти найбільшого ефекту. До головних з них відносяться:

1. Метод кореляції та регресії. Ці методи використовуються для розрахунку планів податкових платежів на підставі встановлення взаємозв'язків між різними чинниками або їх групами. З їх допомогою ті

тенденції, які були в попередньому періоді, переносяться на майбутній період. Найбільший ефект досягається при застосуванні комп'ютерів та іншої обчислювальної техніки.

2. Різні економіко-статистичні методи. До них відносяться методи теорії ігор, теорії масового обслуговування, стохастичного програмування та ін. Найчастіше вони застосовуються при визначенні обсягів пропозиції товарів, зміни цін та їх структури, стану податкової дисципліни.

3. Метод варіантної розробки плану. При цьому методі розробляється декілька варіантів й поступово відводяться ті з них, які мають негативне значення для розробника плану. В кінці здійснення цього процесу планування залишається тільки один метод, найбільш сприятливий для цього підприємства та в цих умовах.

4. Детерміновані моделі, в першу чергу лінійного та кількісного програмування. Ці методи застосовуються тоді, коли діє багато змінних чинників, між якими встановлюються взаємозв'язки й потрібно визначити найбільш оптимальний варіант.

Всі ці методи найбільшого ефекту досягають при застосуванні персональної комп'ютерної техніки, яка дозволяє обробляти великий обсяг інформації за короткий час, робити будь-які аналітичні дії, визначати найбільш прийнятні варіанти розробки планів податкових платежів та розраховувати моделі оптимальності податкових платежів.

2. Порядок подання податкової звітності до ДПА

В цілому, планування податкових платежів має особливості, які відрізняють його від планування інших видів фінансово-господарської діяльності. З теоретичної точки зору на вибір методу планування не впливає вид податку, об'єкт оподаткування та Ін. При виборі методу планування податкових платежів головним є мета, яка ставиться при розробці плану, рівень кваліфікації робітників, які розробляють план податкових платежів, технічне озброєння підприємства.

При розробці плану податкових платежів, коли в цілому він вже розрахований, обов'язково потрібно враховувати ризик податкової політики. Як правило, по кожному податковому платежу планується відхилення від планових завдань на 2-3 пункти з урахуванням дії того чи іншого чинника. Урахування ризику, тобто зменшення дохідної частини бюджету, дає можливість спланувати витратну частину бюджету по мінімальній межі, й, отже, зменшити ризик нестачі доходів для покриття витрат бюджету.

На рівні підприємства виділяють три рівні планування (рис. 19). Розподіл на ці три рівні планування відбувається залежно від періоду планування, й кожний з них має свою мету, завдання та форми реалізації.

Планування податкових платежів на підприємстві:

- Стратегічне
- Поточне
- Оперативне

Стратегічне, майбутнє або прогнозне податкове планування. Воно здійснюється на період від одного року й далі (як правило, на період не більший ніж три роки). Метою цих планів є визначення податкової стратегії на майбутній період як складової загальної частини фінансової стратегії. Базується розробка цього плану на підставі загальної економічної стратегії підприємства, виходячи з мети його діяльності. Головним завданням цих планів є підвищення добробуту власників підприємства за рахунок збільшення отриманих доходів та прибутку і зменшення податкових платежів, які є частиною загальних витрат підприємства.

Розробка стратегічного плану податків тісно пов'язана з податковою політикою підприємства та з іншими стратегіями. До речі, зв'язок з останніми взаємний. Так, виробнича стратегія підприємства залежить від податкової, оскільки підприємство повинно розробляти свою виробничу стратегію, виходячи з державної системи оподаткування, ставок та розмірів податкових платежів, а розмір оплати більшості податкових платежів визначається обсягами діяльності. Наприклад, виробничу стратегію можливо будувати,

виходячи з цієї діяльності, яка має пільги по сплаті податків. Такий же прямий взаємозв'язок існує й між стратегією податкових платежів та стратегією витрат, зовнішньоекономічною діяльністю, стратегією стимулювання та ін.

Розробка стратегії податкових платежів як частини загальної фінансової стратегії складається з різних етапів:

Етапи розробки стратегії податкових платежів на підприємстві:

- I етап - визначення загального строку дії стратегії;
- II етап - дослідження зовнішніх чинників;
- III етап - формування стратегічних цілей податкового планування на підприємстві;
- IV етап - розробка податкових платежів по окремих видах та напрями діяльності;
- V етап - розробка організаційних заходів;
- VI етап - оцінка ефективності розробленої стратегії податкових платежів.

Їх зміст полягає в наступному. На першому етапі визначається загальний строк дії стратегії податкових платежів. Цей етап залежить від періоду та умов дії загальної економічної стратегії. Важливою умовою формування цього етапу є загальна державна податкова політика, її передбаченість, стабільність законодавчої бази, постійність загальної економічної політики держави. Менший вплив мають такі чинники, як стадія життєвого циклу підприємства, форма його власності та ін. В цілому, цей етап, особливо в умовах перехідного періоду до ринкової економіки в Україні, становить від одного до двох років.

На другому етапі досліджуються зовнішні чинники, які впливають на податкові платежі підприємства. В першу чергу, це стосується законодавчої бази держави, її стабільності. Важливе значення мають й напрями економічної політики держави. Наприклад, орієнтація на зовнішнє інвестування або на розвиток власної виробничої бази на підставі розвитку науково-технічного прогресу (тобто, пільги при оподаткуванні іноземних інвестицій або розвиток

власної науково-технічної бази). Особливе значення мають зміни кон'юнктури ринку, в тому числі й фінансової, зміни в світовому економічному середовищі, системі оподаткування в інших країнах.

На третьому етапі проводиться формування стратегічних цілей податкової політики підприємства. До них відносяться підвищення добробуту власників та співвласників підприємства, підвищення рівня прибутковості продукції та підприємства та ін. На підставі цих цілей і визначається стратегічна мета податкової політики — зменшення податкових платежів, їх оптимізація, сплата податків у розмірах, які можуть бути відносно постійними упродовж деякого періоду та ін. На цьому ж етапі відбувається й конкретизація цих цілей за часом та об'єктами оподаткування.

Четвертий етап. На цьому етапі здійснюється розробка податкової політики, плани по окремих видах податків та напрямках діяльності. Залежно від напрямів діяльності підприємства по кожному з них визначається особиста податкова політика, перелік податкових платежів, зборів та обов'язкових платежів. Крім того, визначається можливість диверсифікації напрямів діяльності й, залежно від цього, можливість зміни податкової політики підприємства. На цьому етапі розробляються план податкових платежів по окремих видах податків, визначаються можливості їх зменшення при зміні напрямів діяльності.

На п'ятому етапі розробляються різні заходи щодо досягнення визначеної стратегії податкової політики та її реалізації. На цьому етапі визначається система керівництва та склад виконавців стратегії, в цілому визначаються цілі, завдання та напрями діяльності. Податковий менеджмент визначає коло виконавців та ступінь їх відповідальності, розробляється система стимулювання виконавців.

На шостому етапі проводиться оцінка ефективності розробленої стратегії податкової політики. Цей етап є останнім й підсумковим і проводиться по різних напрямках:

- відповідність стратегії податкових платежів загальній економічній

стратегії підприємства, стратегії його розвитку. При розрахунку за цим напрямом визначається також ступінь відповідності розроблених прогнозів розвитку економічного стану держави фактичним змінам, які відбуваються;

- відповідність прогнозного розвитку навколишнього екологічного середовища фактичним змінам;
- оцінка внутрішнього зв'язку стратегій податкових платежів іншим стратегіям, в першу чергу фінансовій, виробничій та ін. Визначається також співвідношення цілей та завдань між стратегіями, а також їх спрямованість та можливість виконання в цілому;
- реалізованість стратегій податкових платежів. Це стосується можливості загальної її реалізації по напрямках та в часі. При цьому проводиться оцінка рівня кваліфікації податкових менеджерів та їх досвід;
- результативність розробленої стратегії. Для цього визначаються різні показники ефективності стратегій податкових платежів.

У свою чергу, їх можна поділити на загальні та часткові.

До загальних належать:

- Збільшення або зменшення загальної суми податкових платежів в цілому по підприємству за звітний період часу (наприклад, за звітний рік) в порівняльній базі відносно запланованого розміру.
- Збільшення або зменшення загальної суми податкових платежів порівняно з попередніми роками (також в порівняльній базі).
- Темпи зростання загального розміру податкових платежів по підприємству за звітний рік (у відсотках).
- Темпи зростання загального розміру податкових платежів по підприємству за попередній рік (у відсотках).
- Рівень оподаткування підприємства (P_n). Він визначається за формулою:

$$P_n = III / Ч_n$$

де III – сума податкових платежів в цілому по підприємству за визначений період;

$Чп$ - чистий прибуток, отриманий за визначений період по підприємству.

- Податкомісткість діяльності підприємства ($Пм$). Для її визначення може бути застосована формула:

$$Пм = П / ПП$$

де $П$ - чистий прибуток, отриманий за визначений період по підприємству;

$ПП$ — сума податкових платежів в цілому по підприємству за визначений період.

- Податкова квота підприємства ($Пкв$):

$$Пкв = ПП / ОД$$

де $ОД$ - загальний обсяг діяльності підприємства за відповідний період.

До часткових показників ефективності податкової стратегії можна віднести такі:

1. Рівень оподаткування окремих господарчих операцій або укладених угод ($Роп.уг.$). Розрахунок проводиться за формулою:

$$Роп.уг. = ППоп.уг. / Пуг.$$

де: $ППоп.уг.$ - сума податкових платежів після здійснення укладеної угоди;

$Пуг.$ - прибуток, отриманий від здійснення укладеної угоди.

2. Рівень оподаткування окремих видів діяльності ($Роп.д.$). Для розрахунку використовується формула:

$$Роп.д. = ППд. / Пд.$$

де: $Пд$ - податкові платежі за видом діяльності, які аналізуються;

$Пд.$ - прибуток, який отриманий від здійснення виду діяльності.

3. Рівень пільгового оподаткування підприємства ($Рп.оп.$):

$$Рп.оп. = ПП.оп. / П$$

де: $ПП.оп.$ - сума пільгових податків, які сплачені підприємством за період, що аналізується;

$П$ - загальний чистий прибуток, який отриманий підприємством за період, що аналізується.

4. Коефіцієнт оподаткування прибутку підприємства $\{Kon.n.\}$:

$$Kon.n. = Ч / ПП$$

де: $Ч$ - чистий прибуток підприємства, отриманий за відповідний час;

$ПП$ — сума податкових платежів, які сплачені підприємством за відповідний час.

Планування оптимізації оподаткування неможливе без вирішення проблеми планування фінансових ризиків, й, у зв'язку з цим, моделювання в межах чинного законодавства розмірів та часу податкових виплат з використанням класифікатора фінансово-господарських угод та варіантів їх використання. Для цього всі можливі ситуації класифікуються по різних групах та рівнях. Визначають чотири рівні: 1) наслідки фінансово-господарської діяльності підприємства, які не оподатковуються, тобто ті, що мають пільги з оподаткування в рамках чинного законодавства в Україні; 2) види діяльності, які пов'язані зі сплатою найменших податкових платежів; 3) види діяльності, які пов'язані з найменшими податковими відрахуваннями; 4) заборона дій, тобто тих ризиків, які входять у протиріччя з чинним податковим законодавством, й в кінцевому варіанті можуть призвести до негативних наслідків — адміністративних або інших покарань, штрафів та до погіршення фінансового стану підприємства.

Розроблено навчальні приклади, за якими можна було б класифікувати ризики підприємства й зіставити з ними податкові виплати. Базується це на отриманні достовірної та точної інформації, а також на виборі відповідного електронного забезпечення. При цьому розраховуються та моделюються різні варіанти, визначаються податкові платежі в тих чи інших варіантах, а також робиться прогноз-модель податкових платежів при іншому податковому законодавстві, тобто визначається, які переваги отримало б підприємство або держава в цілому. Це, в свою чергу, є базою для державного податкового менеджменту, законодавчих органів при розробці нових законів про податки, або внесення змін та доповнень до чинного законодавства.

Питання для обговорення:

1. Становлення та розвиток адміністрування податків в Україні.
3. Структурні підрозділи ДПА: їх права та обов'язки.
4. Організація особистого прийому громадян в ДП
5. Основні ризики, які супроводжують адміністрування податків, зборів, обов'язкових платежів.
6. Рівні здійснення податкового адміністрування.
7. Права і обов'язки податкових адміністраторів.
8. Спеціальний режим оподаткування: переваги та недоліки.
9. Терміни давності в податковому адмініструванні.
10. Методи податкового прогнозування.
11. Організації роботи відділу масово-роз'яснювальної роботи ДПАУ.

Тестові завдання

1. Суб'єктом податкової роботи в Україні не є:
  - а) Державна податкова служба;
  - б) Пенсійний фонд;
  - в) платники податків;
  - г) Верховна рада.

2. Державні податкові адміністрації в областях, містах Києві та Севастополі підпорядковуються:
  - а) Міністерству економіки України;
  - б) Міністерству фінансів України;
  - в) Державній податковій адміністрації України;
  - г) Головному прокурору України.

3. Голову Державної податкової адміністрації України призначає на посаду та звільняє з посади:

- а) Президент України за поданням Прем'єр-міністра України;
- б) Міністр фінансів України за поданням Президента України;
- в) Прем'єр-міністр України;
- г) Кабінет Міністрів України.

4. Масово – роз'яснювальна робота податкових органів – це:

- а) попередній контроль податкових органів;
- б) законодавчо визначена функція податкової служби;
- в) елемент контрольно-перевірочної роботи;
- г) усі відповіді правильні;
- д) усі відповіді неправильні.

5. Яким чином проводиться масово – роз'яснювальна робота:

- а) в усній формі;
- б) у письмовій формі;
- в) за допомогою засобів масової інформації;
- г) усі відповіді правильні;
- д) усі відповіді неправильні.

6. В органах державної податкової служби до процесів операційної діяльності відносяться:

а) реєстрація платників податків, облік платежів, обробка податкової звітності та платежів, обслуговування платників податків, зв'язки з громадськістю, податковий аудит;

б) апеляції платників податків, вирішення справ у судах за участі органів ДПС, погашення податкового боргу, досудове слідство (кримінальні розслідування), організація боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом;

в) всі відповіді вірні.

7. В органах державної податкової служби до управлінських процесів відносяться:

а) розробка проектів нормативно-правових актів та впровадження законодавства, функціонування управлінської інформаційної системи;

б) управління документами, управління персоналом, внутрішній контроль, антикорупційна діяльність, матеріально – технічне та фінансове забезпечення;

в) всі відповіді вірні

8. До контролюючих органів в сфері адміністрування податків **не** відносять:

а) податкові органи;

б) митні органи;

в) правоохоронні органи;

г) органи Пенсійного фонду України - стосовно внесків до цього фонду;

д) органи фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування - стосовно внесків до цього Фонду.

9. Податкове адміністрування – це:

а) управління податковою системою;

б) сукупність державних дій та інституцій (норм, правил та механізмів), за допомогою яких відбувається поповнення бюджетів та державних цільових фондів коштами за рахунок податків і зборів (обов'язкових платежів);

в) це поєднання податкових відносин, що встановлюються між органами державної влади, місцевого самоврядування та платниками податків на всіх етапах податкового процесу - від розробки проекту податкового законодавства до сплати податку;

г) всі відповіді вірні.

10. Залежно від рівнів здійснення податкове адміністрування поділяють:

- а) обов'язкове та добровільне;
- б) державне та адміністрування у сфері ЗЕД;
- в) державне та адміністрування податкових адміністраторів;
- г) правильної відповіді немає.

11. Податкові адміністратори – це:

- а) працівники податкових органів;
- б) органи, які реалізують механізми адміністрування, проводять єдину державну податкову, митну та бюджетну політику, здійснюють контроль за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування податків і зборів (обов'язкових платежів) та погашенням податкових зобов'язань чи податкового боргу;
- в) органи, які визначають загальні правила та норми, установлення податкових відносин між суб'єктами та об'єктами управління.

12. Рішення про списання безнадійного податкового боргу установи приймає:

- а) податковий орган;
- б) митний орган;
- в) Верховна Рада України з подання голови ДПА України;
- г) голова Пенсійного фонду.

Ситуаційні завдання.

Ситуаційне завдання 1.

Американський економіст Генрі Джордж (1839–1897) запропонував замінити всі існуючі податки єдиним податком на землю. Ваше ставлення до такої ідеї, в чому її переваги і недоліки, наскільки вона реальна, які можливі соціально-економічні наслідки? Обґрунтуйте відповідь.

Ситуаційне завдання 2.

Необхідно визначити податкове навантаження на мікро рівні за різними методами. Пояснити різницю між отриманими результатами.

Вихідні дані. Податкові виплати (ПВ) підприємства за звітний рік становлять:

- а) з податку на прибуток – 2 тис. грн.;
- б) з податку на додану вартість – 1,5 тис. грн.;
- в) податків та зборів, що входять до валових витрат – 3 тис. грн.;
- г) з інших податків та зборів – 1, 0 тис. грн.;

Балансовий прибуток підприємства за звітний рік становить 55 тис. грн..
Обсяг продажів з ПДВ становить 975 тис. грн..

Ситуаційне завдання 3.

В США не запровадили податок на додану вартість під тиском доводів, що ПДВ – регресивний податок і шкідливий для міжнародної торгівлі американськими товарами. Поясніть.

Ситуаційне завдання 4.

Необхідно визначити податкове навантаження на мікро рівні за різними методами. Пояснити різницю між отриманими результатами. Вихідні дані. Податкові виплати (ПВ) підприємства за звітний рік становлять:

- а) з податку на прибуток – 32 тис. грн.;
- б) з податку на додану вартість – 15 тис. грн.;
- в) податків та зборів, що входять до валових витрат – 43 тис. грн.;
- г) з інших податків та зборів – 10 тис. грн.;

Балансовий прибуток підприємства за звітний рік становить 556 тис. грн..
Обсяг продажів з ПДВ становить 9758 тис. грн..

Ситуаційне завдання 5.

Охарактеризуйте функціонально-організаційну структуру та стиль роботи Служби внутрішніх доходів США. Порівняйте з ДПА України.

Ситуаційне завдання 6.

Необхідно визначити податкове навантаження на мікро рівні за різними методами. Пояснити різницю між отриманими результатами.

Вихідні дані. Податкові виплати (ПВ) підприємства за звітний рік становлять:

- а) з податку на прибуток – 365 тис. грн.;
- б) з податку на додану вартість – 115 тис. грн.;
- в) податків та зборів, що входять до валових витрат – 233 тис. грн.;
- г) з інших податків та зборів – 67 тис. грн.;

Прибуток підприємства за звітний рік становить 5675 тис. грн. Обсяг продажів з ПДВ становить 98575 тис. грн.

Ситуаційне завдання 7.

Знайти правильне визначення до кожного з видів звернень:

Вид звернення	Визначення
1. Індивідуальне	а. Звернення, що подано окремою особою
2. Колективне	б. Викладені у письмовій формі пропозиції, заяви, скарги, зауваження винятково з тих питань, що вже порушувались у попередньому зверненні.
3. Анонімне	в. Звернення з одного ж і того самого питання, що надіслані за адресами різним адресатам і надійшли на розгляд за належністю до органів

	державної податкової служби від державних органів, ЗМІ, установ, організацій
4. Повторне	г. Звернення, оформлене групою осіб.
5. Дублетне	д. Письмове звернення без зазначення місця проживання, не підписане автором, а також таке, авторство якого важко встановити.

ТЕМА 5 ПОДАТКОВИЙ БОРГ: ВИНИКНЕННЯ, ПОГАШЕННЯ, СПИСАННЯ

1. Сутність та виникнення податкового боргу.
2. Узгодження права платника податку.
3. Прядок погашення податкового боргу.

1. Сутність та виникнення податкового боргу.

Показником ефективності реалізації податкової політики держави та функціонування податкової системи є рівень добровільної сплати податків і зборів. Разом з тим, частка податкових надходжень, сплачених добровільно, у визначені діючим законодавством терміни є одним із найважливіших показників ефективності адміністрування податків органами Державної податкової служби України.

В основі визначення податкового боргу закладено такі постулати:

а) зміст податкового боргу базується на суспільно-фінансових відносинах з приводу залучення в бюджет держави грошових коштів та сплати податкових зобов'язань платниками податків;

б) боржником щодо податкового боргу виступає суспільство в особі платників податків;

в) формою податкового зобов'язання є несплата обов'язкових платежів, які встановлені державою.

Виникнення податкового боргу залежить від багатьох чинників як внутрішнього, так і зовнішнього походження, зокрема, заборгованість не може існувати окремо від процесів, пов'язаних з дотриманням законодавства, що регулює бюджетні відносини.

В онові планових завдань, що ставляться перед органами ДПС щодо забезпечення своєчасного і в повному обсязі надходження податкових платежів до дохідної частини бюджетів усіх рівнів, закладено показники, передбачені відповідними законами про Державний бюджет України.

До основних причин його виникнення відносять:

- значний спад виробництва та зростання цін на сировину і матеріали;
- відсутність ринків збуту продукції;
- проведення бартерних операцій;
- неплатоспроможність покупців, що тягне за собою несвоєчасне поступлення коштів на банківські рахунки та збільшення дебіторської заборгованості;
- відсутність обігових коштів;
- форс-мажорні та непередбачувані обставини;
- надмірна кредиторська заборгованість;
- невиконання умов договорів, контрактів партнерами;
- донарахування сум податків за результатами документальних перевірок підприємств в яких відсутні обігові кошти та майно.

Зростання рівня податкової заборгованості звужує фінансову базу держави для здійснення необхідних економічних і соціальних програм. Це обмежує її можливості впливати на соціально-економічну ситуацію в країні, перешкоджає стабілізаційним процесам та економічному зростанню.

Виникнення податкового боргу пов'язане, з одного боку, із проявом протиправних дій у сфері оподаткування та умисного ухилення від сплати податків. З іншого боку, податковий борг виникає як наслідок допущених прорахунків у державній соціально-економічній політиці і свідчить про неузгодженість взаємовідносин контролюючих органів з фізичними і юридичними особами в частині формування податкової складової доходів бюджету держави.

Основними ознаками, які характеризують податковий борг є такі:

— податковий борг – це сума фактичної заборгованості суб'єкта господарювання (фізичної або юридичної особи), яка виникла внаслідок не виконання податкових зобов'язань перед державними та місцевими органами влади за певний звітний період;

— податковий борг – це результат діяльності юридичних та фізичних осіб, внаслідок якої виникають спірні відносини з приводу добровільної сплати чи примусового стягнення суми податкової заборгованості органами державної виконавчої влади України;

— податковий борг – це систематичне чи одноразове не виконання зобов'язань платниками податків перед державою зі сплати податків і зборів.

До заходів впливу на поведінку платника, спрямованих на погашення податкового боргу, можна віднести такі:

- 1) пеня;
- 2) податкова застава;
- 3) адміністративний арешт майна;
- 4) зупинення видаткових операцій на рахунках платників податків.

В Податковому кодексі України чітко закріплені механізми перших трьох з перелічених заходів. Вони застосовуються на розсуд контролюючого органу та не потребують узгодження з будь-яким іншим суб'єктом. На відміну від такого підходу зупинення видаткових операцій на рахунках платників податків у банках та інших фінансових установах може відбуватися виключно за рішенням суду. Для цього контролюючі органи наділені відповідним правом звертатися до суду в разі незаконного недопущення платником або його представниками посадових осіб контролюючих органів до проведення перевірки, обстеження території, де платник здійснює діяльність тощо.

Правовому регулюванню пені в Податковому кодексі України присвячено окрему главу, у той час як адміністративний арешт майна та податкова застава регулюються в рамках глави «Погашення податкового боргу».

Пеня поряд з адміністративним арештом майна та податковою заставою є засобом забезпечення виконання податкового обов'язку, що застосовується при порушенні платником порядку його виконання, тобто при деліктній поведінці платника. Водночас пеня має певні особливості, що відмежовують її від адміністративного арешту майна та податкової застави. По-перше, пеня є складовою податкового боргу. Це означає, що вона застосовується завжди при його виникненні, тоді як право податкової застави може і не виникнути, а адміністративний арешт майна – не накладено. По-друге, пеня, окрім забезпечувального характеру, має також правовідновлювальний.

При виконанні податкового обов'язку вчасно держава має змогу використовувати отриманні кошти, виконувати бюджети за видатками, тоді як невчасне отримання сум від податків ізборів завдає матеріальної шкоди. На її компенсацію спрямовано механізм пені. По-третє, за правилами обчислення пені обраховуються суми, які використовуються при відстроченні або розстроченні не лише податкового боргу, а й податкового зобов'язання (тобто до виникнення податкового боргу). Але ці суми за своєю природою не є пенею – це плата за можливість перенесення строків сплати податків. Підсумовуючи характеристику пені, варто наголосити, що наявність усіх цих специфічних рис не дає нам підстав для виокремлення її з кола забезпечувальних заходів.

Податкова застава та адміністративний арешт майна мають схожу природу. В обох випадках відбувається обтяження окремих складових права власності платника, що обумовлено неналежним виконанням податкового обов'язку. При застосуванні податкової застави обмежується лише одна складова права власності – право розпорядження майном, що належить платникові. У разі застосування адміністративного арешту майна окрім обмеження права розпорядження платник зазнає додатково обмеження права користування належним йому майном. Крім того, право податкової застави має автоматичний характер – вона застосовується у разі несплати платником належної суми податку з дня виникнення податкового боргу (при обчисленні суми податку контролюючим органом) або з дня, що настає за останнім днем

строку, встановленого для сплати податку (при визначенні його суми платником самостійно).

2. Узгодження права платника податку.

За результатами перевірки податковий орган, здійснивши перевірку повноти сплати податків, а також у випадках передбачених законодавством України, за результатами розгляду акта перевірки у десятиденний термін приймає *рішення* та надсилає платникові податків податкове повідомлення. Працівники підрозділів правового забезпечення (відділів податкового супроводу, на яких покладено виконання функцій правового забезпечення) в обов'язковому порядку візують рішення (податкові повідомлення).

Відповідно до пп.14.1.39 п.14.1 ст.14 Податкового кодексу України (ПКУ) грошове зобов'язання платника податків - сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету як податкове зобов'язання та/або штрафну (фінансову) санкцію, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Крім випадків, передбачених податковим законодавством, платник податків самостійно обчислює суму податкового та/або грошового зобов'язання та/або пені, яку зазначає у податковій (митній) декларації або уточнюючому розрахунку, що подається контролюючому органу у строки, встановлені ПКУ. Така сума грошового зобов'язання та/або пені вважається узгодженою (п. 54.1 ст. 54 ПКУ).

Грошове зобов'язання щодо суми податкових зобов'язань з податку, що підлягає утриманню та сплаті (перерахуванню) до бюджету в разі нарахування/виплати доходу на користь платника податку – фізичної особи, вважається узгодженим податковим агентом або платником податку, який отримує доходи не від податкового агента, в момент виникнення податкового

зобов'язання, який визначається за календарною датою, встановленою розд. IV «Податок на доходи фізичних осіб» ПКУ для граничного строку сплати податку до відповідного бюджету (п. 54.2 ст. 52 ПКУ).

Відповідно до п. 54.3 ст. 54 ПКУ контролюючий орган зобов'язаний самостійно визначити суму грошових зобов'язань, зменшення (збільшення) суми бюджетного відшкодування та/або зменшення (збільшення) від'ємного значення об'єкта оподаткування податком на прибуток або від'ємного значення суми податку на додану вартість платника податків, передбачених ПКУ або іншим законодавством, якщо:

платник податків не подає в установлені строки податкову (митну) декларацію, а при здійсненні заходів податкового контролю встановлено факти здійснення платником податків діяльності, що призвела до виникнення об'єктів оподаткування, наявності показників, які підлягають декларуванню, відповідно до вимог ПКУ та наявності діючих (у тому числі призупинених) ліцензій на право здійснення діяльності з підакцизною продукцією, яка підлягає ліцензуванню згідно із законодавством (п.п. 54.3.1 п. 54.3 ст. 54 ПКУ);

дані перевірок результатів діяльності платника податків, крім електронної перевірки, свідчать про заниження або завищення суми його податкових зобов'язань, суми бюджетного відшкодування та/або від'ємного значення об'єкта оподаткування податком на прибуток або від'ємного значення суми податку на додану вартість платника податків, заявлених у податкових (митних) деклараціях, уточнюючих розрахунках (п.п. 54.3.2 п. 54.3 ст. 54 ПКУ);

згідно з податковим та іншим законодавством особою, відповідальною за нарахування сум податкових зобов'язань з окремого податку або збору, застосування штрафних (фінансових) санкцій та пені, у тому числі за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності, є контролюючий орган (п.п. 54.3.3 п. 54.3 ст. 54 ПКУ);

дані перевірок щодо утримання податків у джерела виплати, в тому числі податкового агента, свідчать про порушення правил нарахування, утримання

та сплати до відповідних бюджетів податків і зборів, передбачених ПКУ, у тому числі податку на доходи фізичних осіб таким податковим агентом (п.п. 54.3.5 п. 54.3 ст. 54 ПКУ);

результати митного контролю, отримані після закінчення процедури митного оформлення та випуску товарів, свідчать про заниження або завищення податкових зобов'язань, визначених платником податків у митних деклараціях (п.п. 54.3.6 п. 54.3 ст. 54 ПКУ).

У разі надходження від уповноважених органів іноземних держав документально підтверджених відомостей щодо країни походження, вартісних, кількісних або якісних характеристик, які мають значення для оподаткування товарів і предметів при ввезенні (пересиланні) на митну територію України або територію вільної митної зони або вивезенні (пересиланні) товарів і предметів з митної території України або території вільної митної зони, які відрізняються від задекларованих під час митного оформлення, контролюючий орган має право самостійно визначити базу оподаткування та податкові зобов'язання платника податків шляхом проведення дій, визначених п. 54.3 ст. 53 ПКУ, на підставі відомостей, зазначених у таких документах (п. 54.4 ст. 54 ПКУ).

Якщо згідно з нормами цієї статті сума грошового зобов'язання розраховується контролюючим органом, платник податків не несе відповідальності за своєчасність, достовірність і повноту нарахування такої суми, проте несе відповідальність за своєчасне та повне погашення нарахованого узгодженого грошового зобов'язання і має право оскаржити зазначену суму в порядку, встановленому ПКУ (п. 54.5 ст. 54 ПКУ).

У разі визначення грошового зобов'язання контролюючим органом за підставами, зазначеними у підпунктах 54.3.1 - 54.3.6 п. 54.3 ст. 54 ПКУ, платник податків зобов'язаний сплатити нараховану суму грошового зобов'язання протягом 10 календарних днів, що настають за днем отримання податкового повідомлення-рішення, крім випадків, коли протягом такого

строку такий платник податків розпочинає процедуру оскарження рішення контролюючого органу (абзац перший п. 57.3 ст. 57 ПКУ).

Слід зазначити, що відповідно до вимог п.п. 266.10.1 п.266.10 ст. 266, п.п. 267.8.1 п. 267.8 ст. 267, п. 287.5 ст. 287 ПКУ податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортний податок та плата за землю фізичними особами сплачується протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення.

Згідно із п. 56.15 ст. 56 ПКУ скарга, подана із дотриманням строків, визначених п. 56.3 ст. 56 ПКУ, зупиняє виконання платником податків грошових зобов'язань, визначених у податковому повідомленні-рішенні (рішенні), на строк від дня подання такої скарги до контролюючого органу до дня закінчення процедури адміністративного оскарження.

Протягом зазначеного строку податкові вимоги з податку, що оскаржується, не надсилаються, а сума грошового зобов'язання, що оскаржується, вважається неузгодженою.

День закінчення процедури адміністративного оскарження вважається днем узгодження грошового зобов'язання платника податків (абзац другий п.п. 56.17.5 п. 56.18 ст. 56 ПКУ).

При зверненні платника податків до суду з позовом щодо визнання протиправним та/або скасування рішення контролюючого органу грошове зобов'язання вважається неузгодженим до дня набрання судовим рішенням законної сили (абзац четвертий п. 56.18 ст. 56 ПКУ).

Пунктом 57.1 статті 57 ПКУ визначено, що платник податків зобов'язаний самостійно сплатити суму податкового зобов'язання, зазначену у поданій ним податковій декларації, протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого ПКУ для подання податкової декларації, крім випадків, встановлених ПКУ.

Згідно з п. 31.1 ст. 31 ПКУ строком сплати податку та збору визнається період, що розпочинається з моменту виникнення податкового обов'язку платника податку із сплати конкретного виду податку і завершується останнім

днем строку, протягом якого такий податок чи збір повинен бути сплачений у порядку, визначеному податковим законодавством. Податок чи збір, що не був сплачений у визначений строк, вважається не сплаченим своєчасно. При цьому момент виникнення податкового обов'язку платника податків, у тому числі податкового агента, визначається календарною датою.

У разі якщо у майбутніх податкових періодах (з урахуванням строків давності, визначених ст. 102 ПКУ) платник податків самостійно (у тому числі за результатами електронної перевірки) виявляє помилки, що містяться у раніше поданій ним податковій декларації (крім обмежень, визначених цією статтею), він зобов'язаний надіслати уточнюючий розрахунок до такої податкової декларації за формою чинного на час подання уточнюючого розрахунку. Платник податків має право не подавати такий розрахунок, якщо відповідні уточнені показники зазначаються ним у складі податкової декларації за будь-який наступний податковий період, протягом якого такі помилки були самостійно (у тому числі за результатами електронної перевірки) виявлені (п. 50.1 ст. 50 ПКУ).

Відповідно до п. 54.1 ст. 54 ПКУ крім випадків, передбачених податковим законодавством, платник податків самостійно обчислює суму податкового та/або грошового зобов'язання та/або пені, яку зазначає у податковій (митній) декларації або уточнюючому розрахунку, що подається контролюючому органу у строки, встановлені ПКУ. Така сума грошового зобов'язання та/або пені вважається узгодженою.

При відображенні суми помилки в уточнюючій декларації датою узгодження податкового та/або грошового зобов'язання є дата подання такої уточнюючої декларації.

Відповідно до пп. 14.1.162. п. 14.1 ст. 14 ПКУ пеня - сума коштів у вигляді відсотків, нарахованих на суми грошових зобов'язань, не сплачених у встановлені законодавством строки.

Підпунктом 129.1.1 п. 129.1 ст. 129 ПКУ передбачено, що після закінчення встановлених ПКУ строків погашення узгодженого грошового

зобов'язання на суму податкового боргу нараховується пеня.

Пеня, визначена пп. 129.1.1 п. 129.1 ст. 129 ПКУ, нараховується на суму податкового боргу (включаючи суму штрафних санкцій за їх наявності та без урахування суми пені) із розрахунку 120 відсотків річних облікової ставки Національного банку України, діючої на день виникнення такого податкового боргу або на день його (його частини) погашення, залежно від того, яка з величин таких ставок є більшою, за кожний календарний день прострочення у його сплаті (п. 129.4 ст. 129 ПКУ).

Згідно з пп. 129.1.2 п. 129.1 ст. 129 ПКУ пеня нараховується, зокрема, у день настання строку погашення податкового зобов'язання, нарахованого платником податків у разі виявлення його заниження на суму такого заниження та за весь період заниження.

У разі внесення змін до податкової звітності внаслідок самостійного виявлення платником податку помилок відповідно до ст. 50 ПКУ пеня, передбачена цією статтею, не нараховується, якщо зміни до податкової звітності внесені протягом 90 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати грошового зобов'язання, визначеного ПКУ (п. 129.9 ст. 129 ПКУ).

3. Порядок погашення податкового боргу.

З дати передачі активів платника податків у податкову заставу платник позбавляється права відчуження власних майнових активів (крім товарів в обороті), цінних паперів, використання коштів у вигляді прямих чи портфельних інвестицій без попереднього письмового узгодження з податковим органом в особі податкового управляючого. У противному випадку посадові особи платника податків будуть нести відповідальність, передбачену законодавством України за навмисне ухиляння від оподаткування. В другій податковій вимозі вказуються орієнтовні дати опису активів і проведення публічних торгів із продажу цих активів. Порядок

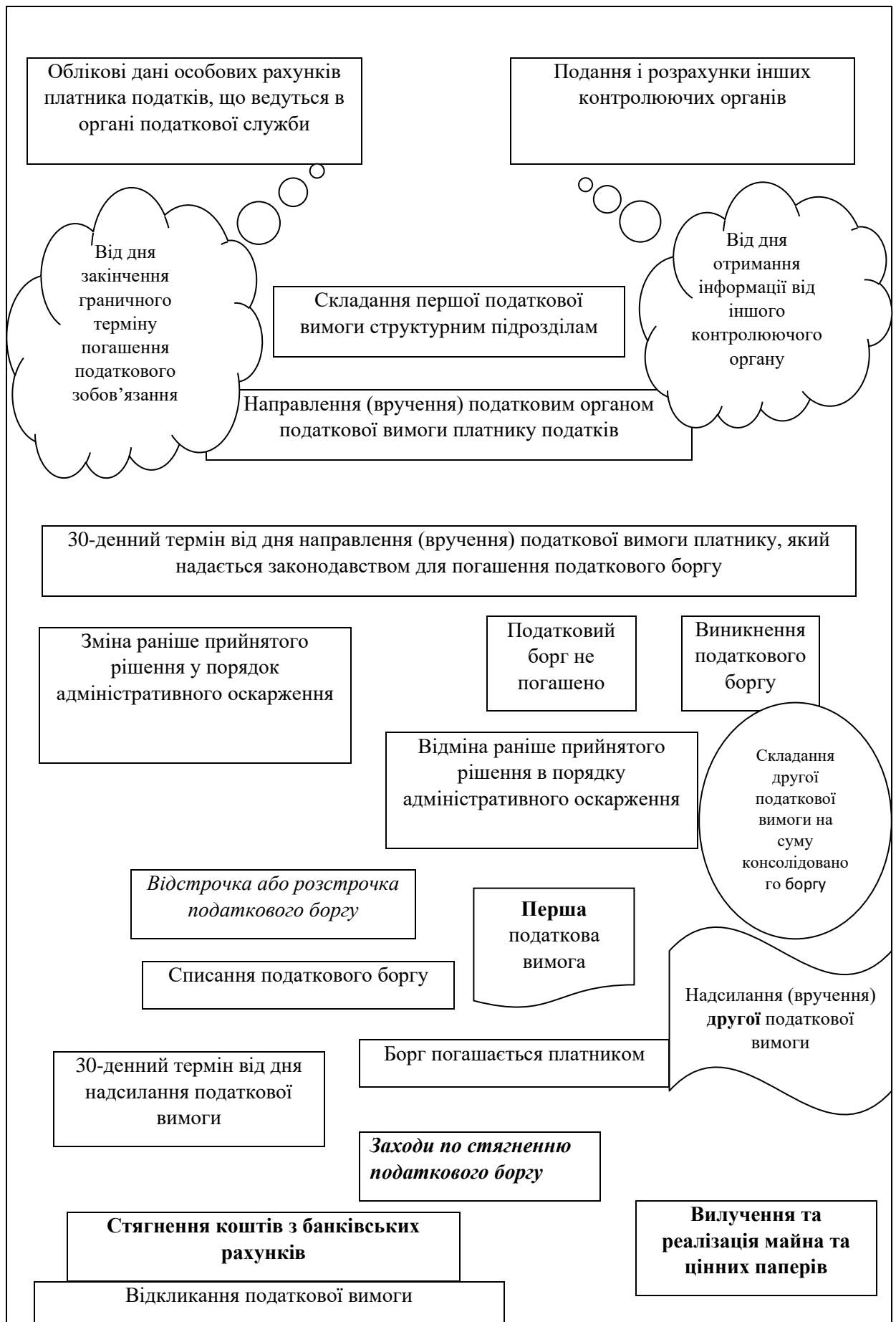
направлення податкової вимоги регламентований законодавством України відображено на рисунку 5.

По закінченню перевірки підрозділ, що її очолював, складає висновок про результати: перший примірник залишається в підрозділі, який очолював перевірку; другий долучається до особової справи платника. Після розгляду і підписання матеріалів перевірки, посадова особа, що очолювала перевірку, готує рішення (податкове повідомлення) про обов'язок платника податків сплатити донараховану суму податків, зборів (обов'язкових платежів), застосованих штрафних (фінансових) санкцій (у тому числі пені за порушення розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності) за порушення податкового та іншого законодавства, протоколи і постанови про залучення посадових осіб до адміністративної відповідальності, для рішення питання відповідно до кримінального і кримінально-процесуального законодавства).

Слід зазначити, що податкові органи ведуть окремі реєстри податкових вимог, що формуються:

- на підставі облікових даних з картки особового рахунка платника податків;
- на підставі представлення іншого контролюючого органу, що надсилається до відповідного органу державної податкової служби.

Після формування податкової вимоги і внесення даних до відповідного реєстру в той же день податкова вимога передається до структурного підрозділу, у функції якого входить реєстрація вхідної і вихідної кореспонденції, для вручення платникові податків. Податкова вимога вважається надісланою (врученою) платникові податків, якщо вона вручена такому платникові податків під розписку чи вислана листом з повідомленням про вручення.

Рис. 5 - Порядок надсилання податкової вимоги платникові податків

Після вручення податкової вимоги платникові податків чи її розміщення на дошці оголошень корінець про вручення такої податкової вимоги передається до структурного підрозділу по стягненню податкового боргу.

Відповідно до Порядку списання безнадійного податкового боргу платників податків, списання такого податкового боргу здійснюється у межах відповідного переліку платежів, а саме:

— податків і зборів (обов'язкових платежів), контроль за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування яких покладено на відповідні контролюючі органи згідно із законодавством;

— усіх видів пені та штрафних санкцій, що зараховуються до бюджетів усіх рівнів та державних цільових фондів (у тому числі пені та штрафних санкцій, нарахованих за порушення строків розрахунків під час здійснення операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності), а також плати (процентів) за наданий податковий кредит, які нараховані платникам податків на податковий борг, який визнано безнадійним відповідно до законодавства України;

— пені та сум штрафних санкцій, нарахованих на податковий борг, який визнано безнадійним відповідно до Закону, за період з дня виникнення безнадійного податкового боргу до дня прийняття рішення про списання.

Суми безнадійного податкового боргу, які підлягають списанню органами державної податкової служби, визначаються виходячи із даних карток особових рахунків платників податків, що ведуться в органах державної податкової служби в установленому порядку, станом на день виникнення безнадійного податкового боргу.

Днем виникнення безнадійного податкового боргу вважається дата, визначена в даних відповідних органів, а саме 1095 календарний день від дня узгодження податкового зобов'язання (рішення керівника контролюючого органу (або його заступника) на підставі даних обліку).

Відлік строку давності (1095 календарних днів) розпочинається з дати відображення в картках особових рахунків сум податкового боргу, тобто від

фактичної дати виникнення такого податкового боргу, з урахуванням сум податкового боргу, які залишилися несплаченими на 1096 день.

Для списання безнадійного податкового боргу платник податків повинен звернутися з відповідною заявою до контролюючого органу за місцем обліку безнадійного податкового боргу або за місцем своєї реєстрації (якщо контролюючим є податковий орган).

Списання безнадійного податкового боргу можливо також щодо тих податків (зборів, обов'язкових платежів), контроль за сплатою яких встановлено за іншими контролюючими органами — митними органами, органами фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

У цьому випадку такий інший контролюючий орган, що не є податковим, повинен звернутися до податкового органу за місцем реєстрації платника податків або за місцем обліку такого податкового боргу та надати довідку про наявність безнадійного податкового боргу, яку оформлено на бланку відповідного контролюючого органу, і копії документів, згідно з якими податковий борг визнано безнадійним.

За результатами розгляду документів, наданих контролюючим органом або безпосередньо платником податків, відповідний керівник органу ДПС приймає рішення про списання безнадійного податкового боргу, яке складається в трьох примірниках: перший — для платника податків, другий — для органу ДПС, третій — для контролюючого органу. У тому випадку, коли контролюючий орган є податковим органом, рішення складається у двох примірниках — для платника податків і органу ДПС.

Визначення та списання безнадійного податкового боргу органами ДПС здійснюється не тільки щодо сум податків і зборів (обов'язкових платежів), а й усіх видів пені і штрафних санкцій, нарахованих на безнадійний податковий борг. Списання безнадійного податкового боргу здійснюється щоквартально протягом двадцяти календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку, передбаченого для подання податкової декларації за звітний (податковий) квартал.

Зазначені випадки поширюються на всі види податків, зборів (обов'язкових платежів) незалежно від базового податкового (звітного) періоду, за який вони сплачуються (місяць, квартал, календарне півріччя, календарний рік).

Протягом року існує чотири періоди, коли здійснюється списання безнадійного податкового боргу, а саме:

- за I квартал поточного року — з 11 травня по 30 травня;
- за II квартал поточного року — з 10 серпня по 29 серпня;
- за III квартал поточного року — з 10 листопада по 29 листопада;
- за IV квартал поточного року — з 10 лютого по 1 березня наступного року.

У високосний рік списання податкового боргу здійснюється з відповідним корегуванням.

Питання для обговорення:

1. Сутність та виникнення податкового боргу.
2. Узгодження права платника податку.
3. Податкове повідомлення та податкові вимоги (заповнення первинних форм).
4. Джерела сплати податкового боргу платником податку.
5. Порядок погашення податкового боргу.
6. Порядок погашення податкового боргу у випадку ліквідації платника податку.
7. Порядок погашення податкового боргу під час реорганізації платника податку.
8. Порядок списання та процедура відстрочки податкового боргу.
9. Законодавчо-нормативна база оскарження дій податкових органів.
10. Адміністративний порядок оскарження податковий дій.
11. Судовий порядок оскарження податковий дій.
12. Документи, що регламентують порядок оскарження.

13. Процедура та терміни оскарження дій податкових органів.
14. Рішення прийняті за результатами скарги та їх документальне оформлення.
15. Особливості судового порядку оскарження податкового зобов'язання
16. Податкова застава: зміст, право виникнення, реєстрація.
17. Погодження операцій з активами, що перебувають у податковій заставі.
18. Адміністративний арешт активів платника податків: види, підстави.
19. Порядок адміністративного арешту активів платника податків.
20. Припинення адміністративного арешту активів платника податків.

Тестові завдання:

1. В якому випадку надсилається податкова вимога:
  - 1) коли платник податків не сплачує узгоджену суму податкового зобов'язання у встановлені строки;
  - 2) коли сума податкового зобов'язання розраховується контролюючим органом;
  - 3) коли платник податків самостійно подав декларацію, але не погасив суму податкового зобов'язання;
  - 4) коли платник податків не сплачує у встановлені строки розраховану контролюючим органом суму податкового зобов'язання.

2. Яка кількість податкових вимог надсилається платнику податків:
  - 1) одна;
  - 2) дві;
  - 3) три;
  - 4) п'ять.

3. Податкове повідомлення-рішення (рішення про застосування штрафних (фінансових) санкцій) приймається керівником податкового органу:
  - 1) протягом 10-ти робочих днів від дня підписання акта документальної перевірки;

2) протягом 3-х робочих днів від дня підписання акта документальної перевірки;

3) протягом 3-х календарних днів від дня підписання акта документальної перевірки;

4) протягом 5-ти робочих днів від дня підписання акта документальної перевірки.

4. Органами, уповноваженими здійснювати заходи з погашення податкового боргу є:

1) виключно податкові органи;

2) митні органи;

3) банківські установи;

4) органи внутрішніх справ.

5. Розстрочення податкового боргу надається на строк:

2) що не перевищує 60 календарних місяців від місяця виникнення податкового боргу, включаючи такий місяць;

3) що не перевищує 40 календарних місяців від місяця виникнення податкового боргу, включаючи такий місяць;

4) що не перевищує 24 календарних місяців від місяця виникнення податкового боргу, включаючи такий місяць;

5) що не перевищує 36 календарних місяців від місяця виникнення податкового боргу, включаючи такий місяць.

6. Керівник органу ДПС зобов'язаний прийняти рішення про розстрочення податкового боргу якщо письмове звернення такого платника податків буде надіслано до податкового органу:

1) протягом 40 календарних днів;

2) протягом 60 календарних днів;

3) протягом 30 календарних днів;

4) протягом 80 календарних днів.

7. В якому випадку надсилається податкове повідомлення:

- 1) коли сума податкового зобов'язання розраховується контролюючим органом відповідно до ст. 4 Закону № 2181;
- 2) коли платник податків не сплачує узгоджену суму податкового зобов'язання у встановлені строки;
- 3) коли платники податків самостійно подали податкові декларації, але не сплатили суму податкових зобов'язань у встановлені Законом строки;
- 4) коли платник податку перерахував платіж, але не подав податкову декларацію

8. Які дані містить у собі податкове повідомлення:

- 1) сума податку чи збору, належного до сплати, штрафні санкції за їх наявності та граничні строки їх погашення;
- 2) сума податку чи збору, належного до сплати, штрафні санкції і пеня за їх наявності, граничні строки їх погашення та оскарження нарахованого податкового зобов'язання;
- 3) сума податку чи збору, належного до сплати, граничні строки для оскарження нарахованого податкового зобов'язання;
- 4) сума податку чи збору, належного до сплати, штрафні санкції за їх наявності та граничні строки їх погашення; попередження про наслідки їх несплати в строк, граничні строки для оскарження нарахованого податкового зобов'язання.

9. Підстави для дострокового розірвання договорів про розстрочення, відстрочення податкового боргу з ініціативи податкового органу:

- 1) платник податків визнається таким, що має податковий борг із податкових зобов'язань, які виникли після укладання договорів розстрочення і/або відстрочення;

2) несвоєчасна сплата податків і зборів після отримання розстрочення або відстрочення податкового боргу;

3) несвоєчасна подача декларації та розрахунків до податкового органу після отримання розстрочення або відстрочення податкового боргу;

4) при достроковому погашенні податкового боргу.

10. Консолідований борг:

а) борг, визначений у першій податковій вимозі, збільшений на суму нового податкового боргу, що виник до виставлення другої податкової вимоги;

б) податковий борг разом із нарахованою на нього пенєю;

в) несплачені суми штрафних санкцій.

11. Зобов'язання платника податків сплатити до бюджетів або державних цільових фондів відповідну суму коштів у порядку та у визначені законодавством строки – це:

а) податковий борг;

б) податкове зобов'язання;

в) податкова застава.

12. Плата у вигляді відсотків, нарахованих на суму податкового боргу (без урахування пені), що справляється з платника податків у зв'язку з несвоєчасним погашенням податкового зобов'язання – це:

а) адміністративний штраф;

б) фінансова санкція;

в) правильної відповіді немає.

13. У який строк платник податків має право оскаржити рішення податкового органу в адміністративному порядку, якщо податковий орган відповідно до законодавства визначив суму податкового зобов'язання

платника за причинами, не пов'язаними з порушенням податкового законодавства:

1) протягом десяти календарних днів, наступних за днем отримання платником податків податкового повідомлення органу державної податкової служби;

2) протягом двадцяти календарних днів від дня отримання податкового повідомлення;

3) протягом тридцяти календарних днів від дня отримання податкового повідомлення.

14. У який строк платник податків має право оскаржити рішення податкового органу в адміністративному порядку, якщо податковий орган відповідно до законодавства визначив суму податкового зобов'язання платника за причинами, пов'язаними з порушенням податкового законодавства:

1) протягом двадцяти календарних днів від дня отримання податкового повідомлення;

2) протягом десяти календарних днів, наступних за днем отримання платником податків податкового повідомлення органу державної податкової служби;

3) протягом тридцяти календарних днів від дня отримання податкового повідомлення.

15. Платник податків має право звернутися до органу державної податкової служби вищого рівня з повторною скаргою:

1) протягом тридцяти календарних днів, наступних за днем отримання відповіді на первинну скаргу;

2) протягом десяти календарних днів, наступних за днем отримання відповіді на первинну скаргу;

3) протягом місяця, наступного за місяцем отримання відповіді на первинну скаргу.

16. Якщо вмотивоване рішення за скаргою платника податків не надсилається платнику податків протягом встановленого законодавством строку:

- 1) платник податків повинен подати повторну скаргу;
- 2) платник податків має право звернутися до суду з позовом;
- 3) скарга вважається повністю задоволеною на користь платника податків.

17. Які реквізити повинні бути викладеними в скарзі(заяві) для фіз.особи?

- 1) печатка юридичної особи;
- 2) прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання;
- 3) суть порушеного питання;
- 4) найменування органу ДПС, яким видано податкове повідомлення;
- 5) 2,3,4.

18. В який строк повертається скарга, оформлена без дотримань вимог, які не дають можливість розглянути її по суті?

- 1) протягом десяти календарних днів від дня отримання скарги;
- 2) протягом двадцяти календарних днів від дня отримання скарги;
- 3) протягом тридцяти календарних днів від дня отримання скарги;
- 4) не пізніше п'яти днів з дня отримання скарги.

19. Хто ухвалює рішення щодо того, як саме - в адміністративному або судовому порядку – будуть оскаржуватись результати перевірки?

- 1) орган ДПС, яким видано податкове повідомлення;
- 2) суд;

3) платник податків самостійно.

20. В перебігу скількох днів повинна відбуватися реєстрація скарги?

- 1) в день її подачі;
- 2) не пізніше п'яти днів з дня її подачі;
- 3) не пізніше десяти днів з дня її подачі;

21. Чи має право платник податків відкликати подану скаргу у будь-який час?

- 1) ні;
- 2) так, але тільки до приймання рішення за наслідками розгляду скарги;
- 3) так.

Ситуаційні завдання.

Ситуаційне завдання 1.

Згідно рішення від 10.05.20 р. платнику розстрочено податковий борг на загальну суму 15000 грн, в тому числі податку на прибуток – 10000 грн, штрафні санкції – 3000 грн, пеня – 2000 грн. Строк дії відстрочки з 01.05.06р до 25.12.20 р. Термін погашення відстроченої суми – 24.12.20 р. За період з початку дії відстрочки до дати підписання договору платник податку 05.05.20 р. частково погасив податковий борг з податку на прибуток в сумі 1000 грн. На день укладання договору про відстрочку – 10.05.20 р. податковий борг з податку на прибуток становив 9000 грн.

Облікова ставка НБУ на 01.05 – 21%; 05.05 – 20%; 24.12 – 22%.

Необхідно: розрахувати проценти за фактичний строк користування відстрочкою.

Ситуаційне завдання 2.

Необхідно розрахувати суму адміністративного штрафу, фінансових санкцій та пені, які належить перерахувати до бюджету.

Особи, відповідальні за податкові правопорушення – керівник підприємства та головний бухгалтер.

Вихідні дані. Актом документальної перевірки донараховано ПДВ у сумі 1800 грн. Період затримки платежу 30 діб. Облікова ставка НБУ, яка діяла на момент виникнення податкового боргу 25%, на момент погашення – 24%.

Ситуаційне завдання 3.

Згідно рішення від 10.05.20 р. платнику розстрочено податковий борг на загальну суму 15000 грн, в тому числі податку на прибуток – 10000 грн, штрафні санкції – 3000 грн, пеня – 2000 грн. Строк дії розстрочки з 01.05.20р до 23.08.20 р. За період з початку дії розстрочки до дати підписання договору платник податку 05.05.20 р. частково погасив податковий борг з податку на прибуток в сумі 1000 грн. На день укладання договору про розстрочку – 10.05.20 р. податковий борг з податку на прибуток становив 9000 грн.

Графік погашення розстрочених сум	Основного платежу та штрафних санкцій, грн	Пені, грн
01.06.20 р	4000	666,7
01.07.20 р	4000	666,7
22.08.20 р	4000	666,6
Всього:	12000	2000

Облікова ставка НБУ на 01.05 – 21%; 05.05 – 20%; 01.06 – 22%; 01.07 – 22%; 22.08 – 22%.

Необхідно: розрахувати проценти за фактичний строк користування розстрочкою. Результати оформити в таблиці:

Дата	Сума непогашеного податкового боргу, грн	Кількість днів розстрочки	Ододенний розмір процентів	Сума процентів, грн. (гр.2×гр.3×гр.4)/100
1	2	3	4	5
05.05.20 р.				
01.06.20 р.				
01.07.20 р.				
22.08.20 р.				
Всього:				

1. Погашення податкових зобов'язань або податкового боргу у випадку ліквідації чи реорганізації платника податків.
2. Конфлікт інтересів платника податків і податкового органу: огляд матеріалів судової практики.

Ситуаційне завдання 4.

Необхідно розрахувати суму адміністративного штрафу, фінансових санкцій та пені, які належить перерахувати до бюджету.

Особи, відповідальні за податкові правопорушення – керівник підприємства та головний бухгалтер.

Вихідні дані. Актом камеральної перевірки донараховано земельний податок у сумі 124 грн. Період затримки платежу 65 діб. Ставка НБУ, яка діяла на момент виникнення податкового боргу 26%, на момент погашення – 25%.

Ситуаційне завдання 5.

Податкові органи попереджують про примусове стягнення активів платника податків в рахунок погашення його податкового боргу.

Якими можуть бути дії податкової інспекції за таких умов?

Ситуаційне завдання 6.

Необхідно розрахувати суму адміністративного штрафу, фінансових санкцій та пені, які належить перерахувати до бюджету.

Особи, відповідальні за податкові правопорушення – керівник підприємства та головний бухгалтер.

Вихідні дані. Актом документальної перевірки донараховано комунальний податок у сумі 90 грн. Період затримки платежу 20 днів. Облікова ставка НБУ, яка діяла на момент виникнення податкового боргу 25%, на момент погашення – 24%.

Ситуаційне завдання 7.

Лікєро-горілочаний завод має податковий борг, який виник у період з 01.01.2019 р. по 01.01.2020 р. і не сплачений станом на 01.09.2021 р. Чи має право таке підприємство на отримання марок акцизного збору без сплати акцизного збору?

Ситуаційне завдання 8.

Необхідно розрахувати суму адміністративного штрафу, фінансових санкцій та пені, які належить перерахувати до бюджету.

Особи, відповідальні за податкові правопорушення – керівник підприємства та головний бухгалтер.

Вихідні дані. Актом камеральної перевірки донараховано податок на доходи фізичних осіб у сумі 100 грн. Період затримки платежу 152 доби. Ставка НБУ, яка діяла на момент виникнення податкового боргу 25%, на момент погашення – 21%.

Ситуаційне завдання 9.

Підприємство має податковий борг за податком на додану вартість, який складається з боргу за основним платежем та з несплаченої суми пені. Чи може

підприємство погасити всю суму податкового боргу одразу як у такому разі заповнити платіжний документ?

Ситуаційне завдання 10.

Необхідно розрахувати суму адміністративного штрафу, фінансових санкцій та пені, які належить перерахувати до бюджету.

Особи, відповідальні за податкові правопорушення – керівник підприємства та головний бухгалтер.

Вихідні дані. Актом документальної перевірки донараховано податок на прибуток у сумі 630 грн. Період затримки платежу 91 доба. Ставка НБУ, яка діяла на момент виникнення податкового боргу 24%, на момент погашення – 23%.

Ситуаційне завдання 11.

Підприємство подало скаргу до органу ДПС з вимогою відмінити результати проведеної планової виїзної перевірки, під час якої посадові особи порушили законодавство.

Якими можуть бути дії податкової інспекції за таких умов?

Тематика доповідей:

1. Адміністративне оскарження – вирішення конфліктів з податковими органами.
2. Оскарження дій податкових органів: випадки та процедура.

ТЕМА 6 АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ ТА ПЛАТЕЖІВ

1. Облік платників податків.
2. Оперативний облік податкових надходжень до бюджету
3. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів
4. Особливості організації і методики проведення документальної перевірки податку на прибуток
5. Особливості реєстрації платників податку на додану вартість

1. Облік платників податків

Облік платників податків ведеться з метою створення умов для здійснення контролюючими органами контролю за правильністю нарахування, своєчасністю і повнотою сплати податків, нарахованих фінансових санкцій, дотримання податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Взяття на облік у контролюючих органах юридичних осіб, їх відокремлених підрозділів, а також самозайнятих осіб здійснюється незалежно від наявності обов'язку щодо сплати того або іншого податку та збору.

З метою проведення податкового контролю платники податків підлягають реєстрації або взяттю на облік у контролюючих органах за місцезнаходженням юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб, місцем проживання особи (основне місце обліку), а також за місцем розташування (реєстрації) їх підрозділів, рухомого та нерухомого майна, об'єктів оподаткування або об'єктів, які пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність (неосновне місце обліку).

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, може прийняти рішення про зміну основного та неосновного місця обліку великого платника податків.

Об'єктами оподаткування і об'єктами, пов'язаними з оподаткуванням, є майно та дії, у зв'язку з якими у платника податків виникають обов'язки щодо сплати податків та зборів. Такі об'єкти за кожним видом податку та збору визначаються згідно з відповідним розділом цього Кодексу.

Платник податків зобов'язаний стати на облік у відповідних контролюючих органах за основним та неосновним місцем обліку, повідомляти про всі об'єкти оподаткування і об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, контролюючі органи за основним місцем обліку згідно з порядком обліку платників податків.

Заява про взяття на облік платника податків за неосновним місцем обліку подається у відповідний контролюючий орган протягом 10 робочих днів після створення відокремленого підрозділу, реєстрації рухомого чи нерухомого майна чи відкриття об'єкта чи підрозділу, через які провадиться діяльність або які підлягають оподаткуванню.

Взяття на облік платників податків - юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів здійснюється після їх державної реєстрації чи включення відомостей про них до відповідних державних реєстрів на умовах, що визначаються законодавчими актами України, крім випадків, визначених цим Кодексом, коли органами реєстрації є контролюючі органи або коли проведення державної реєстрації платника податків у відповідному статусі законодавством не передбачається.

Всі фізичні особи - платники податків та зборів реєструються у контролюючих органах шляхом включення відомостей про них до Державного реєстру фізичних осіб - платників податків у порядку, визначеному цим Кодексом. Фізичні особи - підприємці та особи, які мають намір провадити незалежну професійну діяльність, підлягають взяттю на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з цим Кодексом.

Облік платників податків у контролюючих органах ведеться за податковими номерами. Порядок визначення податкового номера встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

Облік осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган, ведеться за прізвищем, ім'ям, по батькові і серією та номером діючого паспорта. У паспортах зазначених осіб контролюючими органами робиться відмітка про наявність у них права здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта. Порядок внесення відмітки визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

Контролюючий орган зазначає податковий номер або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті) у всіх свідоцтвах, довідках, в інших документах або повідомленнях, що видаються платнику податків або надсилаються йому.

Кожен платник податків зазначає податковий номер або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті) в усіх податкових деклараціях (розрахунках, звітах), платіжних документах щодо податків і зборів, у фінансових документах, а також в інших випадках, передбачених законодавством.

Особливості обліку платників податків за окремими податками, а також окремих категорій платників податків устанавлюються відповідними розділами цього Кодексу. Документи, що подаються платниками податків для взяття на облік у контролюючих органах, перевіряються у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує

формування та реалізує державну фінансову політику, і в разі виявлення помилок або подання недостовірних відомостей повертаються для виправлення. Платники податків, які не подали протягом 5 календарних днів, наступних за днем отримання повернутих документів, виправлених документів для взяття на облік у контролюючих органах або повторно подали такі документи з помилками, несуть відповідальність відповідно до закону.

Центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, визначаються:

порядок обліку платників податків і зборів;

перелік документів, які подаються для взяття на облік платників податків, а також порядок подання таких документів;

форми заяв, свідоцтв та документів з питань реєстрації та обліку платників податків.

Контролюючі органи забезпечують достовірність даних про платників податків в Єдиному банку даних про платників податків - юридичних осіб та Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків, реєстрі платників податку на додану вартість, реєстрі неприбуткових організацій та інших реєстрах, що формуються та ведуться контролюючими органами згідно з цим Кодексом, їх захист від несанкціонованого доступу, оновлення, архівування та відновлення даних.

Інформація, що збирається, використовується та формується контролюючими органами у зв'язку з обліком платників податків, вноситься до інформаційних баз даних. З метою постійного забезпечення органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних та фізичних осіб інформацією центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, оприлюднює на єдиному державному реєстраційному веб-порталі юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців та власному офіційному веб-сайті дані про взяття на облік як платників податків юридичних осіб, їх відокремлених підрозділів та самозайнятих осіб не пізніше наступного робочого дня після взяття на облік.

Доступ до зазначених веб-порталу та веб-сайту є безоплатним та вільним. Зазначені дані містять такі відомості про платника податків:

податковий номер (для юридичної особи та її відокремленого підрозділу);

найменування для юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові для фізичної особи;

місцезнаходження;

дата та номер запису про взяття на облік;

найменування та ідентифікаційний код контролюючого органу за основним місцем обліку платника податків;

відомості про надіслання відповідним контролюючим органом державному реєстратору повідомлень у зв'язку з припиненням юридичної особи чи підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця, що передбачені законодавством.

2. Оперативний облік податкових надходжень до бюджету

Податкова декларація, розрахунок, звіт (далі - податкова декларація) - документ, що подається платником податків (у тому числі відокремленим підрозділом у випадках, визначених цим Кодексом) контролюючому органу у строки, встановлені законом, на підставі якого здійснюється нарахування та/або сплата податкового зобов'язання або відображаються обсяги операції (операцій), доходів (прибутків), щодо яких податковим та митним законодавством передбачено звільнення платника податку від обов'язку нарахування і сплати податку і збору, чи документ, що свідчить про суми доходу, нарахованого (виплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, суми утриманого та/або сплаченого податку.

Митні декларації прирівнюються до податкових декларацій для цілей нарахування та/або сплати податкових зобов'язань. Додатки до податкової декларації є її невід'ємною частиною. Платник податку на прибуток подає разом з відповідною податковою декларацією квартальну або річну фінансову

звітність у порядку, передбаченому для подання податкової декларації з урахуванням вимог статті 137 Податкового кодексу (далі Кодекс).

Фінансова звітність, що складається та подається відповідно до цього пункту платниками податку на прибуток та неприбутковими підприємствами, установами та організаціями, є додатком до податкової декларації з податку на прибуток (звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації) та її невід'ємною частиною.

Платники податку на прибуток - виробники сільськогосподарської продукції, які обрали річний податковий (звітний) період відповідно до підпункту 137.4.1 пункту 137.4 статті 137 Кодексу, складають та подають з відповідною податковою декларацією фінансову звітність за перше півріччя минулого звітного року, за минулий звітний рік та за перше півріччя поточного звітного року.

Неприбуткові підприємства, установи та організації, визначені пунктом 133.4 статті 133 Кодексу, подають звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації за формою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику (професійні спілки, їх об'єднання та організації профспілок, утворені в порядку, визначеному законом, звітують у разі порушень пункту 133.4 статті 133 Кодексу), та річну фінансову звітність.

Якщо згідно з правилами, визначеними цим Кодексом, податкова звітність з окремого податку складається наростаючим підсумком, податкова декларація за результатами останнього податкового періоду року прирівнюється до річної податкової декларації. У такому разі річна податкова декларація не подається. Якщо платник податків вважає, що форма податкової декларації, визначена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, збільшує або зменшує його податкові зобов'язання, всупереч нормам цього Кодексу з такого податку чи збору, він має право зазначити цей факт у спеціально відведеному місці в податковій декларації.

У разі необхідності платник податків може подати разом з такою податковою декларацією доповнення до такої декларації, які складені за довільною формою, що вважатиметься невід'ємною частиною податкової декларації. Таке доповнення подається з поясненням мотивів його подання. Платник податків, який подає звітність в електронній формі, подає таке доповнення в електронній формі.

Форма податкової декларації встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику. У такому ж порядку встановлюються форми податкових декларацій з місцевих податків і зборів, що є обов'язковими для застосування їх платниками (податковими агентами). Форма декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації) встановлюється з урахуванням особливостей, визначених пунктом 179.9 статті 179 Кодексу.

Форма спрощеної податкової декларації, що передбачена пунктом 49.2 статті 49 Кодексу, та порядок переходу платників податків на подання такої декларації встановлюються Кабінетом Міністрів України. Форма, порядок та строки подання митної декларації, а також порядок прийняття контролюючим органом митної декларації визначаються з урахуванням вимог митного законодавства України.

Державні органи, які встановлюють відповідно до цього пункту форми податкових декларацій, зобов'язані оприлюднити такі форми для використання їх платниками податків. Якщо в результаті запровадження нового податку або зміни правил оподаткування змінюються форми податкової звітності, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, який затвердив такі форми, зобов'язаний оприлюднити нові форми звітності.

До визначення нових форм декларацій (розрахунків), які набирають чинності для складання звітності за податковий період, що настає за податковим періодом, у якому відбулося їх оприлюднення, є чинними форми декларацій (розрахунків), чинні до такого визначення.

Після внесення змін до нормативно-правових актів з питань оподаткування центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, повинен здійснити заходи, пов'язані з оприлюдненням та застосуванням таких змін.

Вимоги статей 46-50 Кодексу не поширюються на декларування товарів (продукції), ввезених на митну територію України або вивезених з неї відповідно до митного законодавства України (крім випадків, визначених у цих статтях), а також на декларування відрахувань до соціальних фондів та інше інформаційне декларування, яке містить економічні відомості про суб'єктів оподаткування, що не стосуються обчислення податків.

Податкова декларація складається за формою, затвердженою в порядку, визначеному положеннями пункту 46.5 статті 46 Кодексу та чинному на час її подання. Форма податкової декларації повинна містити необхідні обов'язкові реквізити і відповідати нормам та змісту відповідних податку та збору.

Обов'язкові реквізити - це інформація, яку повинна містити форма податкової декларації та за відсутності якої документ втрачає визначений цим Кодексом статус із настанням передбачених законом юридичних наслідків.

Податкова декларація повинна містити такі обов'язкові реквізити:

тип документа (звітний, уточнюючий, звітний новий);

звітний (податковий) період, за який подається податкова декларація;

звітний (податковий) період, що уточнюється (для уточнюючого розрахунку);

повне найменування (прізвище, ім'я, по батькові) платника податків згідно з реєстраційними документами;

код платника податків згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України або податковий номер;

реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і

мають відмітку у паспорті);

місцезнаходження (місце проживання) платника податків;

найменування контролюючого органу, до якого подається звітність;

дата подання звіту (або дата заповнення - залежно від форми);

інформація про додатки, що додаються до податкової декларації та є її невід'ємною частиною;

ініціали, прізвища та реєстраційні номери облікових карток або інші відомості, визначені в абзаці сьомому цього пункту, посадових осіб платника податків;

підписи платника податку - фізичної особи та/або посадових осіб платника податку, визначених цим Кодексом, засвідчені печаткою платника податку (за наявності).

У окремих випадках, коли це відповідає сутності податку або збору та є необхідним для його адміністрування, форма податкової декларації додатково може містити такі обов'язкові реквізити:

відмітка про звітування за спеціальним режимом;

код виду економічної діяльності (КВЕД);

код органу місцевого самоврядування за КОАТУУ;

індивідуальний податковий номер згідно з даними реєстру платників податку на додану вартість за звітний (податковий) період;

дата та номер рішення про включення неприбуткової організації до Реєстру неприбуткових установ та організацій;

ознака неприбутковості організації;

повне найменування нерезидента;

місцезнаходження нерезидента;

назва та код держави резиденції нерезидента.

Податкова декларація повинна бути підписана:

керівником платника податків або уповноваженою особою, а також особою, яка відповідає за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації до контролюючого органу. У разі ведення

бухгалтерського обліку та подання податкової декларації безпосередньо керівником платника податку така податкова декларація підписується таким керівником. Достатнім підтвердженням справжності документа податкової звітності є наявність оригіналу підпису уповноваженої особи на документі у паперовій формі або наявність накладеного на електронний документ кваліфікованого електронного підпису чи печатки платника податку;

фізичною особою - платником податків або його представником;

особою, відповідальною за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації згідно із договором про спільну діяльність або угодою про розподіл продукції.

Якщо податкова декларація подається податковими агентами - юридичними особами, вона повинна бути підписана керівником такого агента та особою, яка відповідає за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації такого агента, а якщо податковим агентом є платник податків - фізична особа - таким платником податків.

Податкова звітність, складена з порушенням норм цієї статті, не вважається податковою декларацією, крім випадків, встановлених пунктом 46.4 статті 46 Кодексу. Податкова декларація подається за звітний період в установлені Кодексом строки контролюючому органу, в якому перебуває на обліку платник податків. Платник податків зобов'язаний за кожний встановлений цим Кодексом звітний період, в якому виникають об'єкти оподаткування, або у разі наявності показників, які підлягають декларуванню, відповідно до вимог Кодексу подавати податкові декларації щодо кожного окремого податку, платником якого він є. Цей абзац застосовується до всіх платників податків, в тому числі платників, які перебувають на спрощеній системі оподаткування обліку та звітності.

Платники податку на прибуток підприємств, які оподатковуються за ставкою нуль відсотків відповідно до пункту 43 підрозділу 4 розділу XX "Перехідні положення" Кодексу, подають контролюючим органам декларації

(розрахунки) з податку на прибуток підприємств за спрощеною формою у порядку, встановленому цим Кодексом.

Платники, визначені підпунктом 212.1.15 пункту 212.1 статті 212 Кодексу, а також платники, які мають діючі (у тому числі призупинені) ліцензії на право здійснення діяльності з підакцизною продукцією, яка підлягає ліцензуванню згідно із законодавством, зобов'язані за кожний встановлений цим Кодексом звітний період подавати податкові декларації незалежно від того, чи провадили такі платники господарську діяльність у звітному періоді. Податкова декларація подається за вибором платника податків, якщо інше не передбачено цим Кодексом, в один із таких способів:

- а) особисто платником податків або уповноваженою на це особою;
- б) надсилається поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення;
- в) засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням вимог законів України "Про електронні документи та електронний документообіг" та "Про електронні довірчі послуги".

Єдиною підставою для відмови у прийнятті податкової декларації засобами електронного зв'язку в електронній формі є недійсність кваліфікованого електронного підпису чи печатки такого платника податків, у тому числі у зв'язку із закінченням строку дії відповідного сертифіката відкритого ключа, за умови що така податкова декларація відповідає всім вимогам електронного документа і надана у форматі, доступному для її технічної обробки. Платники податків, що належать до великих та середніх підприємств, подають податкові декларації контролюючому органу в електронній формі з дотриманням вимог законів України "Про електронні документи та електронний документообіг" та "Про електронні довірчі послуги".

Податкова звітність з податку на додану вартість подається в електронній формі контролюючому органу всіма платниками цього податку з

дотриманням вимог законів України "Про електронні документи та електронний документообіг" та "Про електронні довірчі послуги".

У разі припинення договору про визнання електронних документів з підстав, визначених законом, платник податків має право до складення нового договору подавати податкову звітність у спосіб, визначений підпунктами "а" і "б" пункту 49.3 цієї статті. Контролюючим органам забороняється в односторонньому порядку розривати договір про визнання електронних документів. Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, безоплатно надає платникам податків кваліфіковані електронні довірчі послуги.

У разі надсилання податкової декларації поштою, платник податку зобов'язаний здійснити таке відправлення на адресу відповідного контролюючого органу не пізніше ніж за п'ять днів до закінчення граничного строку подання податкової декларації, визначеного цією статтею, а при поданні податкової звітності в електронній формі, - не пізніше закінчення останньої години дня, в якому спливає такий граничний строк.

У разі втрати або зіпсуття поштового відправлення чи затримки його вручення контролюючому органу з вини оператора поштового зв'язку, такий оператор несе відповідальність відповідно до закону. У такому разі платник податків звільняється від будь-якої відповідальності за неподання або несвоєчасне подання такої податкової декларації.

Платник податків протягом п'яти робочих днів з дня отримання повідомлення про втрату або зіпсуття поштового відправлення зобов'язаний надіслати поштою або надати особисто (за його вибором) контролюючому органу другий примірник податкової декларації разом з копією повідомлення про втрату або зіпсуття поштового відправлення.

Незалежно від факту втрати або зіпсуття такого поштового відправлення чи затримки його вручення платник податків зобов'язаний сплатити суму податкового зобов'язання, самостійно визначену ним у такій податковій

декларації, протягом строків, установлених цим Кодексом.

Прийняття податкової декларації є обов'язком контролюючого органу. Під час прийняття податкової декларації уповноважена посадова особа контролюючого органу, в якому перебуває на обліку платник податків, зобов'язана перевірити наявність та достовірність заповнення всіх обов'язкових реквізитів, передбачених пунктами 48.3 та 48.4 статті 48 Кодексу. Інші показники, зазначені в податковій декларації платника податків, до її прийняття перевірки не підлягають.

За умови дотримання платником податків вимог цієї статті посадова особа контролюючого органу, в якому перебуває на обліку платник податків, зобов'язана зареєструвати податкову декларацію платника датою її фактичного отримання контролюючим органом. За умови дотримання вимог, встановлених статтями 48 і 49 Кодексу податкова декларація, надана платником, також вважається прийнятою:

за наявності на всіх аркушах, з яких складається податкова декларація та, за бажанням платника податків, на її копії, відмітки (штампу) контролюючого органу, яким отримана податкова декларація, із зазначенням дати її отримання, або квитанції про отримання податкової декларації у разі її подання засобами електронного зв'язку, або поштового повідомлення з відміткою про вручення контролюючому органу, у разі надсилання податкової декларації поштою;

у разі, якщо контролюючий орган із дотриманням вимог пункту 49.11 цієї статті не надає платнику податків повідомлення про відмову у прийнятті податкової декларації або у випадках, визначених цим пунктом, не надсилає його платнику податків у встановлений цією статтею строк.

Відмова посадової особи контролюючого органу прийняти податкову декларацію з будь-яких причин, не визначених цією статтею, у тому числі висунення будь-яких не визначених цією статтею передумов щодо такого прийняття (включаючи зміну показників такої податкової декларації, зменшення або скасування від'ємного значення об'єктів оподаткування, сум

бюджетних відшкодувань, незаконного збільшення податкових зобов'язань тощо) забороняється.

У разі подання платником податків до контролюючого органу податкової декларації, заповненої з порушенням вимог пунктів 48.3 та 48.4 статті 48 Кодексу, такий контролюючий орган зобов'язаний надати такому платнику податків письмове повідомлення про відмову у прийнятті його податкової декларації із зазначенням причин такої відмови:

у разі отримання такої податкової декларації, надісланої поштою або засобами електронного зв'язку, - протягом п'яти робочих днів з дня її отримання;

у разі отримання такої податкової декларації особисто від платника податку або його представника - протягом трьох робочих днів з дня її отримання.

У разі отримання відмови контролюючого органу у прийнятті податкової декларації платник податків має право:

подати податкову декларацію та сплатити штраф у разі порушення строку її подання;

оскаржити рішення контролюючого органу у порядку, передбаченому статтею 56 Кодексу.

У разі якщо в установленому законодавством порядку буде встановлено факт неправомірної відмови контролюючим органом (посадовою особою) у прийнятті податкової декларації, остання вважається прийнятою у день її фактичного отримання контролюючим органом. За кожною заявою платника податків щодо порушення посадовою особою контролюючого органу цієї статті в обов'язковому порядку проводиться службове розслідування відповідно до закону. За результатами такого розслідування винна посадова особа контролюючого органу притягується до відповідальності відповідно до закону. Податкова декларація, надіслана платником податків або його представником поштою або засобами електронного зв'язку, вважається неподаною за умови її заповнення з порушенням норм пунктів 48.3 і 48.4 статті

48 Кодексу та надсилання контролюючим органом платнику податків письмової відмови у прийнятті його податкової декларації. Незалежно від наявності відмови у прийнятті податкової декларації платник податків зобов'язаний погасити податкове зобов'язання, самостійно визначене ним у такій податковій декларації, протягом строків, установлених цим Кодексом.

Податкові декларації, крім випадків, передбачених цим Кодексом, подаються за базовий звітний (податковий) період, що дорівнює:

календарному місяцю (у тому числі в разі сплати місячних авансових внесків) - протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця;

календарному кварталу або календарному півріччю (у тому числі в разі сплати квартальних або піврічних авансових внесків) - протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу (півріччя);

календарному року, крім випадків, передбачених підпунктами 49.18.4 та 49.18.5 цього пункту - протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року;

календарному року для платників податку на доходи фізичних осіб - до 1 травня року, що настає за звітним, крім випадків, передбачених розділом IV цього Кодексу;

календарному року для платників податку на доходи фізичних осіб - підприємців - протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року;

календарному року для платників податку на прибуток для податкової декларації, яка розраховується наростаючим підсумком за рік, - протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року.

Якщо податкова декларація за квартал, півріччя, три квартали або рік розраховується наростаючим підсумком на підставі показників базових податкових періодів, з яких складаються такі квартал, півріччя, три квартали

або рік (без урахування авансових внесків), згідно з відповідним розділом цього Кодексу, зазначена податкова декларація подається у строки, визначені пунктом 49.18 цієї статті для такого базового звітного (податкового) періоду, крім податкової декларації з податку на прибуток, яка розраховується наростаючим підсумком за рік.

Для цілей Кодексу під терміном "базовий звітний (податковий) період" слід розуміти перший звітний (податковий) період року, визначений відповідним розділом цього Кодексу. Якщо останній день строку подання податкової декларації припадає на вихідний або святковий день, то останнім днем строку вважається операційний (банківський) день, що настає за вихідним або святковим днем.

Граничні строки подання податкової декларації можуть бути збільшені за правилами та на підставах, які передбачені цим Кодексом. Якщо згідно з відповідним розділом цього Кодексу з питань окремого податку, збору звітний (податковий) період не встановлено, податкова декларація подається та податкове зобов'язання сплачується у строки, передбачені цим пунктом для місячного базового звітного (податкового) періоду, крім випадків, коли подання податкової декларації не передбачено таким розділом цього Кодексу.

3. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів

Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів - комплекс заходів, що координується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, щодо збору, опрацювання та використання інформації, необхідної для виконання покладених на контролюючі органи функцій.

Для інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючого органу використовується інформація, що надійшла:

від платників податків та податкових агентів, зокрема інформація що міститься в податкових деклараціях, розрахунках, звітах про використання

доходів (прибутків) неприбуткової організації, визначеної пунктом 133.4 статті 133 Кодексу, інших звітних документах; що міститься у наданих великими платниками податків в електронній формі копіях документів з обліку доходів, витрат та інших показників, пов'язаних із визначенням об'єктів оподаткування (податкових зобов'язань), первинних документах, які ведуться в електронній формі, реєстрах бухгалтерського обліку, фінансовій звітності, інших документах, пов'язаних з обчисленням та сплатою податків і зборів; про фінансово - господарські операції платників податків; про застосування реєстраторів розрахункових операцій;

від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та Національного банку України, зокрема інформація:

про об'єкти оподаткування, що надаються та/або реєструються такими органами. Зазначена інформація повинна містити, зокрема, вид, характеристики, індивідуальні ознаки об'єкта оподаткування (в разі наявності), за якими його можна ідентифікувати;

про результати здійснення державного контролю за господарською діяльністю платника податків;

що міститься у звітних документах (крім персоніфікованої статистичної інформації), які подаються платником податків органам виконавчої влади та/або органам місцевого самоврядування;

про встановлені органами місцевого самоврядування ставки місцевих податків, зборів та надані такими органами податкові пільги;

про дозволи, ліцензії, патенти, свідоцтва на право провадження окремих видів діяльності, яка повинна містити, зокрема:

найменування платника податків, якому видані такі дозволи, ліцензії, патенти;

податковий номер або реєстраційний номер облікової картки фізичної особи;

вид дозвільного документа;

вид діяльності, на провадження якої видано дозвільний документ;

дату видачі дозвільного документа;

строк дії дозвільного документа, інформацію про припинення (зупинення) дії дозвільного документа із зазначенням підстав такого припинення (зупинення);

сплату належних платежів за видачу дозвільного документа;

перелік місць провадження діяльності, на яку видано дозвільний документ;

про експортні та імпорتنі операції платників податків;

від банків, інших фінансових установ - інформація про наявність та рух коштів на рахунках платника податків;

від органів влади інших держав, міжнародних організацій або нерезидентів;

за наслідками податкового контролю;

для інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності також використовується інша інформація, оприлюднена як така, що підлягає оприлюдненню відповідно до законодавства та/або добровільно чи за запитом надана контролюючому органу в установленому законом порядку.

Інформація, визначена у статті 72 Кодексу, безоплатно надається контролюючим органам періодично або на окремий письмовий запит контролюючого органу у терміни, визначені пунктом 73.2 Кодексу. Порядок подання інформації контролюючим органам визначається Кабінетом Міністрів України. Контролюючі органи мають право звернутися до платників податків та інших суб'єктів інформаційних відносин із письмовим запитом про подання інформації (вичерпний перелік та підстави надання якої встановлено законом), необхідної для виконання покладених на контролюючі органи функцій, завдань, та її документального підтвердження.

Такий запит підписується керівником (його заступником або уповноваженою особою) контролюючого органу і повинен містити:

1) підстави для надіслання запиту відповідно до цього пункту, із зазначенням інформації, яка це підтверджує;

2) перелік інформації, яка запитується, та перелік документів, які пропонується надати;

3) печатку контролюючого органу.

Письмовий запит про подання інформації надсилається платнику податків або іншим суб'єктам інформаційних відносин за наявності хоча б однієї з таких підстав:

1) за результатами аналізу податкової інформації, отриманої в установленому законом порядку, виявлено факти, які свідчать про порушення платником податків податкового, валютного законодавства, законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи;

2) для визначення відповідності умов контрольованої операції принципу "витагнутої руки" під час здійснення податкового контролю за трансфертним ціноутворенням відповідно до статті 39 цього Кодексу та/або для визначення рівня звичайних цін у випадках, визначених цим Кодексом;

3) виявлено недостовірність даних, що містяться у податкових деклараціях, поданих платником податків;

4) щодо платника податків подано скаргу про ненадання таким платником податків:

податкової накладної покупцю або про допущення продавцем товарів/послуг помилок при зазначенні обов'язкових реквізитів податкової накладної, передбачених пунктом 201.1 статті 201 цього Кодексу, та/або порушення продавцем/покупцем граничних термінів реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних податкової накладної та/або розрахунку коригування;

акцизної накладної покупцю або про порушення порядку заповнення та/або порядку реєстрації акцизної накладної;

5) у разі проведення зустрічної звірки;

6) в інших випадках, визначених цим Кодексом.

Запит вважається належним чином врученим, якщо його надіслано у порядку, визначеному статтею 42 Кодексу. Платники податків та інші суб'єкти інформаційних відносин зобов'язані подавати інформацію, визначену в запиті контролюючого органу, та її документальне підтвердження (крім проведення зустрічної звірки) протягом 15 робочих днів з дня, наступного за днем отримання запиту (якщо інше не передбачено Кодексом).

У разі проведення зустрічної звірки платники податків та інші суб'єкти інформаційних відносин зобов'язані подавати інформацію, визначену в запиті контролюючого органу, протягом 10 робочих днів з дня, наступного за днем отримання запиту. Документальне підтвердження цієї інформації на вимогу контролюючого органу може бути надано в електронному або паперовому вигляді на вибір платника податків. У разі якщо запит складено з порушенням вимог, визначених абзацами першим - п'ятим цього пункту, платник податків звільняється від обов'язку надавати відповідь на такий запит.

Інформація на запит контролюючого органу надається Національним банком України, іншими банками безоплатно у порядку і обсягах, встановлених Законом України "Про банки і банківську діяльність".

Порядок отримання інформації контролюючими органами за їх письмовим запитом визначається Кабінетом Міністрів України.

Інформація про наявність та рух коштів на рахунках платника податків надається в обсягах більших, ніж передбачені пунктом 73.3 цієї статті, банками та іншими фінансовими установами контролюючим органам за рішенням суду. Для отримання такої інформації контролюючий орган звертається до суду. З метою отримання податкової інформації, необхідної у зв'язку з проведенням перевірок, контролюючі органи мають право здійснювати зустрічні звірки даних суб'єктів господарювання щодо платника податків. Під час зустрічної звірки:

здійснюється зіставлення даних, отриманих від платників податків та інших суб'єктів інформаційних відносин, з метою документального підтвердження господарських відносин з платником податків та зборів, а

також підтвердження відносин, виду, обсягу і якості операцій та розрахунків, що здійснювалися між ними, для з'ясування повноти їх відображення в обліку платника податків;

забезпечується отримання податкової інформації, необхідної для визначення відповідності умов контрольованої операції принципу "витягнутої руки" у випадках, передбачених підпунктом 39.5.2.13 підпункту 39.5.2 пункту 39.5 статті 39 цього Кодексу.

Під час проведення зустрічної звірки з'ясовуються лише питання, зазначені у письмовому запиті контролюючого органу на проведення зустрічної звірки. Форма запиту контролюючого органу на проведення зустрічної звірки встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

Зустрічні звірки не є перевітками і проводяться в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. За результатами зустрічних звірок складається довідка, що надається суб'єкту господарювання у десятиденний строк. Повторне проведення зустрічних звірок контролюючими органами з одного і того самого питання заборонено. Податкова інформація, зібрана відповідно до Кодексу, зберігається в базах даних Інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем (далі - Інформаційні системи) центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову та митну політику. Інформаційні системи і засоби їх забезпечення, розроблені, виготовлені або придбані центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову та митну політику, є державною власністю.

Система захисту податкової інформації, що зберігається в базах даних Інформаційних систем, встановлюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову та митну політику. Внесення інформації до баз даних Інформаційних систем та її опрацювання здійснюються контролюючими органами. Перелік Інформаційних систем визначається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову та митну політику. Зібрана податкова інформація та результати її

опрацювання використовуються для виконання покладених на контролюючі органи функцій та завдань, а також центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, для формування та реалізації єдиної державної податкової та митної політики.

Застосування правил міжнародного договору України здійснюється шляхом звільнення від оподаткування доходів із джерелом їх походження з України, зменшення ставки податку або шляхом повернення різниці між сплаченою сумою податку і сумою, яку нерезиденту необхідно сплатити відповідно до міжнародного договору України.

Особа (податковий агент) має право самостійно застосувати звільнення від оподаткування або зменшену ставку податку, передбачену відповідним міжнародним договором України на час виплати доходу нерезиденту, якщо такий нерезидент є бенефіціарним (фактичним) отримувачем (власником) доходу і є резидентом країни, з якою укладено міжнародний договір України. У разі отримання синдикованого фінансового кредиту особа (податковий агент) застосовує ставку податку, передбачену відповідним міжнародним договором України, на дату виплати процентів або інших доходів, отриманих із джерел в Україні, учасникам синдикату кредиторів з урахуванням того, резидентом якої юрисдикції є кожен учасник синдикованого кредиту, та пропорційно до його частки у межах кредитного договору, за умови що він є бенефіціарним (фактичним) отримувачем (власником) доходу, незалежно від того, виплата здійснюється через агента чи напряму.

Застосування міжнародного договору України в частині звільнення від оподаткування або застосування пониженої ставки податку дозволяється тільки за умови надання нерезидентом особі (податковому агенту) документа, який підтверджує статус податкового резидента згідно з вимогами пункту 103.4 цієї статті. Бенефіціарним (фактичним) отримувачем (власником) доходу для цілей застосування пониженої ставки податку згідно з правилами міжнародного договору України до дивідендів, процентів, роялті, винагород тощо нерезидента, отриманих із джерел в Україні, вважається особа, що має

право на отримання таких доходів. При цьому бенефіціарним (фактичним) отримувачем (власником) доходу не може бути юридична або фізична особа, навіть якщо така особа має право на отримання доходу, але є агентом, номінальним утримувачем (номінальним власником) або є тільки посередником щодо такого доходу.

Для цілей застосування цього підпункту у випадках, коли резиденти - суб'єкти кінематографії України сплачують роялті нерезидентам за субліцензійними договорами за використання або за надання права на використання аудіовізуальних творів (у тому числі фільмів), а також об'єктів авторського права та/або суміжних прав, що використовуються при виробництві (створенні) аудіовізуальних творів (у тому числі фільмів), такі нерезиденти вважаються бенефіціарними (фактичними) отримувачами (власниками) щодо таких роялті.

Підставою для звільнення (зменшення) від оподаткування доходів із джерелом їх походження з України є подання нерезидентом з урахуванням особливостей, передбачених пунктами 103.5 і 103.6 цієї статті, особі (податковому агенту), яка виплачує йому доходи, довідки (або її нотаріально засвідченої копії), яка підтверджує, що нерезидент є резидентом країни, з якою укладено міжнародний договір України (далі - довідка), а також інших документів, якщо це передбачено міжнародним договором України.

Довідка видається компетентним (уповноваженим) органом відповідної країни, визначеним міжнародним договором України, за формою, затвердженою згідно із законодавством відповідної країни, і повинна бути належним чином легалізована, перекладена відповідно до законодавства України. У разі потреби така довідка може бути затребувана у нерезидента особою, яка виплачує йому доходи, або контролюючим органом під час розгляду питання про повернення сум надміру сплачених грошових зобов'язань на іншу дату, що передує даті виплати доходів.

У разі потреби особа, яка виплачує доходи нерезидентіві, може звернутися до контролюючого органу за своїм місцезнаходженням (місцем

проживання) щодо здійснення центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, запиту до компетентного органу країни, з якою укладено міжнародний договір України, про підтвердження зазначеної у довідці інформації.

При здійсненні юридичними особами - резидентами України операцій з іноземними банками, пов'язаних з виплатою процентів, підтвердження факту, що такий іноземний банк є резидентом країни, з якою укладено міжнародний договір України, не вимагається, якщо це підтверджується витягом з міжнародного каталогу "International Bank Identifier Code" (видання S.W.I.F.T., Belgium International Organization for Standardization, Switzerland).

Особа, яка виплачує доходи нерезидентів у звітному (податковому) році, у разі подання нерезидентом довідки з інформацією за попередній звітний податковий період (рік) може застосувати правила міжнародного договору України, зокрема щодо звільнення (зменшення) від оподаткування, у звітному (податковому) році з отриманням довідки після закінчення звітного (податкового) року. Особа, яка виплачує доходи нерезидентів, зобов'язана у разі здійснення у звітному періоді (кварталі) виплат нерезидентам доходів із джерелом їх походження з України подавати контролюючому органу за своїм місцезнаходженням (місцем проживання) звіт про виплачені доходи, утримані та перераховані до бюджету податки на доходи нерезидентів у строки та за формою, встановленими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

У разі неподання нерезидентом довідки відповідно до пункту 103.4 цієї статті доходи нерезидента із джерелом їх походження з України підлягають оподаткуванню відповідно до законодавства України з питань оподаткування.

У разі якщо нерезидент вважає, що з його доходів було утримано суму податку, яка перевищує суму, належну до сплати відповідно до правил міжнародного договору України, розгляд питання про відшкодування різниці здійснюється на підставі подання до контролюючого органу за місцезнаходженням (місцем проживання) особи, яка виплатила доходи

нерезидентів та утримала з них податок, заяви про повернення суми податку на доходи із джерелом їх походження з України. Необхідні документи подаються нерезидентом або посадовою (уповноваженою) особою, яка повинна підтвердити свої повноваження відповідно до законодавства України.

Контролюючий орган перевіряє відповідність даних, зазначених у заяві та підтвердних документах, фактичним даним та відповідному міжнародному договору України, а також факт перерахування до бюджету відповідних сум податку особою, яка виплатила доходи нерезидентів.

У разі підтвердження факту зайвого утримання сум податку контролюючий орган приймає рішення про повернення відповідної суми нерезидентів, копії якого надаються особі, яка під час виплати доходів нерезидентів утримала податок, та нерезидентів (уповноваженій особі). Висновок про повернення сум надміру сплаченого податку надсилається до відповідного органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів. У разі відмови в поверненні суми податку контролюючий орган зобов'язаний надати нерезидентів (уповноваженій особі) обґрунтовану відповідь. Орган, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів на підставі висновку контролюючого органу перераховує кошти у розмірі, визначеному у висновку, на рахунок особи, яка надміру утримала податок з доходів нерезидента.

Особа, яка здійснила виплату доходу нерезидентів, повертає йому різницю між сумою податку, яка була утримана, та сумою, належною до сплати відповідно до міжнародного договору України, після отримання копії рішення контролюючого органу про повернення суми надміру сплачених грошових зобов'язань або після зарахування коштів від відповідного органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів.

Кошти, які за рішенням контролюючого органу повинні повертатись особі, яка зайво утримала податок з доходів нерезидента, можуть бути зараховані в рахунок сплати інших податкових зобов'язань такої особи за її письмовою заявою, яка подається під час розгляду заяви нерезидента про

повернення надміру утриманих сум податку. У цьому разі висновок про повернення надміру сплаченої суми податку до відповідного органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів не надсилається.

У разі якщо платник податків вважає, що податковий борг в міжнародних правовідносинах, визначений контролюючим органом на підставі документа іноземної держави, за яким здійснюється стягнення суми податкового боргу, не відповідає дійсності, такий платник податків має право протягом десяти календарних днів, що настають за днем отримання податкового повідомлення в міжнародних правовідносинах про визначення податкового боргу в міжнародних правовідносинах, подати через контролюючий орган компетентному органу іноземної держави скаргу про перегляд такого рішення. У період оскарження суми грошового зобов'язання в міжнародних правовідносинах таке зобов'язання не може бути податковим боргом до отримання від компетентного органу іноземної держави остаточного документа про нарахування податкового боргу в міжнародних правовідносинах. Такий документ надсилається контролюючим органом платнику податків разом з податковим повідомленням в міжнародних правовідносинах у порядку, визначеному статтею 58 Кодексу. Таке податкове повідомлення в міжнародних правовідносинах не підлягає адміністративному оскарженню. На розгляд заяв платників податків про перегляд рішення компетентного органу іноземної держави не поширюються норми статті 56.

Податкове повідомлення в міжнародних правовідносинах або податкові вимоги вважаються відкликаними, якщо компетентний орган іноземної держави скасовує або змінює документ іноземної держави, за яким здійснюється стягнення суми податкового боргу в міжнародних правовідносинах. Такі податкові повідомлення в міжнародних правовідносинах або податкові вимоги вважаються відкликаними з дня отримання контролюючим органом документа компетентного органу іноземної держави рішення про скасування або зміну раніше нарахованої суми податкового боргу в міжнародних правовідносинах, який виник в іноземній

державі. Контролюючий орган самостійно перераховує у гривні суму податкового боргу в міжнародних правовідносинах та здійснює заходи щодо стягнення суми податкового боргу платника податку не пізніше закінчення 1095 дня, що настає за останнім днем граничного строку сплати податку і збору в іноземній державі, зазначеного у документі компетентного органу іноземної держави, за яким здійснюється стягнення суми податкового боргу в міжнародних правовідносинах.

Граничний строк стягнення податкового боргу в міжнародних правовідносинах визначається відповідно до пункту 102.4 статті 102 Кодексу, якщо інше не передбачено міжнародним договором України. Пеня не нараховується на суму податкового боргу в міжнародних правовідносинах при виконанні документа іноземної держави, за яким здійснюється стягнення суми податкового боргу в міжнародних правовідносинах.

Штрафні санкції на суму податкового боргу в міжнародних правовідносинах не накладаються при виконанні документа іноземної держави, за яким здійснюється стягнення суми податкового боргу в міжнародних правовідносинах.

4. Особливості організації і методики проведення документальної перевірки податку на прибуток

Платниками податку на прибуток - резидентами є:

суб'єкти господарювання - юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами, крім юридичних осіб, визначених пунктами 133.4 та 133.5 цієї статті.

Управитель фонду операцій з нерухомістю, який здійснює діяльність відповідно до Закону України "Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю" щодо операцій і результатів діяльності із довірчого управління, що здійснюється таким управителем через фонд.

Платниками податку - нерезидентами є:

юридичні особи, які утворені в будь-якій організаційно-правовій формі та отримують доходи з джерелом походження з України, за винятком установ та організацій, що мають дипломатичні привілеї або імунітет згідно з міжнародними договорами України;

постійні представництва нерезидентів, які отримують доходи із джерелом походження з України або виконують агентські (представницькі) та інші функції стосовно таких нерезидентів чи їх засновників.

Постійне представництво до початку своєї господарської діяльності стає на облік в контролюючому органі за своїм місцезнаходженням у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику. Постійне представництво, яке розпочало свою господарську діяльність до реєстрації в контролюючому органі, вважається таким, що ухиляється від оподаткування, а одержані ним прибутки вважаються прихованими від оподаткування.

Нерезиденти, що діють відповідно до положень Рамкової угоди між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку стосовно діяльності Чорнобильського фонду "Укриття" в Україні та Угоди про грант (Проект ядерної безпеки Чорнобильської АЕС) між Європейським банком реконструкції та розвитку як Розпорядником коштів, наданих згідно з Грантом з Рахунка ядерної безпеки, Урядом України та Чорнобильською атомною електростанцією, можуть провадити свою господарську діяльність без реєстрації у контролюючому органі. Не є платниками податку неприбуткові підприємства, установи та організації у порядку та на умовах, встановлених цим пунктом. Неприбутковим підприємством, установою та організацією для цілей оподаткування податком на прибуток підприємств є підприємство, установа та організація (далі - неприбуткова організація), що одночасно відповідає таким вимогам:

застосовується до податкових періодів, починаючи з 1 липня 2017 року утворена та зареєстрована в порядку, визначеному законом, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації;

установчі документи якої (або установчі документи організації вищого рівня, на підставі яких діє неприбуткова організація відповідно до закону) містять заборону розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників у розумінні Цивільного кодексу України), членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб. Для цілей цього абзацу не вважається розподілом отриманих доходів (прибутків) фінансування видатків, визначених підпунктом 133.4.2 цього пункту; установчі документи якої (або установчі документи організації вищого рівня, на підставі яких діє неприбуткова організація відповідно до закону) передбачають передачу активів одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду, іншим юридичним особам, що здійснюють недержавне пенсійне забезпечення відповідно до закону (для недержавних пенсійних фондів), або зарахування до доходу бюджету у разі припинення юридичної особи (у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення). Положення цього абзацу не поширюється на об'єднання та асоціації об'єднань співвласників багатоквартирних будинків;

внесена контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій.

Положення абзаців третього і четвертого цього підпункту щодо вимог наявності установчих документів не поширюються на бюджетні установи. Зареєстровані установи та організації (новостворені), які подали в установленому порядку документи для внесення до Реєстру неприбуткових установ та організацій під час або протягом 10 днів з дня державної реєстрації та які за результатами розгляду цих документів внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, для цілей оподаткування вважаються неприбутковими організаціями з дня їх державної реєстрації.

Доходи (прибутки) неприбуткової організації використовуються виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової

організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами.

Доходи неприбуткових релігійних організацій використовуються також для здійснення неприбуткової (добродійної) діяльності, передбаченої законом для релігійних організацій, у тому числі надання гуманітарної допомоги, здійснення благодійної діяльності, милосердя. У разі недотримання неприбутковою організацією вимог, визначених цим пунктом, а для релігійної організації - вимог, визначених абзацом другим підпункту 133.4.1 і підпунктом 133.4.2 цього пункту, така неприбуткова організація зобов'язана подати у строк, визначений для місячного податкового (звітнього) періоду, звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації за період з початку року (або з початку визнання організації неприбутковою в установленому порядку, якщо таке визнання відбулося пізніше) по останній день місяця, в якому вчинено таке порушення, та зазначити і сплатити суму самостійно нарахованого податкового зобов'язання з податку на прибуток. Податкове зобов'язання розраховується виходячи із суми операції (операцій) нецільового використання активів. Така неприбуткова організація виключається контролюючим органом з Реєстру неприбуткових установ та організацій та вважається платником податку на прибуток для цілей оподаткування з першого дня місяця, наступного за місяцем, у якому вчинено таке порушення.

За період з першого дня місяця, наступного за місяцем, у якому вчинено таке порушення, по 31 грудня податкового (звітнього) року така неприбуткова організація зобов'язана щокварталу подавати до контролюючого органу податкову декларацію з податку на прибуток (з наростаючим підсумком), сплачувати податок у строк, визначений для квартального періоду та подавати фінансову звітність у порядку, встановленому для платників податку на прибуток. З наступного податкового (звітнього) року така неприбуткова організація подає податкову декларацію з податку на прибуток і фінансову звітність та сплачує податок на прибуток у порядку, встановленому цим

розділом для платників податку на прибуток.

Встановлення контролюючим органом відповідно до норм цього Кодексу факту використання неприбутковою організацією доходів (прибутків) для цілей інших, ніж передбачені підпунктом 133.4.2 цього пункту, є підставою для виключення такої організації з Реєстру неприбуткових установ та організацій і нарахування податкового зобов'язання з податку на прибуток підприємств, штрафних санкцій і пені відповідно до норм цього Кодексу. Податкові зобов'язання, штрафні санкції і пеня нараховуються, починаючи з першого числа місяця, в якому вчинено таке порушення.

Порядок ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру встановлює Кабінет Міністрів України. До неприбуткових організацій, що відповідають вимогам цього пункту і не є платниками податку, зокрема, можуть бути віднесені:

бюджетні установи;

громадські об'єднання, політичні партії, творчі спілки, релігійні організації, благодійні організації, пенсійні фонди;

спілки, асоціації та інші об'єднання юридичних осіб;

житлово-будівельні кооперативи (з першого числа місяця, наступного за місяцем, в якому відповідно до закону здійснено прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом житлового будинку і такий житловий будинок споруджувався або придбавався житлово-будівельним (житловим) кооперативом), дачні (дачно-будівельні), садівничі та гаражні (гаражно-будівельні) кооперативи (товариства);

об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, асоціації власників жилих будинків;

професійні спілки, їх об'єднання та організації профспілок, а також організації роботодавців та їх об'єднання;

сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, кооперативні об'єднання сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів;

інші юридичні особи, діяльність яких відповідає вимогам цього пункту.

Для неприбуткових організацій, які відповідають вимогам цього пункту та внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, встановлюється річний податковий (звітний) період, крім випадків, передбачених підпунктом 133.4.3 цього пункту.

Не є платниками податку суб'єкти господарювання, що застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, визначені главою 1 розділу XIV цього Кодексу. Національний банк України здійснює розрахунки з Державним бюджетом України відповідно до Закону України "Про Національний банк України". Прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень Кодексу. Якщо відповідно до цього розділу передбачено здійснення коригування шляхом збільшення фінансового результату до оподаткування, то в цьому разі відбувається:

зменшення від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (збитку);

збільшення позитивного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку).

Якщо відповідно до цього розділу передбачено здійснення коригування шляхом зменшення фінансового результату до оподаткування, то в цьому разі відбувається: збільшення від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (збитку); зменшення позитивного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку).

Для платників податку, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період не перевищує двадцяти

мільйонів гривень, об'єкт оподаткування може визначатися без коригування фінансового результату до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років), визначені відповідно до положень цього розділу. Платник податку, у якого річний дохід (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період не перевищує двадцяти мільйонів гривень, має право прийняти рішення про незастосування коригувань фінансового результату до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років), визначені відповідно до положень цього розділу, не більше одного разу протягом безперервної сукупності років в кожному з яких виконується цей критерій щодо розміру доходу. Про прийняте рішення платник податку зазначає у податковій звітності з цього податку, що подається за перший рік в такій безперервній сукупності років. В подальші роки такої сукупності коригування фінансового результату також не застосовуються (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років).

Якщо у платника, який прийняв рішення про незастосування коригувань фінансового результату до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років), визначені відповідно до положень цього розділу, в будь-якому наступному році річний дохід (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період перевищує двадцять мільйонів гривень, такий платник визначає об'єкт оподаткування починаючи з такого року шляхом коригування фінансового результату до оподаткування на усі різниці, визначені відповідно до положень цього розділу.

Для цілей цього підпункту до річного доходу від будь-якої діяльності, визначеного за правилами бухгалтерського обліку, включається дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні

доходи, фінансові доходи та інші доходи. Платники податку на прибуток - виробники сільськогосподарської продукції, які обрали річний податковий (звітний) період відповідно до підпункту 137.4.1 пункту 137.4 статті 137 цього Кодексу, фінансовий результат до оподаткування за податковий (звітний) період обчислюють шляхом зменшення фінансового результату до оподаткування за минулий звітний рік на фінансовий результат до оподаткування за перше півріччя такого року та збільшення на фінансовий результат до оподаткування за перше півріччя поточного звітного року, що визначені відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

дохід за договорами страхування, визначений згідно з підпунктом 141.1.2 пункту 141.1 статті 141 Кодексу;

дохід (прибуток) нерезидента, що підлягає оподаткуванню згідно з пунктом 141.4 статті 141 Кодексу, з джерелом походження з України;

дохід суб'єктів, які здійснюють випуск та проведення лотерей, підлягає оподаткуванню згідно з пунктом 141.8 статті 141 Кодексу;

дохід операторів, отриманий від букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино), крім доходу, отриманого від азартних ігор з використанням гральних автоматів, зменшеного на суму виплачених виплат гравцю, що підлягає оподаткуванню згідно з пунктом 141.5 статті 141 Кодексу.

Базою оподаткування є грошове вираження об'єкту оподаткування, визначеного згідно із статтею 134 Кодексу з урахуванням положень цього Кодексу. Базова (основна) ставка податку становить 18 відсотків.

Під час провадження страхової діяльності юридичних осіб - резидентів одночасно із ставкою податку на прибуток, визначеною у пункті 136.1 цієї статті, ставки податку на дохід встановлюються у таких розмірах:

3 відсотки за договорами страхування від об'єкта оподаткування, що визначається у підпункті 141.1.2 пункту 141.1 статті 141 Кодексу;

0 відсотків за договорами з довгострокового страхування життя, договорами добровільного медичного страхування та договорами страхування

у межах недержавного пенсійного забезпечення, зокрема договорів страхування додаткової пенсії, та визначених підпунктами 14.1.52, 14.1.52-1, 14.1.52-2 і 14.1.116 пункту 14.1 статті 14 цього Кодексу.

Ставки 0, 4, 6, 12, 15 і 20 відсотків застосовуються до доходів нерезидентів та прирівняних до них осіб із джерелом їх походження з України у випадках, встановлених пунктом 141.4 статті 141 цього Кодексу.

Під час провадження букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино) одночасно із ставкою податку на прибуток, визначеною у пункті 136.1 цієї статті, ставка податку на дохід встановлюється у розмірі:

10 відсотків від доходу, отриманого від азартних ігор з використанням гральних автоматів;

18 відсотків від доходу, отриманого від букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино), крім доходу, отриманого від азартних ігор з використанням гральних автоматів, зменшеного на суму виплачених виплат гравцю.

Податок, що підлягає сплаті до бюджету платниками податку, які провадять страхову діяльність, визначається в порядку, передбаченому пунктом 141.1 статті 141 Кодексу. Відповідальність за повноту утримання та своєчасність перерахування до бюджету податку, зазначеного в пункті 57.1-1 статті 57 та 141.4 статті 141 Кодексу, покладається на платників податку, які здійснюють відповідні виплати.

Податковими (звітними) періодами для податку на прибуток підприємств, крім випадків, передбачених пунктом 137.5 цієї статті, є календарні: квартал, півріччя, три квартали, рік. При цьому податкова декларація розраховується наростаючим підсумком. Податковий (звітний) період починається з першого календарного дня податкового (звітного) періоду і закінчується останнім календарним днем податкового (звітного) періоду, крім: виробників сільськогосподарської продукції, визначеної статтею 209 цього Кодексу, які можуть обрати річний податковий (звітний) період, який починається з 1 липня минулого звітного року і закінчується 30

червня поточного звітнього року.

Для цілей оподаткування податком на прибуток до підприємств, основною діяльністю яких є виробництво сільськогосподарської продукції, належать підприємства, дохід яких від продажу сільськогосподарської продукції власного виробництва за попередній податковий (звітний) рік перевищує 50 відсотків загальної суми доходу;

у разі якщо особа ставиться на облік контролюючим органом як платник податку протягом податкового (звітнього) періоду, перший податковий (звітний) період розпочинається з дати, на яку припадає початок такого обліку, і закінчується останнім календарним днем такого податкового (звітнього) періоду;

якщо платник податку ліквідується (у тому числі до закінчення першого податкового (звітнього) періоду), останнім податковим (звітним) періодом вважається період, на який припадає дата ліквідації.

Річний податковий (звітний) період встановлюється для таких платників податку: а) платників податку, які зареєстровані протягом звітнього (податкового) року (новостворені), що сплачують податок на прибуток на підставі річної податкової декларації за період діяльності у звітному (податковому) році; б) виробників сільськогосподарської продукції; в) платників податку, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за показниками Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), за попередній річний звітний (податковий) період, не перевищує 20 мільйонів гривень. При цьому до річного доходу від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначеного за показниками Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), включається дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні доходи, фінансові доходи та інші доходи.

Нерезидент щороку може отримувати від контролюючого органу підтвердження українською мовою щодо сплати податку. Платники податку на дохід: суб'єкти, які здійснюють випуск та проведення лотерей,

щоквартально сплачують податок на дохід у порядку і в строки, які встановлені для квартального податкового (звітного) періоду з поданням податкової декларації з податку на прибуток.

Фінансовий результат до оподаткування збільшується:

на суму нарахованої амортизації основних засобів або нематеріальних активів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму уцінки та втрат від зменшення корисності основних засобів або нематеріальних активів, включених до витрат звітного періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму залишкової вартості окремого об'єкта основних засобів або нематеріальних активів, визначеної відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, у разі ліквідації або продажу такого об'єкта.

на суму залишкової вартості окремого об'єкта невиробничих основних засобів або невиробничих нематеріальних активів, визначеної відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, у разі ліквідації або продажу такого об'єкта;

на суму витрат на ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення невиробничих основних засобів чи невиробничих нематеріальних активів, віднесених до витрат відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

Фінансовий результат до оподаткування зменшується:

на суму розрахованої амортизації основних засобів або нематеріальних активів відповідно до пункту 138.3 цієї статті;

на суму залишкової вартості окремого об'єкта основних засобів або нематеріальних активів, визначеної з урахуванням положень цієї статті Кодексу, у разі ліквідації або продажу такого об'єкта;

на суму дооцінки основних засобів або нематеріальних активів у межах попередньо віднесених до витрат уцінки відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму вигід від відновлення корисності основних засобів або нематеріальних активів у межах попередньо віднесених до витрат втрат від зменшення корисності основних засобів або нематеріальних активів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму первісної вартості придбання або виготовлення окремого об'єкта невиробничих основних засобів або невиробничих нематеріальних активів та витрат на їх ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення, у тому числі віднесених до витрат відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, у разі продажу такого об'єкта невиробничих основних засобів або нематеріальних активів, але не більше суми доходу (виручки), отриманої від такого продажу.

Розрахунок амортизації основних засобів або нематеріальних активів здійснюється відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності з урахуванням обмежень, встановлених підпунктом 14.1.138 пункту 14.1 статті 14 розділу I цього Кодексу, підпунктами 138.3.2-138.3.4 цього пункту. При такому розрахунку застосовуються методи нарахування амортизації, передбачені національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, крім "виробничого" методу.

Для розрахунку амортизації відповідно до положень цього пункту визначається вартість основних засобів та нематеріальних активів без урахування їх переоцінки (уцінки, дооцінки), проведеної відповідно до положень бухгалтерського обліку. Не підлягають амортизації та проводяться за рахунок відповідних джерел: вартість гудвілу; витрати на

придбання/самостійне виготовлення невиробничих основних засобів, невиробничих нематеріальних активів; на ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення невиробничих основних засобів, невиробничих нематеріальних активів.

Термін "невиробничі основні засоби", "невиробничі нематеріальні активи" означають відповідно основні засоби, нематеріальні активи, не призначені для використання в господарській діяльності платника податку".

Мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів:

Групи	Мінімально допустимі строки корисного використання, років
група 1 - земельні ділянки	-
група 2 - капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом	15
група 3 - будівлі	20
споруди	15
передавальні пристрої	10
група 4 - машини та обладнання	5
З них:	
електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, пов'язані з ними комп'ютерні програми (крім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та/або програм, які визнаються нематеріальним активом), інші інформаційні системи, комутатори, маршрутизатори, модулі, модеми, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони (в тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує 6000 гривень	2
група 5 - транспортні засоби	5

група 6 - інструменти, прилади, інвентар, меблі	4
група 7 - тварини	6
група 8 - багаторічні насадження	10
група 9 - інші основні засоби	12
група 10 - бібліотечні фонди, збереження Національного архівного фонду України	-
група 11 - малоцінні необоротні матеріальні активи	-
група 12 - тимчасові (нетитульні) споруди	5
група 13 - природні ресурси	-
група 14 - інвентарна тара	6
група 15 - предмети прокату	5
група 16 - довгострокові біологічні активи	7

Мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів використовуються з урахуванням наступного. У разі коли строки корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів в бухгалтерському обліку менше ніж мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів, то для розрахунку амортизації використовуються строки, встановлені цим підпунктом.

У разі коли строки корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів в бухгалтерському обліку дорівнюють або є більшими, ніж ті, що встановлені цим підпунктом, то для розрахунку амортизації використовуються строки корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів, встановлені в бухгалтерському обліку.

Строки нарахування амортизації нематеріальних активів:

Групи	Строк дії права користування
група 1 - права користування природними ресурсами (право користування надрами, іншими ресурсами природного середовища, геологічною та іншою інформацією про природне середовище)	Відповідно до правовстановлюючого документа

група 2 - права користування майном (право користування земельною ділянкою, крім права постійного користування земельною ділянкою відповідно до закону, право користування будівлею, право на оренду приміщень тощо)	Відповідно до правовстановлюючого документа
група 3 - права на комерційні позначення (права на торговельні марки (знаки для товарів і послуг), комерційні (фірмові) найменування тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті	Відповідно до правовстановлюючого документа
група 4 - права на об'єкти промислової власності (право на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин, породи тварин, компонування (топографії) інтегральних мікросхем, комерційні таємниці, в тому числі ноу-хау, захист від недобросовісної конкуренції тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті	Відповідно до правовстановлюючого документа, але не менш як 5 років
група 5 - авторське право та суміжні з ним права (право на літературні, художні, музичні твори, комп'ютерні програми, програми для електронно-обчислювальних машин, компіляції даних (баз даних), фонограми, відеограми, передач (програми) організацій мовлення тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті	Відповідно до правовстановлюючого документа, але не менш як 2 роки
група 6 - інші нематеріальні активи (право на ведення діяльності, використання економічних та інших привілеїв тощо)	Відповідно до правовстановлюючого документа

Якщо відповідно до правовстановлюючого документа строк дії права користування нематеріального активу не встановлено, такий строк корисного використання визначається платником податку самостійно, але не може становити менше двох та більше 10 років. Вимоги пунктів 138.1-138.3 цієї статті не застосовуються до операцій з активами з права користування за договорами оренди.

Фінансовий результат до оподаткування збільшується:

на суму витрат на створення забезпечень (резервів) для відшкодування наступних (майбутніх) витрат (крім забезпечення (резерву) витрат на оплату відпусток працівникам, інших виплат, пов'язаних з оплатою праці, та витрат на сплату єдиного соціального внеску, що нараховується на такі виплати) відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

Фінансовий результат до оподаткування зменшується:

на суму використання створених забезпечень (резервів) витрат (крім забезпечення (резерву) витрат на оплату відпусток працівникам, інших виплат, пов'язаних з оплатою праці, та витрат на сплату єдиного соціального внеску, що нараховується на такі виплати), сформованого відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму коригування (зменшення) забезпечень (резервів) для відшкодування наступних (майбутніх) витрат (крім забезпечення (резерву) на відпустки працівникам, інших виплат, пов'язаних з оплатою праці, та витрат на сплату єдиного соціального внеску, що нараховується на такі виплати), на яку збільшився фінансовий результат до оподаткування відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

Фінансовий результат до оподаткування збільшується:

на суму витрат на формування резерву сумнівних боргів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму витрат від списання дебіторської заборгованості понад суму резерву сумнівних боргів.

Фінансовий результат до оподаткування зменшується:

на суму коригування (зменшення) резерву сумнівних боргів, на яку збільшився фінансовий результат до оподаткування відповідно до

національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму списаної дебіторської заборгованості (у тому числі за рахунок створеного резерву сумнівних боргів), яка відповідає ознакам, визначеним підпунктом 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 Кодексу.

Банки та небанківські фінансові установи, крім страхових компаній, недержавних пенсійних фондів, корпоративних інвестиційних фондів та адміністраторів недержавних пенсійних фондів, визнають для оподаткування резерв за активами згідно з вимогами міжнародних стандартів фінансової звітності з урахуванням вимог підпунктів 139.3.2-139.3.4 цього пункту.

Використання резерву у зв'язку із припиненням визнання активу згідно з вимогами міжнародних стандартів фінансової звітності не змінює фінансовий результат до оподаткування, крім випадків, визначених підпунктами 139.3.3 та 139.3.4 цього пункту.

Фінансовий результат до оподаткування збільшується:

1) на суму використання резерву для списання (відшкодування) активу, який не відповідає ознакам, визначеним підпунктом 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 Кодексу;

2) на суму використання резерву у зв'язку із припиненням визнання активу при прощенні заборгованості фізичних осіб, які є пов'язаними з таким кредитором або перебувають з таким кредитором у трудових відносинах, або перебували з таким кредитором у трудових відносинах і період між датою припинення трудових відносин таких осіб та датою прощення їхньої заборгованості не перевищує три роки. Сума використання резерву у зв'язку із припиненням визнання активу при прощенні кредитором заборгованості інших осіб, не визначених підпунктом 2 цього підпункту, не змінює фінансовий результат до оподаткування.

Фінансовий результат до оподаткування зменшується:

2) на суму списання у попередніх звітних періодах активу, який у звітному періоді набув ознак, визначених підпунктом 14.1.11 пункту 14.1

статті 14 Кодексу;

4) на суму доходів (зменшення витрат) від погашення раніше списаної за рахунок резерву заборгованості, яка не відповідає ознакам, визначеним підпунктом 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 цього Кодексу.

Коригування фінансового результату до оподаткування у зв'язку із створенням та використанням банками та небанківськими фінансовими установами резервів (забезпечень), у тому числі за наданими зобов'язаннями з кредитування, гарантіями, поручительствами, акредитивами, акцептами, авалями, крім резервів, зазначених у попередніх підпунктах цього пункту, здійснюється у порядку, встановленому пунктом 139.1 цієї статті.

Під борговими зобов'язаннями для цілей даного пункту слід розуміти зобов'язання за будь-якими кредитами, позиками, депозитами, операціями РЕПО, зобов'язання за договорами фінансового лізингу та іншими запозиченнями незалежно від їх юридичного оформлення. Для платника податку, у якого сума боргових зобов'язань, визначених в пункті 140.1 цієї статті, що виникли за операціями з пов'язаними особами-нерезидентами, перевищує суму власного капіталу більш ніж в 3, 5 рази (для фінансових установ та компаній, що займаються виключно лізинговою діяльністю, - більш ніж в 10 разів), фінансовий результат до оподаткування збільшується на суму перевищення нарахованих у бухгалтерському обліку процентів за кредитами, позиками та іншими борговими зобов'язаннями, що виникли за операціями з пов'язаними особами - нерезидентами, над 50 відсотками суми фінансового результату до оподаткування, фінансових витрат та суми амортизаційних відрахувань за даними фінансової звітності звітного податкового періоду, в якому здійснюється нарахування таких процентів.

Сума боргових зобов'язань, що виникли за операціями з пов'язаними особами - нерезидентами, та власного капіталу для цілей цього пункту визначається як середнє арифметичне значень боргових зобов'язань та власного капіталу на початок та кінець звітного податкового періоду з урахуванням процентів, зазначених у пункті 140.3 цієї статті.

Проценти, які перевищують суму обмеження, визначеного пунктом 140.2 цієї статті, які збільшили фінансовий результат до оподаткування, зменшують фінансовий результат до оподаткування майбутніх звітних податкових періодів у сумі, зменшеній щорічно на 5 відсотків від суми процентів, що залишилися не врахованими у зменшення фінансового результату до оподаткування, з урахуванням обмежень, встановлених пунктом 140.2 цієї статті.

Фінансовий результат до оподаткування зменшується:

на суму нарахованих доходів від участі в капіталі інших платників податку на прибуток підприємств, платників єдиного податку та на суму нарахованих доходів у вигляді дивідендів, що підлягають виплаті на його користь від інших платників цього податку (крім інститутів спільного інвестування та платників, прибуток яких звільняється від оподаткування відповідно до положень цього Кодексу, у розмірі прибутку, звільненого від оподаткування);

на суму від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років. Положення зазначеного пункту застосовуються з урахуванням пункту 3 підрозділу 4 розділу XX "Перехідні положення" цього Кодексу;

на суму уцінки, врахованої у фінансовому результаті до оподаткування у поточному податковому (звітному) періоді на інструменти власного капіталу, перекласифіковані у фінансові зобов'язання відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму субсидій, отриманих платником податку - суб'єктом кінематографії України для повернення частини кваліфікованих витрат відповідно до Закону України "Про державну підтримку кінематографії в Україні", здійснених при виробництві (створенні) фільму та включених до складу доходів звітного періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової

звітності.

Фінансовий результат податкового (звітного) періоду збільшується:

на суму перевищення ціни, визначеної за принципом "витягнутої руки", над договірною (контрактною) вартістю (вартістю, за якою відповідна операція повинна відобразитися при формуванні фінансового результату до оподаткування згідно з правилами бухгалтерського обліку) реалізованих товарів (робіт, послуг) при здійсненні контрольованих операцій у випадках, визначених статтею 39 цього Кодексу.

Норми цього підпункту застосовуються за результатами податкового (звітного) року;

на суму перевищення договірної (контрактної) вартості (вартості, за якою відповідна операція повинна відобразитися при формуванні фінансового результату до оподаткування згідно з правилами бухгалтерського обліку) придбаних товарів (робіт, послуг) над ціною, визначеною за принципом "витягнутої руки", при здійсненні контрольованих операцій у випадках, визначених статтею 39 Кодексу.

Норми цього підпункту застосовуються за результатами податкового (звітного) року;

на суму втрат від інвестицій в асоційовані, дочірні та спільні підприємства, розрахованих за методом участі в капіталі або методом пропорційної консолідації;

на суму 30 відсотків вартості товарів, у тому числі необоротних активів (крім активів з права користування за договорами оренди), робіт та послуг (крім операцій, зазначених у пункті 140.2 та підпункті 140.5.6 цього пункту, та операцій, визнаних контрольованими відповідно до статті 39 цього Кодексу), придбаних у:

неприбуткових організацій, внесених до Реєстру неприбуткових установ та організацій на дату такого придбання, крім випадків, коли сума вартості товарів, у тому числі необоротних активів (крім активів з права користування за договорами оренди), робіт та послуг, придбаних у таких

організацій, сукупно протягом звітнього (податкового) року не перевищує 25 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітнього (податкового) року, та крім бюджетних установ, Накопичувального фонду, недержавних пенсійних фондів і неприбуткової організації, яка є об'єднанням страховиків, якщо участь страховика у такому об'єднанні є умовою проведення діяльності такого страховика відповідно до закону;

нерезидентів (у тому числі пов'язаних осіб - нерезидентів), зареєстрованих у державах (на територіях), включених до переліку держав (територій), затвердженого Кабінетом Міністрів України відповідно до підпункту 39.2.1.2 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 Кодексу;

нерезидентів, організаційно-правова форма яких включена до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України відповідно до підпункту "г" підпункту 39.2.1.1 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 цього Кодексу, які не сплачують податок на прибуток (корпоративний податок), у тому числі податок з доходів, отриманих за межами держави реєстрації таких нерезидентів, та/або не є податковими резидентами держави, в якій вони зареєстровані як юридичні особи.

Вимоги цього підпункту не застосовуються платником податку, якщо операція не є контрольованою та сума таких витрат підтверджується платником податку за цінами, визначеними за принципом "витягнутої руки" відповідно до процедури, встановленої статтею 39 цього Кодексу, але без подання звіту. При цьому, якщо ціна придбання товарів, у тому числі необоротних активів (крім активів з права користування за договорами оренди), робіт та послуг перевищує їх ціну, визначену за принципом "витягнутої руки" відповідно до процедури, встановленої статтею 39 цього Кодексу, коригування фінансового результату до оподаткування здійснюється на розмір різниці між вартістю придбання та вартістю, визначеною виходячи з рівня ціни, визначеної за принципом "витягнутої руки". На суму витрат по нарахуванню роялті (крім операцій, визнаних контрольованими відповідно до статті 39 цього Кодексу) на користь нерезидента (у тому числі нерезидента,

zareєстрованого у державах (на територіях), зазначених у підпункті 39.2.1.2 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 цього Кодексу), що перевищує суму доходів від роялті, збільшену на 4 відсотки чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за даними фінансової звітності за рік, що передує звітному (крім суб'єктів господарювання, які провадять діяльність у сфері телебачення і радіомовлення відповідно до Закону України "Про телебачення і радіомовлення"), а для банків - в обсязі, що перевищує 4 відсотки доходу від операційної діяльності (за вирахуванням податку на додану вартість) за рік, що передує звітному.

Вимоги цього підпункту не застосовуються платником податку, якщо:

операція не є контрольованою та сума таких витрат підтверджується платником податку за цінами, визначеними за принципом "витагнутої руки", відповідно до процедури, встановленої статтею 39 цього Кодексу, але без подання звіту;

на суму витрат по нарахуванню роялті у повному обсязі, якщо роялті нараховані на користь:

2) нерезидента, який не є бенефіціарним (фактичним) отримувачем (власником) роялті, за виключенням випадків, коли бенефіціар (фактичний власник) надав право отримувати роялті іншим особам.

Для цілей застосування цього підпункту у випадках, коли резиденти - суб'єкти кінематографії України сплачують роялті нерезидентам за субліцензійними договорами за використання або за надання права на використання аудіовізуальних творів (у тому числі фільмів), а також об'єктів авторського права та/або суміжних прав, що використовуються при виробництві (створенні) аудіовізуальних творів (у тому числі фільмів), такі нерезиденти вважаються бенефіціарними (фактичними) отримувачами (власниками) щодо таких роялті;

3) нерезидента щодо об'єктів, права інтелектуальної власності щодо яких вперше виникли у резидента України.

У разі виникнення розбіжностей між контролюючим органом та

платником податку стосовно визначення особи, у якої вперше виникли (були набуті) права інтелектуальної власності на об'єкт інтелектуальної власності, такі контролюючі органи зобов'язані звернутися до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, для отримання відповідного висновку.

Вимоги цього підпункту не застосовуються до випадків нарахування суб'єктом кінематографії роялті за використання об'єктів права інтелектуальної власності (фільмів, літературних творів, музичних творів, творів образотворчого мистецтва, фотографічних творів, фонограм, відеограм), крім випадків, коли резидент України - суб'єкт кінематографії, у якого виникли майнові авторські та суміжні права внаслідок створення (виготовлення) ним вказаних творів, якщо він у подальшому передав чи здійснив відчуження майнових авторських або суміжних прав нерезиденту та здійснює нарахування роялті за використання цього об'єкта;

4) нерезидента, який не підлягає оподаткуванню у відношенні роялті в державі, резидентом якої він є;

5) особи, яка сплачує податок у складі інших податків, крім фізичних осіб, які оподатковуються в порядку, встановленому розділом IV цього Кодексу;

б) юридичної особи, яка відповідно до цього Кодексу звільнена від сплати цього податку чи сплачує цей податок за ставкою, іншою, ніж встановлена в пункті 136.1 статті 136 цього Кодексу;

на суму відсотків та дооцінки, врахованих у фінансовому результаті до оподаткування у поточному податковому (звітному) періоді на інструменти власного капіталу, перекласифіковані у фінансові зобов'язання відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму коштів або вартості товарів, виконаних робіт, наданих послуг, безоплатно перерахованих (переданих) протягом звітного (податкового) року неприбутковим організаціям, внесеним до Реєстру неприбуткових установ та

організацій на дату такого перерахування коштів, передачі товарів, робіт, послуг (крім неприбуткової організації, яка є об'єднанням страховиків, якщо участь страховика у такому об'єднанні є умовою проведення діяльності такого страховика відповідно до закону, та неприбуткових організацій, до яких застосовуються положення підпункту 140.5.13 цього пункту), у розмірі, що перевищує 4 відсотки оподаткованого прибутку попереднього звітного року; на суму перерахованої безповоротної фінансової допомоги (безоплатно наданих товарів, робіт, послуг) особам, що не є платниками податку (крім фізичних осіб), та платникам податку, які оподатковуються за ставкою 0 відсотків відповідно до пункту 44 підрозділу 4 розділу XX "Перехідні положення" цього Кодексу, крім безповоротної фінансової допомоги (безоплатно наданих товарів, робіт, послуг), перерахованої неприбутковим організаціям, внесеним до Реєстру неприбуткових установ та організацій на дату такого перерахування коштів, передачі товарів, робіт, послуг, для яких застосовується положення підпункту 140.5.9 цього пункту; на суму повної або часткової компенсації один раз на календарний рік вартості путівок на відпочинок, оздоровлення та лікування на території України платника податку та/або його дітей віком до 18 років роботодавцем, який є платником податку на прибуток, якщо така компенсація відповідно до цього Кодексу не включається до загального місячного (річного) оподаткованого доходу фізичної особи - платника податку на доходи фізичних осіб; на суму витрат від визнаних штрафів, пені, неустойок, нарахованих відповідно до цивільного законодавства та цивільно-правових договорів на користь осіб, що не є платниками податку (крім фізичних осіб), та на користь платників податку, які оподатковуються за ставкою 0 відсотків відповідно до пункту 44 підрозділу 4 розділу XX "Перехідні положення" цього Кодексу; на суму доходу, отриманого як оплата за товари (роботи, послуги), відвантажені (надані) під час перебування на спрощеній системі оподаткування. Положення цього підпункту не поширюються на платників податків, які були платниками єдиного податку четвертої групи.

На суму витрат, понесених платником податку у поточному звітному періоді за рахунок раніше отриманих субсидій для повернення частини кваліфікованих витрат відповідно до Закону України "Про державну підтримку кінематографії в Україні", але не більше суми такої субсидії, здійснених при виробництві (створенні) фільму та включених до складу витрат поточного звітного періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності. На суму коштів або вартості товарів, виконаних робіт, наданих послуг, безоплатно перерахованих (переданих) протягом звітного (податкового) року суб'єктам сфери фізичної культури і спорту, а саме дитячо-юнацьким спортивним школам, центрам олімпійської підготовки, школам вищої спортивної майстерності, центрам фізичної культури і спорту інвалідів, спортивним федераціям з олімпійських видів спорту, що є неприбутковими організаціями, внесеними до Реєстру неприбуткових установ та організацій, на дату такого перерахування коштів, передачі товарів, робіт, послуг у розмірі, що перевищує 8 відсотків оподатковуваного прибутку попереднього звітного року. Страховики сплачують податок на прибуток за ставкою, визначеною відповідно до пункту 136.1 статті 136 цього розділу, та податок на дохід за ставкою, визначеною відповідно до підпунктів 136.2.1 та 136.2.2 пункту 136.2 статті 136 Кодексу. Нарахований страховиком податок на дохід за ставкою, визначеною в підпункті 136.2.1 пункту 136.2 статті 136 Кодексу, є різницею, яка зменшує фінансовий результат до оподаткування такого страховика.

Об'єкт оподаткування страховика, до якого застосовується ставка, визначена відповідно до підпунктів 136.2.1 та 136.2.2 пункту 136.2 статті 136 цього Кодексу, розраховується як сума страхових платежів, страхових внесків, страхових премій, нарахованих за договорами страхування і співстрахування. При цьому страхові платежі, страхові внески, страхові премії за договорами співстрахування включаються до складу об'єкта оподаткування страховика тільки в розмірі його частки страхової премії, передбаченої договором співстрахування.

Страхові платежі, страхові внески, страхові премії за договорами перестраховання до об'єкта оподаткування, до якого застосовується ставка, визначена відповідно до підпунктів 136.2.1 і 136.2.2 пункту 136.2 статті 136 цього Кодексу, не включаються.

Фінансовий результат до оподаткування страховика збільшується:

на позитивну різницю між приростом (убутком) сформованих у відповідному звітному періоді відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та/або міжнародних стандартів фінансової звітності страховими резервами (технічними, математичними, належних виплат страхових сум та іншими, формування яких передбачено законодавством у сфері страхування, крім тих, що не впливають на формування фінансового результату до оподаткування страховика) (за вирахуванням частки участі перестраховика в страхових резервах) та приростом (убутком) відповідних резервів, розрахованих за методикою, визначеною уповноваженим органом, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику (за вирахуванням частки участі перестраховика в страхових резервах); на позитивну різницю між сумою будь-яких виплат (винагород) страховим посередникам та іншим особам за надані послуги щодо укладання (продлонгації) договорів страхування та сумою нормативу витрат на виплати страховим посередникам, розрахованих за методикою, визначеною уповноваженим органом, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

Фінансовий результат до оподаткування страховика зменшується:

на від'ємну різницю між приростом (убутком) сформованих у відповідному звітному періоді відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та/або міжнародних стандартів фінансової звітності страховими резервами (технічними, математичними,

належних виплат страхових сум та іншими, формування яких передбачено законодавством у сфері страхування, крім тих, які не впливають на формування фінансового результату до оподаткування страховика) (за вирахуванням частки участі перестраховика в страхових резервах) та приростом (убутком) відповідних резервів, розрахованих за методикою, визначеною уповноваженим органом, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику (за вирахуванням частки участі перестраховика в страхових резервах). Коригування фінансового результату до оподаткування у зв'язку із створенням та використанням страховиками інших резервів (забезпечень), ніж зазначені у пункті 141.1 цієї статті, здійснюється у порядку, встановленому пунктом 139.1 статті 139 цього Кодексу.

Фінансовий результат до оподаткування збільшується:

на суму від'ємного фінансового результату від продажу або іншого відчуження цінних паперів, відображеного у складі фінансового результату до оподаткування податкового (звітного) періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму від'ємного загального результату переоцінки цінних паперів (загальна сума уцінок цінних паперів перевищує загальну суму їх дооцінок за податковий (звітний) період) (крім державних цінних паперів або облігацій місцевих позик), відображеного у складі фінансового результату до оподаткування податкового (звітного) періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

Фінансовий результат до оподаткування зменшується:

на суму позитивного фінансового результату від продажу або іншого відчуження цінних паперів, відображеного у складі фінансового результату до оподаткування податкового (звітного) періоду відповідно до національних

положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

Платники податку окремо визначають загальний фінансовий результат за операціями з продажу або іншого відчуження цінних паперів звітного періоду відповідно до національних або міжнародних стандартів фінансової звітності. Якщо за результатами звітного періоду отримано від'ємний загальний фінансовий результат від операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів (загальна сума збитків від операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів з урахуванням суми від'ємного фінансового результату від таких операцій та/або від'ємного загального результату переоцінки цінних паперів, не врахованих у попередніх податкових періодах, перевищує загальну суму прибутків від таких операцій), сума такого від'ємного значення загального фінансового результату за операціями з продажу або іншого відчуження цінних паперів зменшує загальний фінансовий результат від операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів наступних податкових (звітних) періодів, що наступають за податковим (звітним) періодом виникнення зазначеного від'ємного значення фінансового результату.

Якщо за результатами звітного періоду платником податку отримано позитивний загальний фінансовий результат від операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів (загальна сума прибутків від операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів перевищує загальну суму збитків від таких операцій з урахуванням суми від'ємного фінансового результату від таких операцій та/або від'ємного загального результату переоцінки цінних паперів, не врахованих у попередніх податкових періодах), сума позитивного загального фінансового результату від операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів збільшує фінансовий результат до оподаткування податкового (звітного) періоду платника податку.

Положення цього пункту не поширюються на: 1) операції платників податку з розміщення, погашення, викупу та наступного продажу, конвертації

цінних паперів власного випуску, а також векседавців, заставадавців та інших осіб, що видали неемісійний цінний папір, під час видачі та погашення таких цінних паперів; 2) операції РЕПО, операції з врахування векселів, інші операції з цінними паперами, які відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку визнаються кредитними; 3) операції з деривативами.

Оподаткування прибутку, отриманого платником податку в умовах дії угоди про розподіл продукції, здійснюється з урахуванням особливостей, встановлених розділом XVIII цього Кодексу. Доходи, отримані нерезидентом із джерелом їх походження з України, оподатковуються в порядку і за ставками, визначеними цією статтею. Для цілей цього пункту такими доходами є: а) проценти, дисконтні доходи, що сплачуються на користь нерезидента, у тому числі проценти за позиками та борговими зобов'язаннями, випущеними (виданими) резидентом; б) дивіденди, які сплачуються резидентом; в) роялті; г) фрахт та доходи від інжинірингу; г) лізингова/орендна плата, що вноситься резидентами або постійними представництвами на користь нерезидента - лізингодавця/орендодавця за договорами оперативного лізингу/оренди; д) доходи від продажу нерухомого майна, розташованого на території України, яке належить нерезиденту, у тому числі майна постійного представництва нерезидента; е) прибуток від здійснення операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів, деривативів або інших корпоративних прав, визначений відповідно до цього розділу; є) доходи, отримані від провадження спільної діяльності на території України, доходи від здійснення довгострокових контрактів на території України; ж) винагорода за провадження нерезидентами або уповноваженими ними особами культурної, освітньої, релігійної, спортивної, розважальної діяльності на території України; з) брокерська, комісійна або агентська винагорода, отримана від резидентів або постійних представництв інших нерезидентів стосовно брокерських, комісійних або агентських послуг, наданих нерезидентом або його постійним представництвом на території України на користь резидентів; и) внески та премії на страхування або

перестраховування ризиків в Україні (у тому числі страхування ризиків життя) або страхування резидентів від ризиків за межами України; і) доходи, одержані від діяльності у сфері розваг (крім діяльності з проведення лотереї); ї) доходи у вигляді благодійних внесків та пожертвувань на користь нерезидентів; й) інші доходи від провадження нерезидентом (постійним представництвом цього або іншого нерезидента) господарської діяльності на території України, крім доходів у вигляді виручки або інших видів компенсації вартості товарів, виконаних робіт, наданих послуг, переданих, виконаних, наданих резиденту від такого нерезидента (постійного представництва), у тому числі вартості послуг із міжнародного зв'язку чи міжнародного інформаційного забезпечення, а також крім субсидій для повернення частини кваліфікованих витрат, передбачених Законом України "Про державну підтримку кінематографії в Україні".

Резидент або постійне представництво нерезидента, що здійснюють на користь нерезидента або уповноваженої ним особи (крім постійного представництва нерезидента на території України) будь-яку виплату з доходу з джерелом його походження з України, отриманого таким нерезидентом від провадження господарської діяльності (у тому числі на рахунки нерезидента, що ведуться в національній валюті), утримують податок з таких доходів, зазначених у підпункті 141.4.1 цього пункту, за ставкою в розмірі 15 відсотків (крім доходів, зазначених у підпунктах 141.4.3-141.4.6 та 141.4.11 цього пункту) їх суми та за їх рахунок, який сплачується до бюджету під час такої виплати, якщо інше не передбачено положеннями міжнародних договорів України з країнами резиденції осіб, на користь яких здійснюються виплати, що набрали чинності.

Прибутки нерезидентів, отримані у вигляді доходів від безпроцентних (дисконтних) облігацій чи казначейських зобов'язань, оподатковуються за ставкою, встановленою пунктом 136.1 статті 136 цього Кодексу, з урахуванням того, що:

базою оподаткування є прибуток, який розраховується як різниця між номінальною вартістю безпроцентних (дисконтних) цінних паперів, сплаченою або нарахованою їх емітентом, та ціною їх придбання на первинному чи вторинному фондовому ринку;

з метою здійснення податкового контролю придбання або продаж зазначених у цьому підпункті цінних паперів може здійснюватися від імені та за рахунок нерезидента виключно його постійним представництвом або резидентом, який працює від імені, за рахунок та за дорученням такого нерезидента;

зазначені резидент або постійне представництво нерезидента несуть відповідальність за повноту та своєчасність нарахування та внесення до бюджету податків, що справляються під час виплати нерезиденту доходів від володіння процентними або безпроцентними (дисконтними) цінними паперами. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, встановлює порядок надання резидентами або постійними представництвами нерезидента розрахунку податкових зобов'язань нерезидентів та звітів про справляння та внесення до відповідного бюджету податків, встановлених цим пунктом.

Резиденти, які працюють від імені, за рахунок та за дорученням нерезидента на ринку процентних або безпроцентних (дисконтних) облігацій чи казначейських зобов'язань, самостійно подають контролюючому органу за своїм місцезнаходженням розрахунок (звіт) про справляння та внесення до відповідного бюджету податків, встановлених цим пунктом. Сума фрахту, що сплачується резидентом нерезиденту за договорами фрахту, оподатковується за ставкою 6 відсотків у джерела виплати таких доходів за рахунок цих доходів. При цьому: базою для оподаткування є базова ставка такого фрахту; особами, уповноваженими справляти податок та вносити його до бюджету, є резидент, який виплачує такі доходи, незалежно від того, чи є він платником податку, а також суб'єктом спрощеного оподаткування.

Страховики або інші резиденти, які здійснюють страхові платежі

(страхові внески, страхові премії) та страхові виплати (страхові відшкодування) у межах договорів страхування або перестраховування ризиків, у тому числі страхування життя на користь нерезидентів, зобов'язані оподатковувати суми, що перераховуються, таким чином: у межах договорів із обов'язкових видів страхування, за якими страхові виплати (страхові відшкодування) здійснюються на користь фізичних осіб - нерезидентів, а також за договорами страхування у межах системи міжнародних договорів "Зелена карта", а також за договорами страхування пасажирських перевезень цивільної авіації - за ставкою 0 відсотків; у межах договорів страхування ризиків за межами України, за якими страхові виплати (страхові відшкодування) здійснюються на користь нерезидентів, крім ризиків, зазначених в абзаці другому цього пункту, - за ставкою 4 відсотки суми, що перераховується, за власний рахунок страховика у момент здійснення перерахування такої суми; під час укладання договорів страхування або перестраховування ризику безпосередньо із страховиками та перестраховиками-нерезидентами, рейтинг фінансової надійності (стійкості) яких відповідає вимогам, установленим національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (у тому числі через або за посередництвом перестрахових брокерів, які в порядку, визначеному такою національною комісією, підтверджують, що перестраховування здійснено в перестраховика, рейтинг фінансової надійності (стійкості) якого відповідає вимогам, установленим зазначеною національною комісією), а також під час укладання договорів перестраховування з обов'язкового страхування цивільної відповідальності оператора ядерної установки за шкodu, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту, - за ставкою 0 відсотків; в інших випадках, ніж зазначені в абзацах другому - четвертому цього пункту, - за ставкою 12 відсотків суми таких платежів (виплат) за власний рахунок у момент здійснення перерахування таких виплат.

Резиденти, які здійснюють виплати нерезидентам за виробництво та/або розповсюдження реклами, під час такої виплати сплачують податок за ставкою

20 відсотків суми таких виплат за власний рахунок.

Суми прибутків нерезидентів, які провадять свою діяльність на території України через постійне представництво, оподатковуються в загальному порядку. При цьому таке постійне представництво прирівнюється з метою оподаткування до платника податку, який провадить свою діяльність незалежно від такого нерезидента.

У разі якщо нерезидент провадить свою діяльність в Україні та за її межами і при цьому не визначає прибуток від своєї діяльності, що ведеться ним через постійне представництво в Україні, сума прибутку, що підлягає оподаткуванню в Україні, визначається на підставі складення нерезидентом окремого балансу фінансово-господарської діяльності, погодженого з контролюючим органом за місцезнаходженням постійного представництва, з урахуванням вимог, визначених статтею 39 цього Кодексу. У разі неможливості визначити шляхом прямого підрахування прибуток, отриманий нерезидентами з джерелом його походження з України, оподатковуваний прибуток визначається контролюючим органом як різниця між доходом та витратами, визначеними шляхом застосування до суми отриманого доходу коефіцієнта 0,7 з урахуванням вимог, визначених статтею 39 Кодексу.

Резиденти, які надають агентські, довірчі, комісійні та інші подібні послуги з продажу чи придбання товарів, робіт, послуг за рахунок і на користь тільки певного нерезидента (в тому числі проведення переговорів щодо суттєвих умов та/або укладення договорів з іншими резидентами від імені і на його користь), під час виплати такому нерезиденту утримують і перераховують до відповідного бюджету податок із доходу, отриманого таким нерезидентом із джерел в Україні, визначений у порядку, передбаченому для оподаткування прибутків нерезидентів, що провадять діяльність на території України через постійне представництво. При цьому такі резиденти не підлягають додатковій реєстрації в контролюючих органах як платники податку. Положення цього пункту не поширюються на випадки надання резидентами агентських, довірчих, комісійних та інших подібних

посередницьких послуг з продажу чи придбання товарів, робіт, послуг за рахунок і на користь нерезидентів у випадку, якщо вони надають зазначені послуги в рамках своєї основної (звичайної) діяльності.

Під час укладання договорів з нерезидентами не дозволяється включення до них податкових застережень, згідно з якими підприємства, що виплачують доходи, беруть на себе зобов'язання щодо сплати податків на доходи нерезидентів. Суми податку на прибуток, отриманий з іноземних джерел, що сплачені суб'єктами господарювання за кордоном, зараховуються під час сплати ними податку в Україні. При цьому зарахуванню підлягає сума податку, розрахована за правилами, встановленими цим розділом.

Розмір зарахованих сум податку з іноземних джерел протягом податкового (звітного) періоду не може перевищувати суми податку, що підлягає сплаті в Україні таким платником податку протягом такого періоду.

Не підлягають зарахуванню у зменшення податкових зобов'язань такі податки, сплачені в інших країнах:

податок на капітал/майно та приріст капіталу;

поштові податки;

податки на реалізацію (продаж);

інші непрямі податки незалежно від того, підпадають вони під категорію прибуткових податків чи оподатковуються іншими податками згідно із законодавством іноземних держав.

Зарахування сплачених за митним кордоном України сум податку здійснюється за умови подання письмового підтвердження контролюючого органу іншої держави щодо факту сплати такого податку та за наявності чинного міжнародного договору України про уникнення подвійного оподаткування доходів. Не підлягають оподаткуванню доходи, отримані нерезидентами у вигляді процентів або доходу (дисконту) на державні цінні папери або облігації місцевих позик, або боргові цінні папери, виконання зобов'язань за якими забезпечено державними або місцевими гарантіями, або у вигляді інших доходів за державними цінними паперами, що виплачуються

центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, або у вигляді процентів, сплачених нерезидентам за отримані державою або до бюджету Автономної Республіки Крим чи міського бюджету позики (кредити або зовнішні запозичення), які відображаються в Державному бюджеті України або місцевих бюджетах чи кошторисі Національного банку України, або за кредити (позики), які отримані суб'єктами господарювання та виконання яких забезпечено державними або місцевими гарантіями.

Доходи нерезидентів у вигляді процентів за позиками або фінансовими кредитами, наданими резидентам, оподатковуються за ставкою в розмірі 5 відсотків у джерела виплати таких доходів та за рахунок таких доходів з одночасно дотриманням таких умов:

а) кошти, надані нерезидентом за позикою або фінансовим кредитом, залучені ним шляхом розміщення іноземних боргових цінних паперів на іноземній фондовій біржі, що входить до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України;

б) кошти, надані нерезидентом за позикою або фінансовим кредитом, залучені з метою надання (прямо або опосередковано) резиденту позики або фінансового кредиту;

в) нерезидент, якому виплачуються проценти, та/або уповноважена ним особа (якщо проценти виплачуються через таку особу) не є резидентами юрисдикцій, які на дату розміщення нерезидентом іноземних боргових цінних паперів включені до переліку держав (територій), затвердженого Кабінетом Міністрів України відповідно до підпункту 39.2.1.2 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 цього Кодексу.

Суб'єкти, що здійснюють букмекерську діяльність, азартних ігор (у тому числі казино) одночасно з податком на прибуток за ставкою, визначеною у пункті 136.1 статті 136 цього Кодексу, сплачують податок на дохід за ставками, визначеними у підпунктах 136.4.1, 136.4.2 пункту 136.4 статті 136 цього Кодексу. Нарахований суб'єктом, що здійснює букмекерську діяльність,

організацію та проведення азартних ігор (у тому числі казино), податок на дохід за ставками, визначеними в підпунктах 136.4.1, 136.4.2 пункту 136.4 статті 136 цього Кодексу, не є різницею та не зменшує фінансовий результат до оподаткування такого суб'єкта.

Звільняються від оподаткування кошти спільного інвестування, а саме: кошти, внесені засновниками корпоративного фонду, кошти та інші активи, залучені від учасників інституту спільного інвестування, доходи від здійснення операцій з активами інституту спільного інвестування, доходи, нараховані за активами інституту спільного інвестування, та інші доходи від діяльності інституту спільного інвестування (відсотки за позиками, орендні (лізингові) платежі, роялті тощо).

Звільняються від оподаткування суми коштів у вигляді внесків, які надходять до платників податку, що здійснюють недержавне пенсійне забезпечення відповідно до закону, від вкладників пенсійних фондів, вкладників пенсійних депозитних рахунків та осіб, які уклали договори страхування відповідно до Закону України "Про недержавне пенсійне забезпечення", а також осіб, які уклали договори страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника недержавного пенсійного фонду відповідно до зазначеного Закону.

Особливості оподаткування суб'єктів, які здійснюють випуск та проведення лотерей. Дохід суб'єктів, які здійснюють випуск та проведення лотерей, від операцій з випуску та проведення лотерей підлягає оподаткуванню за ставкою, визначеною у пункті 136.6 статті 136 цього Кодексу. Прибуток суб'єктів, що здійснюють випуск та проведення лотерей, від здійснення іншої діяльності, яка не пов'язана із випуском та проведенням лотерей, нараховується та сплачується за правилами цього розділу за базовою (основною) ставкою податку. Нарахований суб'єктами, що здійснюють випуск та проведення лотерей, податок на дохід за ставкою, визначеною в пункті 136.6 статті 136 цього Кодексу, не є різницею та не зменшує фінансовий результат до оподаткування такого суб'єкта.

Звільняється від оподаткування прибуток підприємств та організацій, які засновані громадськими організаціями інвалідів і є їх повною власністю, отриманий від продажу (постачання) товарів, виконання робіт і надання послуг, крім підакцизних товарів, послуг із поставки підакцизних товарів, отриманих у межах договорів комісії (консигнації), поруки, доручення, довірчого управління, інших цивільно-правових договорів, що уповноважують такого платника податку здійснювати постачання товарів від імені та за дорученням іншої особи без передачі права власності на такі товари, де протягом попереднього звітного (податкового) періоду кількість інвалідів, які мають там основне місце роботи, становить не менш як 50 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить протягом звітного періоду не менш як 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці.

У разі порушення вимог щодо цільового використання вивільнених від оподаткування коштів платник податку зобов'язаний збільшити податкові зобов'язання з цього податку за результатами податкового періоду, на який припадає таке порушення, а також сплатити пеню, нараховану відповідно до цього Кодексу.

Підприємства та організації, на які поширюється дія цього пункту, реєструються у відповідному контролюючому органі в порядку, передбаченому для платників цього податку. У разі порушення вимог щодо цільового використання вивільнених від оподаткування коштів платник податку зобов'язаний збільшити податкові зобов'язання з цього податку за результатами податкового періоду, на який припадає таке порушення, а також сплатити пеню, нараховану відповідно до Кодексу. У разі порушення вимог щодо цільового використання вивільнених від оподаткування коштів платник податку зобов'язаний збільшити податкові зобов'язання з цього податку за результатами податкового періоду, на який припадає таке порушення, а також сплатити пеню, нараховану відповідно до цього Кодексу.

5. Особливості реєстрації платників податку на додану вартість

Відповідно до пункту 180.1 статті 180 розділу V Податкового кодексу України платником податку на додану вартість (далі – платник ПДВ) є:

- 1) будь-яка особа, що провадить або планує провадити господарську діяльність і реєструється за своїм добровільним рішенням як платник податку в порядку, визначеному статтею 183 розділу V ПКУ;
- 2) будь-яка особа, що зареєстрована або підлягає реєстрації як платник податку;
- 3) будь-яка особа, що ввозить товари на митну територію України в обсягах, які підлягають оподаткуванню, та на яку покладається відповідальність за сплату податків у разі переміщення товарів через митний кордон України відповідно до Митного кодексу України, а також: – особа, на яку покладається дотримання вимог митних режимів, які передбачають повне або часткове умовне звільнення від оподаткування, у разі порушення таких митних режимів, установлених митним законодавством; – особа, яка використовує, у тому числі при ввезенні товарів на митну територію України, податкову пільгу не за цільовим призначенням та/або всупереч умовам чи цілям її надання згідно із Кодексом, а також будь-які інші особи, що використовують податкову пільгу, яку для них не призначено;
- 4) особа, що веде облік результатів діяльності за договором про спільну діяльність без утворення юридичної особи;
- 5) особа – управитель майна, яка веде окремий податковий облік з податку на додану вартість щодо господарських операцій, пов'язаних з використанням майна, що отримане в управління за договорами управління майном;
- б) особа, що проводить операції з постачання конфіскованого майна, знахідок, скарбів, майна, визнаного безхазяйним, майна, за яким не звернувся власник до кінця строку зберігання, та майна, що за правом успадкування чи на інших законних підставах переходить у власність держави (у тому числі

майна, визначеного у статті 243 Митного кодексу України), незалежно від того, чи досягає вона загальної суми операцій із постачання товарів/послуг, визначеної пунктом 181.1 статті 181 розділу V ПКУ, а також незалежно від того, який режим оподаткування використовує така особа згідно із законодавством;

7) особа, уповноважена вносити податок з об'єктів оподаткування, які виникають внаслідок поставки послуг підприємствами залізничного транспорту з їх основної діяльності, що перебувають у підпорядкуванні платника податку в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

8) особа – інвестор (оператор), який веде окремий податковий облік, пов'язаний з виконанням угоди про розподіл продукції.

При цьому слід ураховувати, що відповідно до п. 181.1 ст.181 Податкового кодексу, у разі, якщо загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню, у тому числі з використанням локальної або глобальної комп'ютерної мережі, нарахована (сплачена) такій особі протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує 1000000 гривень (без урахування податку на додану вартість), така особа зобов'язана зареєструватися як платник податку в контролюючому органі за своїм місцезнаходженням (місцем проживання). Разом з тим, не потребують реєстрації платниками податку на додану вартість особи, що ввозять товари на митну територію України в обсягах, що підлягають оподаткуванню згідно із законом. Такі особи сплачують податок під час митного оформлення товарів без реєстрації як платники такого податку. Крім того, суб'єкт господарювання може бути добровільно зареєстрований платником ПДВ відразу після його державної реєстрації в автоматичному режимі без відвідування органу ДФС. Для цього відповідна заява додається до реєстраційної картки на проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи - підприємця. Реєстрація платників ПДВ в органах фіскальної служби здійснюється відповідно до: - ст. 180-184, ст. 209 розділу V Податкового кодексу України.

Для реєстрації платником податку на додану вартість особа повинна перебувати на обліку в контролюючому органі за основним місцем обліку. Будь-який суб'єкт господарювання, який підлягає обов'язковій реєстрації чи прийняв рішення про добровільну реєстрацію платником ПДВ, подає до контролюючого органу за своїм місцезнаходженням (місцем проживання) реєстраційну заяву платника податку на додану вартість за формою № 1-ПДВ55. Слід зазначити, що заява подається особисто такою фізичною особою або безпосередньо керівником або представником юридичної особи - платника (в обох випадках з документальним підтвердженням особи та повноважень) до контролюючого органу за місцезнаходженням (місцем проживання) особи. Разом з тим, платники податків, які уклали з відповідним контролюючим органом договір про визнання електронних документів, можуть подати реєстраційну заяву засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством. Реєстраційна заява про добровільну реєстрацію як платника ПДВ може бути подана державному реєстратору як додаток до реєстраційної картки, що подається для проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи - підприємця.

Електронна копія реєстраційної заяви, виготовлена шляхом сканування, передається державним реєстратором до контролюючих органів одночасно з відомостями з реєстраційної картки на проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи - підприємця згідно із Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» 56. У заяві зазначаються підстави для реєстрації особи як платника ПДВ. Реєстраційні заяви з будь-якими позначками, документи, додані до таких заяв, та інші документи щодо реєстрації платника ПДВ зберігаються в обліковій справі (реєстраційній частині) такого платника податків. Правила, порядок та строки розгляду контролюючими органами реєстраційних заяв, поданих засобами електронного зв'язку або як додаток до реєстраційної картки, що подається для проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної

особи - підприємця, є такими самими, як і для реєстраційних заяв, поданих у паперовому вигляді. Реєстраційна заява платника ПДВ має бути подана контролюючому органу у відповідні строки (табл. 3).

Таблиця 3

Строки реєстрації платників податку на додану вартість

Особи	Строки реєстрації	Правові підстави
1) особами, які підлягають обов'язковій реєстрації згідно з п. 181.1 ст. 181 розділу V Податкового кодексу	не пізніше 10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, у якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій, визначеного у ст. 181 розділу V Податкового кодексу	пункт 3.3 розділу 3 Положення про реєстрацію податку на додану вартість
2) особами, які прийняли добровільне рішення про реєстрацію платниками ПДВ або особами, які відповідають вимогам пп. 6 п. 180.1 ст. 180 розділу V ПКУ	не пізніше ніж за 20 календарних днів до початку податкового періоду, з якого такі особи вважатимуться платниками ПДВ та матимуть право на податковий кредит і складання податкових накладних	пункт 3.4 розділу 3 Положення про реєстрацію податку на додану вартість
3) платник єдиного податку в разі добровільної зміни ставки єдиного податку відповідно до абз. "б" пп. 4 п. 293.8 ст.293 розділу XIV Податкового кодексу	не пізніше ніж за 15 календарних днів до початку календарного кварталу, у якому буде застосовуватись ставка єдиного податку, що передбачає сплату податку на додану вартість	пункт 3.6 розділу 3 Положення про реєстрацію податку на додану вартість

Якщо з'являється новий інвестор за багатосторонньою угодою про розподіл продукції, за якою всі інвестори, які не діють як оператори, уже зареєстровані як платники ПДВ, такий новий інвестор зобов'язаний подати реєстраційну заяву для реєстрації платником ПДВ за угодою до 10 числа

календарного місяця, що настає за місяцем, у якому така особа набула прав та обов'язків інвестора. Оператор зобов'язаний повідомити контролюючі органи за своїм місцем обліку та за місцем обліку відповідних інвесторів про прийняття рішення про реєстрацію всіх інвесторів як платників ПДВ за угодою протягом 10 календарних днів після прийняття такого рішення.

Якщо багатостороння угода про розподіл продукції передбачає можливість реєстрації не лише оператора, але й інвесторів як платників ПДВ за угодою, такі інвестори мають подати реєстраційні заяви в одному звітному (податковому) періоді до 10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, у якому інвесторами було прийнято рішення про реєстрацію. Варто враховувати те, що будь-яка особа, яка підлягає обов'язковій реєстрації як платник ПДВ, що не подала до контролюючого органу реєстраційної заяви, несе відповідальність за ненарахування або несплату цього податку на рівні з зареєстрованим платником ПДВ без права нарахування податкового кредиту та отримання бюджетного відшкодування.

Відповідно до чинного податкового законодавства, при реєстрації платника ПДВ обов'язково проводиться перевірка його реєстраційних даних з Єдиного банку даних про платників податку - юридичних осіб або Реєстру самозайнятих осіб, з метою підтвердження достовірності відомостей. Для цього платник податків подає до контролюючого органу документи, що підтверджують такі відомості. Результати перевірки контролюючим органом наданих платником податків реєстраційної заяви та документів вносяться у відповідний розділ реєстраційної заяви. Якщо за результатами розгляду реєстраційної заяви та/або поданих документів встановлено, що особа не відповідає вимогам, визначеним податковим законодавством або, якщо існують обставини, які є підставою для анулювання реєстрації, а також, якщо при поданні реєстраційної заяви чи визначенні бажаного (запланованого) дня реєстрації не дотримано порядку та строків (термінів), установлених Податковим кодексом – контролюючий орган має право відмовити у реєстрації особи як платника ПДВ. У разі відсутності підстав для відмови в

реєстрації особи як платника ПДВ контролюючий орган зобов'язаний протягом 3-х робочих днів після надходження реєстраційної заяви до контролюючого органу внести до Реєстру запис про реєстрацію такої особи, як платника ПДВ. Слід зауважити, що перебіг строку в 3 робочих дні, встановленого для реєстрації платника ПДВ, розпочинається з першого календарного дня, що настає за днем отримання контролюючим органом заяви про реєстрацію платника ПДВ. У разі, якщо останній день строку подання заяви припадає на вихідний, святковий або неробочий день, останнім днем строку вважається наступний за вихідним, святковим або неробочим робочий день. Дані про прийняті до розгляду заяви з поміткою про результати розгляду (зареєстровано, відмовлено у реєстрації, запропоновано подати нову заяву) та дані податкової реєстрації вносяться до Журналу реєстрації платників податку на додану вартість за формою № 2-РЖ.

На сьогодні формування та ведення Реєстру платників податку на додану вартість здійснює Державна фіскальна служба України. Він створений для реєстрації та єдиного обліку платників ПДВ; єдиних принципів ідентифікації платників ПДВ; контролю за справлянням податку на додану вартість; організації суцільного й вибіркового аналізу. Разом з тим, до Реєстру не включаються довідкові дані, які зазначаються в реєстраційній заяві, а саме: - дані про місцезнаходження (місце проживання); - телефони платника ПДВ; - прізвища, імена, по батькові; - реєстраційні номери облікових карток платника податків керівника і головного бухгалтера юридичної особи - платника ПДВ. Такі дані вносяться до електронної копії реєстраційної заяви та під час розгляду реєстраційної заяви звіряються з відомостями Єдиного банку даних про платників податків - юридичних осіб або Реєстру самозайнятих осіб. Контролюючі органи забезпечують достовірність даних про платників податків у Реєстрі, їх захист від несанкціонованого доступу, оновлення, архівування та відновлення даних. Слід відмітити, що відповідні підрозділи Державної фіскальної служби України при формуванні та веденні Реєстру здійснюють:

1) розробку організаційних та методологічних принципів ведення Реєстру; 2) організацію реєстрації платників ПДВ; 3) присвоєння платникам ПДВ індивідуальних податкових номерів; 4) розробку технології та програмно-технічних засобів ведення Реєстру; 5) виконання функцій адміністратора бази даних Реєстру (накопичення, аналіз даних, контроль за достовірністю та актуалізацією даних, їх зберіганням, захистом, контроль за правом доступу тощо); 6) втоматизоване ведення бази Реєстру; 7) розробку нормативних документів на створення, ведення та користування даними Реєстру; 8) оприлюднення даних із Реєстру; 9) формування і надання витягів та довідок із Реєстру; 10) відміну анулювання реєстрації платника ПДВ.

Анулювання реєстрації платника податку на додану вартість здійснюється на дату: подання заяви платником податку або прийняття рішення контролюючим органом про анулювання реєстрації; зазначену в судовому рішенні; припинення дії договору про спільну діяльність, договору управління майном, угоди про розподіл продукції або закінчення строку, на який утворено особу, зареєстровану як платник податку; що передусє дню втрати особою статусу платника податку на додану вартість. Рішення про анулювання реєстрації за заявою платника ПДВ приймається контролюючим органом протягом 10 календарних днів.

У разі відсутності законних підстав для анулювання реєстрації контролюючий орган протягом 10 календарних днів після надходження заяви платника податку про анулювання реєстрації подає такому платникові податку вмотивовану письмову відмову в анулюванні реєстрації з поясненнями із зазначеного питання. З моменту анулювання реєстрації особи як платника податку така особа позбавляється права на віднесення сум податку до податкового кредиту, виписку податкових накладних. У разі анулювання реєстрації особи як платника податку останнім звітним (податковим) періодом є період, який розпочинається від дня, що настає за останнім днем попереднього податкового періоду, та закінчується днем анулювання реєстрації. При цьому слід враховувати вимоги податкового законодавства,

якими передбачено, що у випадках, коли товари/послуги, необоротні активи, суми податку, за якими були включені до складу податкового кредиту, не були використані платником податку в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності, такий платник податку в останньому звітному (податковому) періоді не пізніше дати анулювання його реєстрації як платника податку, зобов'язаний визначити податкові зобов'язання по таких товарах/послугах, необоротних активах, виходячи із звичайної ціни відповідних товарів/послуг чи необоротних активів, крім випадків анулювання реєстрації як платника податку внаслідок реорганізації платника податку шляхом приєднання, злиття, перетворення, поділу та виділення відповідно до закону. У разі, якщо платник податку, реєстрація якого анулюється, має податкові зобов'язання за результатами останнього податкового періоду, така сума податку враховується в сумі зменшення бюджетного відшкодування, а в разі його відсутності – у строки, визначені податковим кодексом, платник зобов'язаний погасити суму податкових зобов'язань або податкового боргу з цього податку, що виникли до такого анулювання, за їх наявності, незалежно від того, залишатиметься така особа зареєстрованою як платник цього податку на день сплати такої суми податку чи ні. У разі, якщо за результатами останнього податкового періоду особа має право на отримання бюджетного відшкодування, таке відшкодування надається протягом строків, передбачених податковим законодавством, незалежно від того, чи буде така особа залишатися зареєстрованою як платник цього податку на дату отримання такого бюджетного відшкодування, чи ні. При анулюванні реєстрації платника податку контролюючий орган зобов'язаний письмово повідомити особу протягом трьох робочих днів після дня анулювання такої реєстрації. Контролюючі органи, які здійснюють постійний моніторинг платників ПДВ, включених до Реєстру, мають право прийняти рішення про анулювання реєстрації платників ПДВ за власною ініціативою чи за постановою суду, у разі існування відповідних підстав.

Питання для обговорення:

1. Об'єкти перевірки органами соціального страхування?
2. Податкові перевірки органами Пенсійного фонду.
3. Обов'язки платників збору до пенсійного фонду.
4. Податкові перевірки органами соціального страхування від тимчасової втрати працездатності.
5. Податкові перевірки органами соціального страхування від безробіття.
6. Порядок надходження платежів до органів соціального страхування – за кожним фондом.
7. Податкові перевірки органами соціального страхування від нещасного випадку на виробництві.

Тестові завдання:

і. Особливості застосування Закону України “Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетом та державними цільовими фондами”:

1) установлює порядок погашення зобов'язань юридичних або фізичних осіб перед бюджетними та державними цільовими фондами з податків і зборів (обов'язкових платежів), нарахування і сплати пені та штрафних санкцій, визначає процедуру оскарження дій органів стягнення;

2) регулює питання погашення та обслуговування кредитів, наданих за рахунок бюджетних коштів або позик залучених державою чи під державні гарантії;

3) регулює питання погашення податкових зобов'язань, стягнення податкового боргу з осіб, на які поширюються процедури визначені Законом України «Про відновлення платоспроможності або визнання його банкрутом»;

4) регламентує порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетом та державними цільовими фондами.

2. Фінансові санкції за порушення чинного законодавства підлягають перерахування до бюджету чи державні цільові фонди:

1) наступного дня після дня прийняття органом державної податкової служби відповідного рішення;

2) у десятиденний термін із дня прийняття органом державної податкової служби відповідного рішення;

3) у п'ятнадцятиденний термін із дня прийняття органом державної податкової служби відповідного рішення;

3. Яким документом оформлюють результати перевірки Пенсійного фонду:

1) Довідка;

2) Акт;

3) Протокол;

4) довільна форма.

4. Фонд страхування від непрацездатності перевіряє страхувальників з чисельністю працюючих 300 осіб та більше:

1) два рази на рік;

2) один раз в 730 днів;

3) один раз на рік;

4) щокварталу.

5. Тривалість перевірки Фондом страхування від непрацездатності не повинна перевищувати:

1) 25 робочих днів;

2) 20 робочих днів;

3) 20 календарних днів;

4) 30 календарних днів.

6. Яким фондом не відбувається попередження підприємства про перевірку, яка має відбутися:

- 1) Фондом страхування від непрацевдатності;
- 2) Пенсійним фондом;
- 3) Державна служба зайнятості;
- 4) Фонд страхування від нещасних випадків.

7. У випадках реорганізації, зміни місцезнаходження або ліквідації страхувальника Фондом загальнообов'язкового страхування України на випадок безробіття здійснюється перевірка:

- 1) планова;
- 2) позапланова;
- 3) обов'язкова;
- 4) негайна.

8. В разі несвоєчасної чи неповної сплати страхових внесків до Фонду загальнообов'язкового страхування України на випадок безробіття наступає фінансова відповідальність у розмірі:

- 1) прихованої суми виплат, на які нараховуються страхові внески;
- 2) у 3-кратному розмірі прихованої суми виплат, на які нараховуються страхові внески;
- 3) у розмірі 50% належних сплаті сум страхових внесків;
- 4) у розмірі 100% належних сплаті сум страхових внесків.

9. Посадові особи страхувальників, винні у порушенні встановленого порядку реєстрації, своєчасної сплати страхових внесків у Фонд соціального страхування від нещасних випадків, у ненаданні необхідної інформації несуть відповідальність:

- 1) матеріальну;
- 2) адміністративну;

- 3) кримінальну;
- 4) всі відповіді вірні.

10. При порушенні термінів перерахування збору до Пенсійного фонду накладається адміністративне порушення у розмірі:

- 1) від 5 до 10 нмдг;
- 2) від 6 до 15 нмдг;
- 3) від 7 до 15 нмдг;
- 4) від 8 до 15 ндмг.

11. Активи платника податків можуть бути примусово стягнені в рахунок погашення його податкових зобов'язань:

- 2) за виконавчими написами нотаріуса;
- 3) за рішенням господарського суду;
- 4) за рішенням податкових органів;
- 5) за рішенням місцевих органів самоврядування.

12. Право податкової застави виникає у разі неподання або несвоєчасного подання платником податків податкової декларації:

- 1) з першого, наступного за останнім днем строку встановленого законом про відповідний податок;
- 2) з першого робочого дня, наступного за останнім днем строку, встановленого Законом про відповідний податок;
- 3) з дня, наступного за останнім днем граничного строку встановленого законом про відповідний податок;
- 4) з першого числа наступного місяця.

13. Договір податкової поруки може виконувати:

- 1) третя особа;
- 2) податковий орган;

- 3) банк-поручитель;
- 4) орган місцевого самоврядування.

14. У разі, коли сума коштів від продажу активів платника податків, що перебувають у державній або комунальній власності, не покриває суму податкового боргу, податковий орган зобов'язаний звернутися до органу виконавчої влади з пропозицією щодо прийняття рішення про:

- 1) реорганізацію такого платника;
- 2) продаж частини акцій корпоратизованого підприємства за кошти або під зобов'язання щодо погашення його податкового боргу протягом поточного бюджетного року;
- 3) ліквідацію такого платника податків та списання податкового боргу;
- 4) надання такому платнику фінансової допомоги з місцевого бюджету

15. Продаж активів, що перебувають у податковій заставі, стягнення коштів та продаж інших активів платника податків проводяться:

- 1) не раніше 30 календарного дня з моменту надіслання платнику податків другої податкової вимоги;
- 2) не раніше 20 календарного дня з моменту надіслання платнику податків другої податкової вимоги;
- 3) не раніше 10 календарного дня з моменту надіслання платнику податків другої податкової вимоги;
- 4) не раніше 40 календарного дня з моменту надіслання платнику податків другої податкової вимоги.

16. Організація продажу активів, що перебувають у податковій заставі платника податків, здійснюється:

- 1) через посередників;
- 2) самостійно платником податків;
- 3) податковим керуючим такого платника податків;

4) через товарну біржу.

17. В яких випадках може бути застосований адміністративний арешт активів:

1) якщо платника податків який отримав податкове повідомлення або має податковий борг, визнано неплатоспроможним за податковими зобов'язаннями;

2) платник податків відмовляється від проведення документальної перевірки за наявності законних підстав для її проведення;

3) якщо фізична особа, яка має податковий борг, знаходяться довгий час на лікарняному;

4) якщо платник податків відмовляється від сплати податкового боргу.

18. Арешт може бути накладено на активи строком:

5) до 48 год. від години відповідного рішення керівником податкового органу;

6) до 96 год. від години відповідного рішення керівником податкового органу;

7) до 72 год. від години відповідного рішення керівником податкового органу;

8) до 24 год. від години відповідного рішення керівником податкового органу.

19. Активи платника податків можуть бути примусово стягнені в рахунок погашення його податкових зобов'язань:

1) за виконавчими написами нотаріуса;

2) за рішенням господарського суду;

3) за рішенням податкових органів;

4) за рішенням органів місцевого самоврядування.

20. Податкова застава – це :

- 1) спосіб забезпечення податкового зобов'язання платника податків, не погашеного у строк;
- 2) виключний спосіб забезпечення можливості погашення податкового боргу платника податків;
- 3) заборона платнику податків на реалізацію прав розпорядження його активами з їх тимчасовим вилученням.

21. Право податкової застави виникає у разі:

- 1) відсутності у платника податків свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності;
- 2) платник податків відмовляється від проведення документальної перевірки за наявності законних підстав для її проведення;
- 3) неподання платником податків податкової декларації;
- 4) правильна відповідь відсутня;
- 5) всі відповіді вірні.

22. Право податкової застави виникає у разі:

- 1) відсутності у платника податків ліцензій на здійснення певних видів діяльності;
- 2) несплати у встановлені строки суми податкового зобов'язання, визначеної контролюючим органом;
- 3) неможливості визначення суми податкових зобов'язань платника податків через незадовільне ведення ним податкового обліку.

23. У разі несплати у встановлені строки суми податкового зобов'язання, самостійно визначеної платником податків у податковій декларації, право податкової застави виникає:

- 1) якщо відповідне податкове зобов'язання не сплачене протягом трьох робочих днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати

податкового зобов'язання;

2) з дня, наступного за останнім днем граничного строку сплати відповідного податкового зобов'язання;

3) не раніше тридцятого календарного дня від дня подання податкової декларації.

24. У разі несплати у встановлені строки суми податкового зобов'язання, визначеної контролюючим органом, право податкової застави виникає:

1) з дня, наступного за останнім днем граничного строку такого погашення, визначеного у податковому повідомленні;

2) з дня, наступного за врученням платнику податків першої податкової вимоги;

3) з дня, наступного за врученням платнику податків другої податкової вимоги.

25. Активи платника податків звільняються з податкової застави з дня:

1) прийняття власником або уповноваженим органом рішення про ліквідацію юридичної особи – платника податків;

2) закінчення строків позовної давності щодо такого податкового боргу;

3) направлення платнику податків другої податкової вимоги.

26. Активи платника податків звільняються з податкової застави:

1) з дня прийняття рішення про арешт активів платника податків;

2) з дня порушення судом провадження у справі за позовом платника податків щодо визнання недійсним рішення контролюючого органу;

3) з дня, надання заставленого майна у лізинг (оренду).

27. Активи платника податків звільняються з податкової застави з дня:

1) продажу таких активів за рішенням платника податку;

2) отримання податковим органом договору поруки на повну суму

податкового боргу платника податків;

3) ліквідації окремих об'єктів рухомого або нерухомого майна внаслідок форс-мажорних обставин.

28. Право податкової застави не поширюється на:

1) не внесені своєчасно авансові платежі;

2) немайнові права;

3) майно, яке стане власністю заставодавця після виникнення права податкової застави.

29. Предметами податкової застави можуть бути:

1) майно, яке стане власністю заставодавця після виникнення права податкової застави;

2) приватизаційні папери;

3) кошти благодійних організацій.

30. Предметами податкової застави не можуть бути:

1) нерухоме майно;

2) майно, яке стане власністю заставодавця після виникнення права податкової застави;

3) об'єкти державної власності, приватизація яких заборонена законодавчими актами.

31. Податковий керуючий – це:

1) посадова особа органу державної податкової служби, яка має право приймати рішення про накладення адміністративного арешту на активи платника податків;

2) посадова особа органу державної податкової служби, на яку покладається виконання функцій, спрямованих на погашення податкового боргу платника податків;

3) посадова особа органу державної податкової служби, на яку покладається здійснення розподілу платників податків за категоріями уваги та їх супроводження.

32. Податковий орган має право самостійно визначити суму податкових зобов'язань платника податків:

1) не пізніше закінчення 1095 дня, наступного за останнім днем граничного строку подання податкової декларації;

2) не пізніше 1095 дня, наступного за останнім днем завершення попередньої планової виїзної документальної перевірки;

3) не пізніше закінчення 1095 дня, наступного за датою вручення платнику податків податкового-повідомлення-рішення за результатами планової виїзної документальної перевірки.

33. У разі, коли податкове зобов'язання було нараховане податковим органом до закінчення строку давності, податковий борг, що виник у зв'язку з відмовою у самостійному погашенні податкового зобов'язання, може бути стягнутий:

1) протягом трьох років після завершення відповідної податкової перевірки;

2) протягом наступних 1095 календарних днів від дня узгодження податкового зобов'язання;

3) лише за рішенням суду.

34. Розстрочення податкових зобов'язань – це:

1) перенесення сплати основної суми податкових зобов'язань платника податків на умовах податкового кредиту, за якими основна сума податкових зобов'язань та нараховані на неї проценти сплачуються рівними частинами, починаючи з будь-якого періоду, визначеного відповідним податковим органом;

2) надання платнику податків бюджетного кредиту на основну суму його податкових зобов'язань без урахування сум пені на умовах податкового кредиту, за якими основна сума кредиту та нараховані на неї проценти погашаються рівними частками, починаючи з податкового періоду, наступного за періодом надання такого кредиту;

3) зобов'язання платника податків сплатити до бюджету відповідну суму коштів у строки, визначені податковим органом.

35. Відстрочення податкових зобов'язань – це

1) надання платнику податків бюджетного кредиту на основну суму його податкових зобов'язань без урахування сум пені на умовах податкового кредиту, за якими основна сума кредиту та нараховані на неї проценти погашаються рівними частками, починаючи з податкового періоду, наступного за періодом надання такого кредиту;

2) перенесення сплати основної суми податкових зобов'язань платника податків на умовах податкового кредиту, за якими основна сума податкових зобов'язань та нараховані на неї проценти сплачуються рівними частинами, починаючи з будь-якого періоду, визначеного відповідним податковим органом;

3) податкове зобов'язання, узгоджене платником податків або встановлене судом, термін сплати якого за рішенням податкового органу переноситься на будь-який інший податковий період.

36. Податковий період при сплаті розстрочених (відстрочених) сум дорівнює:

1) календарному місяцю;

2) календарному кварталу;

3) 12 календарним місяцям з моменту надання відстрочення (розстрочення).

37. Відстрочення податкових зобов'язань можуть надаватися в межах повноважень по кожному окремому випадку без обмежень суми:

- 1) Державною податковою адміністрацією України;
- 2) державними податковими адміністраціями в областях;
- 3) державними податковими інспекціями.

38. Рішення про розстрочення податкових зобов'язань на термін, що виходить за межі одного бюджетного року, щодо загальнодержавних податків і зборів приймається:

- 1) начальником державної податкової інспекції за узгодженням з головою ДПА в області;
- 2) Кабінетом Міністрів України;
- 3) Головою Державної податкової адміністрації України за узгодженням з Міністерством фінансів України.

39. Рішення про відстрочення податкових зобов'язань на термін, що виходить за межі одного бюджетного року, щодо місцевих податків і зборів приймається:

- 1) начальником державної податкової інспекції за узгодженням з фінансовим органом місцевого органу виконавчої влади;
- 2) головою державної податкової адміністрації в області за поданням начальника державної податкової інспекції;
- 3) Міністерством фінансів України за узгодженням із Державним казначейством України.

40. Основною умовою дії розстрочення податкових зобов'язань є:

- 1) наявність договору про розстрочення податкових зобов'язань між платником податків і податковим органом;
- 2) наявність достатніх доказів щодо існування загрози виникнення або накопичення податкового боргу;

3) недопущення утворення платником податків нового податкового боргу.

41. Стосовно яких податків і зборів не може надаватися чи встановлюватися розстрочення (відстрочення):

1) рентні платежі;

2) податок на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України;

3) комунальний податок.

42. Розстрочення (відстрочення) надається:

1) окремо з кожного податку та збору;

2) на сукупну суму боргу;

3) відповідно до черговості виникнення податкового боргу за окремими видами податкових зобов'язань.

43. Договір про розстрочення (відстрочення) податкових зобов'язань платника податків може бути достроково розірвано з ініціативи податкового органу у разі, якщо:

1) платник податків подає заяву щодо відстрочення сплати чергової частки розстроченої суми та нарахованих на неї процентів;

2) платник податків своєчасно не сплачує поточних платежів до бюджету після укладення договору про розстрочення (відстрочення);

3) платник податку достроково погашає суму податкового зобов'язання, щодо якого була досягнута домовленість про розстрочення (відстрочення).

Ситуаційні завдання

Ситуаційне завдання 1

Які документи будуть підлягати перевірці при перевірці:

а) Фондом страхування від непрацевдатності;

б) Фонд страхування від нещасних випадків?

Ситуаційне завдання 2

Підприємство яке замовило у службі зайнятості фахівця, відмовилося його працевлаштувати.

Які заходи застосують до такого підприємства?

Ситуаційне завдання 3

При перевірці ВАТ «Пролісок» Пенсійним фондом було виявлено допущення арифметичної помилки у наданому розрахунку, що призвело до заниження зобов'язань.

Які заходи необхідно застосувати до даного підприємства?

Ситуаційне завдання 4

В якому розмірі органами Пенсійного фонду накладаються фінансові стягнення у разі непредставлення звітності у встановлений термін?

Ситуаційне завдання 5

Які наслідки тягне за собою заниження суми зобов'язань, встановлених під час документальної перевірки контролюючими органами Пенсійного фонду?

Ситуаційне завдання 6

В яких випадках органами Пенсійного фонду накладаються штрафи в розмірі 50% від суми недоплати, але не менше 100 ндмг?

Ситуаційне завдання 7

Вкажіть, які наслідки тягне за собою самостійно виявлений факт заниження зобов'язань до Пенсійного фонду до початку перевірки і погашена сума недоїмки.

Ситуаційне завдання 8

На ТОВ «Фортуна» спостерігається несплата погодженої суми зобов'язань у визначений термін. Вкажіть, які санкції будуть застосовані при затримці сплати:

а) до 30 календарних днів, що йдуть за останнім днем граничного терміну сплати погодженої суми зобов'язання;

б) від 31 до 90 календарних днів, що йдуть за останнім днем граничного терміну сплати погодженої суми зобов'язання

в) понад 90 календарних днів, що йдуть за останнім днем граничного терміну сплати погодженої суми зобов'язання.

Ситуаційне завдання 9

Підприємство виготовляє столи. Ціна за одиницю виробу складала:

Березень – 385 грн.; квітень – 383 грн.; травень – 390 грн.

Якщо активи підприємства потраплять у податкову заставу, то в червні за якою ціною підприємство зможе реалізувати продукцію, яка знаходиться у податковій заставі без згоди ОДПС?

Відповідь. За ціною не нижче 328 грн. : $(390+380)/2*0,85$.

Тематика доповідей:

1. Здійснення контрольних функцій Пенсійним фондом та фондом соціального страхування від тимчасової втрати працездатності.

2. Арешт активів: вітчизняна практика.

3. Податкова застава як спосіб забезпечення своєчасної сплати податкового зобов'язання.

Теми рефератів з дисципліни «Податковий контроль»

1. Зарубіжний досвід проведення контролю органами податкової служби
2. Особливості проведення виїзних документальних перевірок органами податкового контролю
3. Мета, порядок і критерії відбору платників податків для проведення та складання плану-графіку документальних перевірок.....
4. Порядок аналізу інформації про платників податків.....
5. Планування та організаційні заходи щодо проведення перевірки.....
6. План-графік проведення документальних перевірок фінансово-господарської діяльності платників податків.....
7. Взаємодія структурних підрозділів державних податкових органів при проведенні перевірок суб'єктів господарювання.....
8. Взаємодія платників податків та представників податкових органів під час організації контрольно-перевірочного процесу.....
9. Процес проведення перевірки: здійснення фактичного контролю, вивчення документів, операцій, записів у реєстрах та звітності.
10. Проведення зустрічних перевірок та направлення запитів органами податкового контролю.
11. Аналіз виявлених порушень та вилучення документів у процесі перевірки.
12. Продовження та оперативне супроводження перевірки органами податкової міліції.
13. Оформлення акта про результати перевірки діяльності суб'єктів господарювання – юридичних та фізичних осіб
14. Методика оформлення довідки про результати перевірки суб'єктів підприємницької діяльності.
15. Інформативні додатки до акта перевірки.
16. Підписання акта перевірки, порядок його реєстрації та зберігання.

17. Ознайомлення посадових осіб платника податків з актом перевірки та виявленими порушеннями.
18. Розгляд результатів перевірки та процесуальне оформлення рішень.
19. Шляхи вдосконалення системи податкових перевірок та взаємовідносин контролюючих органів із платниками податків.
20. Порядок проведення камеральної перевірки податковими органами.
21. Особливості проведення оперативної перевірки органами податкової служби.
22. Склад і зміст акта оперативної перевірки.
23. Сутність адміністративних правопорушень. Фінансові санкції. Пеня.
24. Податкове зобов'язання, порядок його узгодження та сплати.
25. Непрямі методи визначення податкових зобов'язань.
26. Податкове повідомлення і податкова вимога.
27. Порядок погашення податкового боргу.
28. Застосування податкового компромісу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адміністрування податків: [навчальний посібник] / Ю.Б. Іванов, Л.М. Карпов, К.В. Петросянц – Х: Вид-во ХНЕУ – 2005 – 210 с.
2. Андрущенко В. Л. Податкові системи зарубіжних країн : навч. посіб. / В. Л. Андрущенко, З. С. Варналій, І. А. Прокопенко, Т. В. Тучак. – К. : Кондор-Видавництво, 2012. – 222 с.
3. Андрущенко В. Л. Фіскальне адміністрування як наука і мистецтво / В. Л. Андрущенко // Фінанси України. – 2003. – № 6. – С. 28
4. Барабанова В. В. Сучасний стан адміністрування податків / В. В. Барабанова // Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції "Динаміка еволюції людського інтелекту, етикоестетичного сприйняття світу та художньої творчості" – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://icrua.com/ru/node/1059>
5. Бечко П.К. Податковий менеджмент: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / П.К. Бечко, Н.В. Лиса. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 288 с.
6. Брехов С. С. Впровадження нових податкових сервісів як захід підвищення ефективності податкового адміністрування / С. С. Брехов, К. П. Проскура // Економіка, фінанси, право. – 2013. – № 8/1. – С. 3–9.
7. Буряк П.Ю. Податковий контроль в Україні. У 2-х т. Том 2: Контрольно-перевірочний процес / П.Ю. Буряк, Б.А. Карпінський, Н.С. Залуцька, О.Б. Осідач [монографія]. – Львів: Простір-М, 2007. – 420 с. 302
8. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 №2456-VI // Відом. Верхов. Ради України. – 2010. – №50–51. – Ст. 572.
9. Бюджетний менеджмент: підруч. / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; за заг. ред. В. Федосова. – К.: КНЕУ, 2004. – 864 с.
10. Вакулич І. П. Податкове адміністрування та ефективність податкової системи / І. П. Вакулич // Фінанси України. – 2003. – № 2. – С. 54–59.
11. Вісник податкової служби України. – № 31. – 2007. – Режим доступу: <http://www.sta.lviv.ua/index.php?id=1055>
12. Воронкова О. М. Посилення протидії ухиленню від оподаткування в системі податкового адміністрування / О. М. Воронкова // Зб. наук. праць Нац. ун-ту держ. податкової служби України: електронне фахове видання. – 2011. – № 2. – С. 41–51 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbu.gov.ua/ejournals/znpnudps/2011_2/pdf/11vomota.pdf.
13. Гончаренко Л. И. Налоговое администрирование: учеб. пособие / под ред. Л. И. Гончаренко. – М.: КНОРУС. – 2009. – 448 с.
14. Господарський процесуальний кодекс України (із змінами і доповненнями, внесеними Законами України). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
15. Данілов О.Д. Податкова служба та вдосконалення її діяльності: монограф. / О.Д. Данілов. – Ірпінь: Нац.ак.ДПС України, 2005. – 152 с.
16. Державна казначейська служба України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>

17. Десятнюк О.М. Моніторинг податкових ризиків: теорія та практика [монографія] / О.М. Десятнюк. – Тернопіль: ТНЕУ, 2009. – 312 с.
18. Дмитренко Е. С. Юридична відповідальність за податкові правопорушення: проблеми правового регулювання та шляхи їх подолання / Е. С. Дмитренко // Науковий вісник Національної академії ДПА України. – 2005. – № 3 (30).
19. Долгий О. О. Структурно-галузева характеристика податкового боргу: загальнодержавний та регіональний аспекти // Збірник матеріалів науково-практичної конференції: “Бюджетно-податкова політика: теорія, практика. Проблеми”. — Ірпінь: НАДПС України, 2003. — С. 45-47.
20. Долгий О.А. мінімізація податкового боргу: економікоправове забезпечення та організація. / О.А. Долгий, А.М. Новицький, В.І. Антипов, О.О. Долгий, А.М.Леміш, В.С.Гаргуша, В.А. Форостовець / Навч. посібник за заг. ред. В.І. Антипова та О.А. Долгого. – К.: «Вечірній Коростень». – 2005. – 208 с.
21. Дорофеева Н. А. Налоговое администрирование: учеб. / Н. А. Дорофеева, А. В. Брилон, Н. В. Брилон. – М.: Дашков и Ко, 2011. – 296 с.
22. Єфименко Т. І. Бюджетна політика України в системі інструментів конкурентоспроможності держави / Т. І. Єфименко // Демографія та соціальна економіка. – 2008. – № 2. – С. 42-51
23. Житня І. П., Корецька – Гармаш В. О. Адміністрування податку на додану вартість в Україні: організаційні напрямки розбудови / І. П. Житня, В. О. Корецька – Гармаш // Наукові вісті Далівського університету. – 2010. – № 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals>
24. Журавлев А. А. Эффективность бюджетно-налогового администрирования / А. А. Журавлев // Экономист. – 2008. – № 6. – С. 75-83
25. Закон України "Про виконавче провадження" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
26. Закон України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
27. Закон України 08.07.2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>
28. Закон України від 04.07.2013 № 404-VII «Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку з проведенням адміністративної реформи» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/404-18/print1377768389270278>
29. Закон України від 05.05.2003р. №755-1У «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» із змінами та доповненнями – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
30. Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI «Про адміністративні послуги»

- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5203-17> 304
31. Закон України від 21.12.2000 року №2181 «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетом та державними цільовими фондами» із змінами та доповненнями – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2181-14>
32. Закон України від 22.05.2003р. 852-IV «Про електронний цифровий підпис», із змінами та доповненнями – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/852-15>
33. Закон України від 22.05.2003р. №851-IV «Про електронні документи та електронний документообіг», із змінами та доповненнями – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/851-15>
34. Закон України від 25.05.1991 року №12351-111«Про систему оподаткування» із змінами та доповненнями – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1251-12>
35. Закон України від 25.12.2014 № 63-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей уточнення податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість у разі застосування податкового компромісу» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/63-19>
36. Закон України від 4 грудня 1990 року № 509-XII «Про державну податкову службу в Україні» із змінами та доповненнями – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/509-12>
37. Іванішина О.С. Удосконалення адміністрування прямих податків як чинник підвищення їхньої фіскальної ефективності / О.С. Іванішина // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 6. – С. 221-225.
38. Іванов Ю. Б. Сучасне оподаткування: мотиваційний аспект [монографія] / Ю. Б. Іванов, О. Л. Єськов – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2007. – 328 с.
39. Калінеску Т.В. Адміністрування податків: [навч. посіб.] /Т.В. Калінеску, В.О. Корецька –Гармаш, В.В. Демидович – К: Центр учбової літератури – 2013. – 290 с.
40. Касьяненко М. М., Гринюк М. В., Цимбал П. В. Організація роботи та управління органами державної податкової служби України: [Навч. Посібник]. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2001. – С. 31.
41. Кримінально-процесуальний кодекс України (із змінами і доповненнями, внесеними Законами України). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
42. Крисоватий А. І. Податкова система: [навч. посіб.] / А. І. Крисоватий, О. М. Десятнюк. – Тернопіль: Карт-бланш, 2004. – 331 с.
43. Крисоватий А. І. Податковий менеджмент: навч. посіб. / А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма; Терноп. акад. нар. госп-ва. Ін-т фінансів. – Т.: Карт-бланш, 2004. – 308 с.
44. Луценко І.С. Податкова політика у сфері аграрного сектору економіки України: проблематика та прагматика / І.С. 305 Луценко, В.П. Хомутенко //

Агросвіт України ТОВ ДКС «Центр» – 2014 – № 11– С. 3-8

45. Майбуров І.А. Теорія і практика податкових реформ: звиряємо позиції / І.А. Майбуров, Іванов Ю.Б. // Фінанси України. – 2010. – № 9. – С. 61-70.

46. Мельник В. М. До питання засад формування теоретичних засад адміністрування податків / В. М. Мельник // Фінанси України. – 2008. – № 9. – С. 3–9.

47. Мельник В. М. Домінанти податків і оподаткування та забезпечення повноти їх дії: дис. д. е. н.: 08.00.08 / Мельник Віктор Миколайович. –К., 2007. –444 с. –С. 176

48. Мельник В. М. Податковий борг в Україні: причини виникнення та методи скорочення / В. М. Мельник // Науковий вісник Національної академії ДПС України (економіка, право): НАДПСУ. – 2006. – № 3(34). – С. 74-81.

49. Мельник В.М. Оподаткування: наукове обґрунтування та організація процесу: [Монографія] / Мельник В. М. – К.: Комп'ютерпрес, 2006. – С. 121.

50. Методичні рекомендації щодо приймання та комп'ютерної обробки податкової звітності платників податків в органах ДПС України, затверджених наказом ДПС України від 14.06.2012 р. № 516 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.profiwins.com.ua/uk/forms-and-blanks/gni/522.html>

51. Митний кодекс України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua 19. Наказ ДПА України від 17.12.10 р. № 9533 «Про затвердження Інструкції про порядок нарахування та погашення пені за платежами, що контролюються органами державної податкової служби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua

52. Наказ ДПА України № 276 від 18.07.2005 р. «Про затвердження Інструкції про порядок ведення органами державної податкової служби оперативного обліку платежів до бюджету, контроль за справлянням яких здійснюється органами державної податкової служби України». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0843-05>

53. Наказ ДПА України від 10.04.2008 р. № 233 «Про подання електронної податкової звітності» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0320-08>

54. Наказ ДПА України від 11.02.2011р. №85 «Про запровадження електронного сервісу для платників податків - юридичних осіб» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/podatkove-zakonodavstvo/nakazi/53143.html>

55. Наказ ДПА України від 24.06.2005р. № 228 «Про введення в дію Регламенту експлуатації АІС ДПА України», із змінами та 307 доповненнями – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/GDPI9370.html

56. Наказ ДПА України від 24.12.10 № 1033 «Про затвердження Положення про умови і порядок проведення конкурсів з визначення уповноважених бірж з продажу майна, що перебуває у податковій заставі». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua

57. Наказ ДПА України від 24.12.10 № 1037 «Про затвердження Порядку

направлення органами державної податкової служби податкових вимог платникам податків» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua

58. Наказ ДПА України від 24.12.10 р. «№ 1040 Про затвердження Порядку використання додаткових джерел погашення податкового боргу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua

59. Наказ ДПА України від 24.12.10 р. № 1035 «Про затвердження Порядку призначення та звільнення, а також функції та повноваження податкового керуючого» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua

60. Наказ ДПА України від 24.12.10 р. № 1036 «Про затвердження Порядку розстрочення (відстрочення) грошових зобов'язань (податкового боргу) платників податків» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua

61. Наказ ДПА України від 24.12.10 р. № 1039 «Про затвердження Положення про проведення перевірок стану збереження майна платника податків, яке перебуває у податковій заставі» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua

62. Наказ ДПА України від 24.12.2010. № 1034 «Про затвердження Порядку списання безнадійного податкового боргу платників податків» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1429-10>

63. Наказ ДПС від 05.01.2012р. №12.України «Про запровадження моніторингу застосування процедур стягнення податкового богу» від 05.01.2012р. №12. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua

64. Наказ ДПС України від 24.12.10 № 1042 «Про затвердження Порядку застосування адміністративного арешту майна платника податків». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua

65. Наказ ДФС України від 17.01.2015р. №13 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо особливостей уточнення податкових зобов'язань з податку на прибуток 306 підприємств та податку на додану вартість у разі застосування податкового компромісу» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/DFS00353.html

66. Наказ ДФС України від 24.10.2014 р. № 213 «Про затвердження Рекомендацій щодо організації роботи головних управлінь ДФС України із приймання документів та видачі ліцензій на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-prodiyalnist/63350.html>

67. Наказ Міністерства доходів і зборів України 22.10.2013 № 609 «Порядок заповнення документів на переказ у разі сплати (стягнення) податків, зборів, митних платежів, єдиного внеску, здійснення бюджетного відшкодування податку на додану вартість, повернення помилково або надміру зарахованих коштів» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-pro-diyalnist/62901.html>

68. Наказ Міністерства доходів і зборів України від 03.06.2013 р. № 143

«Порядок подання платником податків заяви про проведення документальної невиїзної позапланової електронної перевірки та прийняття рішення територіальним органом Міністерства доходів і зборів України про проведення такої перевірки» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/podatkove-zakonodavstvo/nakazi/62698.html>

69. Наказ Міністерства доходів і зборів України від 05.12.2013 №765 «Про затвердження Порядку ведення органами Міністерства доходів і зборів України оперативного обліку податків, зборів, митних платежів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, інших платежів, які сплачуються під час митного оформлення товарів» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0217-14>

70. Наказ Міністерства доходів і зборів України від 09.09.2013 № 450 «Порядок зарахування в рахунок майбутніх платежів єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування або повернення надміру та/або помилково сплачених коштів» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/ediniy-vnesok-na-zagalnoobovyazkove-nakazi/62833.html>

71. Наказ Міністерства доходів і зборів України від 10.10.2013 № 574 «Про затвердження Порядку розстрочення (відстрочення) грошових зобов'язань (податкового боргу) платників податків» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1853-13>

72. Наказ Міністерства доходів і зборів України від 10.10.2013 р. № 569 «Порядок використання додаткових джерел погашення податкового боргу» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1852-13>

73. Наказ Міністерства фінансів від 05.12.2012 р. № 1277 «Про затвердження Порядку використання додаткових джерел погашення податкового боргу» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1435-10>

74. Наказ Міністерства фінансів України від 02.02.2015р. №21 «Про затвердження змін до Положення про реєстрацію податку на додану вартість» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0185-15>

75. Наказ Міністерства фінансів України від 14.03.2013 № 395 «Про затвердження Порядку оформлення результатів документальних перевірок щодо дотримання податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби, платниками податків - фізичними особами» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0607-13>

76. Наказ Міністерства фінансів України від 21.09.2011 № 1178 «Про затвердження Порядку визначення відповідності платника податку критеріям, які дають право на отримання автоматичного бюджетного відшкодування податку на додану вартість» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://minrd.gov.ua/diyalnist-/vidshkoduvannya-dchv/53216.html>

77. Наказ Міністерства фінансів України, Державного казначейства України, ДПА України від 21.12.2010 р. № 974/1597/499 «Про затвердження Порядку взаємодії органів державної податкової служби, місцевих фінансових органів та органів Державного казначейства України в процесі повернення платникам податків помилково та/або надміру сплачених сум грошових зобов'язань» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1386-10>

78. Наказ Міністерства юстиції України від 12 квітня 2012 року № 578/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 квітня 2012 року за № 571/20884 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0571-12>

79. Налоговое администрирование: учеб. пособие / О. А. Миронова, Ф. Ф. Ханафеев. – М.: Изд-во Омега – Л, 2005. – 408 с.

80. Налоговые системы. Методология развития: монография для магистрантов, обучающихся по программам «Налоги и налогообложение», «Финансы и кредит» / [И.А. Майбуров и др.]; под ред. И.А. Майбурова, Ю.Б. Иванова. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2012. – 463 с. (С.193-204).

81. Налогообложение: теории, проблемы, решения / [В. П. Вишневский, А. С. Веткин, Е. Н. Вишневская и др.]. – Донецк : ДонНТУ, ИЭП НАН Украины, 2006. – 504 с.

82. Нікітішин А.О. Адміністрування податків в умовах фінансово-економічної кризи / А.О. Нікітішин // Фінанси України. – 2010. – № 1. – С.38-45.

83. Олейнікова Л.Г. Підвищення фіскальної й економічної результативності податкового адміністрування в Україні / Л.Г. Олейнікова // Фінанси України – 2010 – № 10 – С.47-59

84. Онищенко В.А. Податковий контроль (основи організації). – К.: Ред.журн. «Вісник податкової служби України», 2002.

85. Оподаткування суб'єктів господарювання: навч. посіб. /О.Г. Волкова, В. П. Хомутенко, І. С. Луценко, А. В. Хомутенко / за заг. ред. В. П. Хомутенко. – Одеса: «ВМВ», 2014. – 418 с.

86. Опря А. Т. Науково-методологічні принципи забезпечення надійності результатів дослідження економічних явищ (можливості і обмеження методів статистики) А. Т. Опря // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії: Зб.наук.праць Серія: Економічні науки. – 2010. – № 1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nbu.gov.ua/portal

87. Організація та методика податкових перевірок: навч. посіб. / О.П. Чернявський, В.П. Хомутенко, В.В. Немченко – К.: Центр навчальної літератури, 2004 – 288 с.

88. Податкова політика України: стан, проблеми та перспективи : монографія / П.В. Мельник, Л.Л. Тарангул, З.С. Варналій [та ін.] ; за ред. З. Варналія. – К.: Знання України, 2008. – 675 с.

89. Податкова політика України: стан, проблеми та перспективи: моногр. /П.

- В. Мельник та ін.; ред. З. С. Варналій; Держ. податкова адміністрація України, Нац. ун-т держ. податкової служби України, Н. – д. центр з проблем оподаткування. – К.: Знання України, 2008. – 675 с.
90. Податкова система: навчальний посібник / [Баранова В. Г., Дубовик О. Ю., Хомутенко В. П. та ін.]; за ред. В. Г. Баранової. – Одеса, ВМВ, 2014. – 344.
91. Податковий кодекс України (із змінами і доповненнями, внесеними Законами України). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.sta.gov.ua
92. Податковий менеджмент: [підручник] / Ю.Б. Іванов, А.І. Крисоватий, А.Я. Кізіма, В.В. Карпова. – К.: Знання, 2008. – 525 с.
93. Податова політика: теорія, методологія, інструментарій: навч. посібн. / під ред. д-ра економ. наук, проф. Іванова Ю.Б., д-ра економ. наук, проф. Майбурова І. А. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2010. – 492 с.
94. Позняков С.П. Адміністративно-правове забезпечення погашення податкового боргу в Україні [монографія] / С.П. Позняков. – Ірпінь: Національний університет Державної податкової служби України, 2009.-238 с.
95. Положення про порядок подання та розгляду скарг платників податків органами державної податкової служби, затвердженим наказом Державної податкової адміністрації України від 23 грудня 2010 року № 1001 та зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 6 січня 2010 року за № 10/18748 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0010-11>
96. Пономарев А. И. Актуальные проблемы налогового администрирования: учеб. пособие / А. И. Пономарев, С. В. Никулина, К. К. Гойгереев. – Ростов-на-Дону: Мини Тайп, 2011. – 304 с.
97. Порядок взаємодії органів Міністерства доходів і зборів України та органів Державної казначейської служби України в процесі виконання державного та місцевих бюджетів за доходами та іншими надходженнями, затверджений наказом Міністерства доходів і зборів України, Міністерства фінансів України 04.12.2013 № 760/1031– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z2193-13>
98. Порядок обліку платників податків і зборів, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 року №1588 (в редакції наказу Міністерства фінансів України № 22 від 02.02.2015 р.) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11>
99. Порядок оформлення поштових відправлень із вкладенням матеріалів звітності, розрахункових документів і декларацій, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28 липня 1997 року № 799– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/799-97-%D0%BF>
100. Порядок повернення коштів, помилково або надмірно зарахованих до державного та місцевих бюджетів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0530-08>
101. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 р. № 569 «Порядок електронного адміністрування податку на додану вартість» – [Електронний

ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/569-2014-%D0%BF>

102. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 р. № 236 «Про затвердження Положення про Державну фіскальну службу України» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF>

103. Постанова Кабінету Міністрів України від 3.01.2013 р. № 13 «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного порталу адміністративних послуг» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/13-2013-%D0%BF>

104. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.01.2013 № 44 «Про затвердження вимог до підготовки технологічної картки адміністративної послуги» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/44-2013-%D0%BF>

105. Постанова КМ України від 27.12.10 № 1231 «Про затвердження Порядку списання непогашених грошових зобов'язань або податкового боргу після ліквідації платника податків, не пов'язаної з банкрутством». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua

106. Постанова КМ України від 27.12.10 № 1235 «Про затвердження переліку обставин, що свідчать про наявність загрози виникнення або накопичення податкового боргу, і доказів існування таких обставин». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua

107. Постанова КМ України від 27.12.10 № 1237 «Про затвердження Порядку надіслання органам державної податкової служби подання про здійснення заходів з погашення податкового боргу платника податків та інформації про скасування або зміну суми нарахованого грошового зобов'язання, а також форми зазначеного подання». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua

108. Постанова КМ України від 29.12.10 № 1239 «Про затвердження форми протоколу про тимчасове затримання майна». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua

109. Програма модернізації Державної податкової служби України : проект [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sta.gov.ua>

110. Проскура К. П. Зарубіжний досвід організації податкового адміністрування //Економічний часопис – XXI. – 2012. – № 7–8. – С. 30–34.

111. Проскура К.П. Податкове адміністрування в Україні в посткризовий період: ефективність та напрями модернізації [монографія] – К.: ТОВ «Емкон», 2014. – 376 с.

112. Реформирование налоговых система: теория, методология и практика: моногр. / под. ред. И.А.Майбурова, Ю.Б. Иванова, А.И.Крисоватого. – К.: Кондор, 2011. – 352 с.

113. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.09.11р. № 870-р «Про затвердження переліку платних адміністративних послуг, які надаються Державною податковою службою» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/870-2011-%D1%80>

114. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.10.2013 р. №809-р «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції створення та функціонування автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/809-2013-%D1%80>

115. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5.12.2012р. №1007-р «Питання створення та запровадження електронного сервісу «Електронний кабінет платника податків» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1007-2012-%D1%80>

116. Селіванов А. О. Адміністрування податків: нові проблеми в адміністративному та фінансовому праві України / А. О. Селіванов // Право України. – 2002. – № 2. – С. 34-38.

117. Соколовська А. М. Основи теорії податків: навч. посіб. / А. М. Соколовська. – К.: Кондор, 2010. – 326 с.

118. Стратегічні орієнтири формування і реалізації фіскальної політики: монографія / під ред. А.І.Крисоватого. – Тернопіль: Вектор, 2012. – 356 с.

119. Суторміна В. М. Держава – податки – бізнес : (Із світового досвіду фіскального регулювання ринкової економіки) : моногр. / В. М. Суторміна, В. М. Федосов, В. Л. Андрущенко. – К. : Либідь, 1992. – 328 с.

120. Тимченко О.М. Дієвість методів управління податковим боргом в контексті новацій Податкового кодексу України / О.М. Тимченко // Фінанси України. – 2011. – № 3. – С. 54-62.

121. Тимченко О.М. Податковий борг в Україні: причини, наслідки, менеджмент [монографія] / О.М. Тимченко. – К.: КНЕУ, 2009. – 228 с.

122. Типова інструкція з діловодства в органах державної податкової служби України, затвердженої наказом ДПС України від 30.03.2012 р. № 255– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/podatkova-baza-donabrannya-chinnosti-podatkovimkodeksom/normativno-pravova-baza/nakazi-dpa-ukraini/arhiv-nakazivdpa-ukraini/nakazi-za-1998-rik/60440.html>

123. Указ Президента України від 09.12.10 №1085 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://president.gov.ua/documents/12584.html>

124. Указ Президента України від 18.03.2013р. № 141/2013 «Про Міністерство доходів і зборів України» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/141/2013> Універсальний словник енциклопедія / [3-тє видання] — К.: Всеувиито. –ПВП, 2003.–С. 1115

125. Указ Президента України від 19 липня 2001 року №532/2001 «Про додаткові заходи щодо боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/532/2001>

126. Фінанси : підручник / за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. – 2-ге вид. 50. Цивільний процесуальний кодекс України (із змінами і доповненнями, внесеними Законами України). [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

127. Хомутенко В. П. Ідентифікація суб'єктів господарювання як платників податків / А. В. Хомутенко, В. П. Хомутенко // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2014. – № 2. – С.35-50.
128. Хомутенко В. П. Оцінка ефективності та результативності адміністрування податків і зборів / А. В. Хомутенко, В. П. Хомутенко // Світ фінансів. – 2012. – №2. – С.115 – 122.
129. Хомутенко В.П. Ризикоорієнтована система адміністрування митних платежів у процесі забезпечення економічної безпеки України / Хомутенко В.П., Запорожець О.Ф.// Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки т.2. – 2013. – №3. – С.164-168.
130. Хомутенко В.П. Система адміністрування митних платежів: теорія та практика функціонування. Монографія / В.П.Хомутенко, О.Ф.Запорожець // Одеса: Друкарський дім «Друк Південь», 2013. – 176с.
131. Храбров А. О. Правове регулювання виникнення, зміни і припинення податкового обов'язку : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Храбров Андрій Олександрович. – Х., 2004. – 182 с.
132. Чередниченко А.П. Податковий контроль в умовах трансформаційної економіки України: Монографія/ А.П. Чередниченко – К: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2005. – 204с.
133. Яковлева А.М. Інноваційні технології адміністрування податкового боргу / А.М. Яковлева // Проблеми науки. – 2011. – № 6. – С. 25-30
134. Яковлева А.М. Податковий борг: економічний зміст і дискусійні питання / А.М. Яковлева // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 3. – С. 230-234.
135. More information on environmentally related taxes, fees and charges [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www2.oecd.org/ecoinst/queries/TaxInfo.htm>
136. Paying Taxes Methodology. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.doingbusiness.org/methodology/paying-taxes>
137. Taxes – France [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://europa.eu/youreurope/business/managing-business/payingtaxes/france/index_en.htm
138. Taxes – Germany [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://europa.eu/youreurope/business/managing-business/payingtaxes/germany/index_en.htm
135. Taxes – Italy [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://europa.eu/youreurope/business/managing-business/payingtaxes/italy/index_en.htm

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1

Основні вимоги щодо актів документальних перевірок

Зміст вимоги	Примітки
Загальні	
Факти порушень законодавства повинні бути викладені в акті з обов'язковим посиланням на докази	Докази: — письмові докази (первинні документи, звіти, розрахунки та інші документи, у яких засвідчені факти, що мають значення для правильного ухвалення рішення за результатами перевірки); — оформлені в письмовій формі пояснення посадових осіб та інших працівників підприємства, що перевіряється; — письмові висновки фахівців, що залучалися у ході перевірки; —
Акт документальної перевірки має бути складений на паперовому носії державною мовою і мати наскрізну нумерацію сторінок	
Перша сторінка акта повинна бути надрукована на бланку державного податкового органу	
Акту документальної перевірки обов'язково має бути привласнений номер при його реєстрації в державному податковому органі	
Вступна частина (елементи)	
Дата акта перевірки	Повинна збігатися з датою підписання акта посадовими особами, що проводили перевірку
Номер акта перевірки	Порядковий номер журналу реєстрації перевірок, код структурного підрозділу, номенклатура справи, код підприємства згідно з ЄІТГІОУ
Назва місця проведення перевірки (населеного пункту)	Місцезнаходження підприємства на території якого складається акт перевірки
Назва акта	Залежить від типу перевірки (планова чи позапланова)
Назва підприємства	Указується повна і скорочена назва відповідно до установчих документів
Прізвища, імена, по батькові, посади, спеціальне звання осіб, що проводили перевірку	Із зазначенням назви установи яку вони представляють
Дата і номер посвідчень на документальну перевірку, найменування органу державної податкової служби, що їх виписав	Мається на увазі посвідчення, підписане начальником (заступником начальника) органу державної податкової служби, на проведення даної перевірки
Період діяльності підприємства, за який проведена перевірка	П. 1.2 акта перевірки

Дата початку і закінчення перевірки	П. 1.1 акта перевірки. Датою початку перевірки є дата подання керівнику (іншій посадовій особі підприємства) посвідчення (наказу, розпорядження) на проведення , документальної перевірки. Датою закінчення перевірки є дата підписання акта перевіряючим. В разі потреби вказується час перерви в перевірці
Дані про тип перевірки	Комплексна планова або позапланова документальна перевірка фінансово-господарської діяльності відповідно до вимог конкретного пункту Указу №817/98
Перелік питань, які слід висвітлити в акті перевірки	
Інформація про надсилання повідомлення підприємству про проведення перевірки	Вказуються № листа і дата про вручення при плановій перевірці
Дані про підприємство	Вказуються: <ul style="list-style-type: none"> — прізвища, імена, по батькові керівника і головного бухгалтера або осіб, що заміщають їх на час проведення перевірки (п. 1.2 акта перевірки) — з вказанням періоду, протягом якого вони відповідали за фінансово-господарську діяльність (накази про призначення, звільнення); — дані про реєстрацію підприємства в органах державної влади, про взяття на облік податковому органі (п. 1.3 акта перевірки); — код власності, підпорядкованість для державних підприємств (п. 1.3 акта); — юридична адреса, адреса фактичного місцезнаходження (п. 1.6 акта перевірки); <ul style="list-style-type: none"> — ідентифікаційний код платника податків (п. 1.4 акти перевірки) — дані про його реєстрацію як платника ПДВ (п. 1.4.1 акта перевірки) — інформація про стан статутного капіталу (п.1.7 акта перевірки) <ul style="list-style-type: none"> — дані про розмір статутного фонду (п. 1.7.1 акт) — дані про засновників (учасників, акціонерів) юридичних і фізичних осіб (п.1.7.2 акти, із зазначенням коду СДРПОУ, назву або П,1, ПБ і частки в статутному капіталі) — інформація про наявність фінансових вкладів у інші підприємства (п. 1.7.3 акта) <ul style="list-style-type: none"> — перелік структурних підрозділів (п. 1.8 акта) — інформація про фактично здійснюваний підприємством вид господарської діяльності (п.1.9 акта перевірки); <ul style="list-style-type: none"> — дані про наявність рахунків у банках (п. 1.10 акта); --- інформація про результати попередньої документальної перевірки(п. 1.11 акта перевірки) <ul style="list-style-type: none"> — інформація про використані при перевірці джерелах інформації (п.1.12 акта перевірки) <ul style="list-style-type: none"> — інформація про зустрічні перевірки (п. 1.13 акта перевірки); — інформація про використані в ході перевірки комп'ютерні автоматизовані систем податкового органу(п. 1,14 акта); <ul style="list-style-type: none"> — інформація про збитки або заявлені значних сум ПДВ, з обов'язковим обґрунтуванням причин (п. 1.15 акта перевірки) — інформація про пільги (п. 1.16 акта) інформація про проведені інвентаризації (п.1.17 акт перевірки)
Інформація про документи, використані при даній перевірці, згрупованих по типах	Указати період охоплення, їхня перевірка і метод: суцільний, вибірковий

Основна частина	
<p>Перевірка правильності ведення податкового обліку і правильності розрахунку, повноти і своєчасності сплати до бюджету, державних цільових фондів податків, зборів (обов'язкових платежів), а також: неподаткових доходів, встановлених законодавчо</p>	<p>Вказується в розрізі:</p> <p>- <u>Валовий дохід</u> (по періодах зіставляються дані заявлені в декларації й отримані в результаті перевірки, із зазначенням відхилень: занижено, завищено на суму в гривнях) (п.2.1 акта перевірки);</p> <p>- <u>Валові витрати</u> (по періодах зіставляються дані заявлені в декларації й отримані в результаті перевірки, з зазначенням відхилень: занижено, завищено на суму в гривнях) (п.2.2 акта перевірки);</p> <p>- <u>Амортизаційні відрахування</u> (по періодах зіставляються дані заявлені в декларації й отримані в результаті перевірки, із зазначенням відхилень: занижено, завищено на суму в гривнях) (п.2.3 акта перевірки);</p> <p>- <u>Податок на прибуток</u> (по періодах зіставляються дані заявлені в декларації й отримані в результаті перевірки, із зазначенням відхилень: занижено, завищено на суму в гривнях) (п.2.4 акта перевірки)</p>
Заклучна частина акта (пункт 3 акта перевірки)	
<p>Підсумкові дані щодо розмірів донарахованих (завищених) податків</p>	<p>Повинні бути подані (з розбивкою по роках, періодах):</p> <p>- суми занижених податкових зобов'язань (тут же і пеня за порушення валютного законодавства);</p> <p>- суми надмірно нарахованих податкових зобов'язань. В обов'язок перевіряючого входить визначення суми податкового зобов'язання та у випадку, якщо дані документальних перевірок результатів діяльності платника податків свідчать про завищення суми його податкових зобов'язань, заявлених у податкових деклараціях, або що таке завищення спричинила арифметична /методологічна помилка</p>

В разі потреби: вказати платникові податків про необхідність відновлення податкового обліку у встановлений термін (як правило, один місяць)	Якщо при перевірці встановлена неможливість установлення сум податкових зобов'язань через відсутність податкового обліку об'єктів оподаткування або незадовільного його ведення
Додатки по акта	
Розрахунки розбіжностей звітних даних підприємства з фактичними даними, установленними при перевірці	Наводяться як розрахунки розміру наслідків порушень
Додатки повинні бути підписані перевіряючими, а також керівником і головним бухгалтером підприємства	
Додатки можуть складатися з: вилучених документів, завірених підписом посадової особи підприємства, або письмового пояснення керівництва за фактом відмови надати документи при наявності постанови про вилучення; постанови про вилучення, протоколу вилучення документів; опису вилучених документів	За наявності факту заниження податкових зобов'язань
Пояснення посадових осіб підприємства за фактом виявлених порушень	Якщо їм інкримінують злочин

ДОДАТОК 2

Порядок притягнення до адміністративної відповідальності

ДОДАТОК 3

Перелік фінансових санкцій та штрафів за порушення податкового законодавства юридичними чи фізичними особами

№ з/п	Вид порушення	Розмір штрафних санкцій
1	За неподання або несвоєчасне подання 1. органам державної податкової служби податкових декларацій.	Платник податків, що не подає податкову декларацію, у визначені законодавством строки, сплачує штраф у розмірі 10 нмдг (170 грн.) за кожне таке неподання або затримку
2.	За неподання у встановлені строки податкової декларації.	Контролюючий орган самостійно визначає податкове зобов'язання і додатково до встановленого штрафу, платник сплачує штраф у розмірі 10% суми податкового зобов'язання за кожний повний або неповний місяць затримки податкової декларації, але не більше 50% від суми нарахованого зобов'язання та не менше 10 нмдг.
3.	За заниження податкового зобов'язання заявленого у податковій декларації	Якщо дані документальних перевірок платника податків свідчать про заниження суми його податкових зобов'язань, заявлених у податкових деклараціях і контролюючий орган самостійно до нараховує суму податкового зобов'язання платника податків, такий платник податків сплачує штраф у розмірі 5% від суми недоплати за кожний з податкових періодів, установлених для такого податку, збору (обов'язкового платежу), починаючи з податкового періоду, на який припадає така недоплата, та закінчуючи податковим періодом, на який припадає така недоплата, та закінчуючи податковим періодом, на який припадає отримання таким платником податків податкового повідомлення від контролюючого органу, але не більше 25% такої суми та не менше 10 нмдг (170 грн.)
4.	За допущення платником арифметичних або методологічних помилок у поданих контролюючому органу податкових декларацій	У разі, коли контролюючий орган виявив арифметичні або методологічні помилки у поданій платником податків податковій декларації, які призвели до заниження суми податкового зобов'язання, та самостійно до нараховував належну до сплати суму податку, платник зобов'язаний сплатити штраф у розмірі 5% суми донарахованого податкового зобов'язання, але не менше 1 нмдг (17 грн.)
.	За умисне ухилення від сплати податкового зобов'язання або заниження податкового зобов'язання у великих розмірах	Якщо платника податків (посадову особу платника податку) засуджено за скоєння злочину щодо ухилення від сплати податків або якщо платник податків декларує переоцінені або недооцінені об'єкти оподаткування, що призводить до заниження податкового зобов'язання у великих розмірах, то він сплачує штраф у розмірі 50% від суми недоплати, але не менше 100 НМДГ (1700 грн.)

	<p>За несплату згодженого податкового зобов'язання протягом граничних строків</p>	<p>- при затримці до 30 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати, у розмірі 10% узгодженої суми податкового зобов'язання;</p> <p>- при затримці від 31 до 90 календарних днів включно, наступних за останнім днем граничного строку сплати - у розмірі 20% узгодженої суми податкового зобов'язання;</p> <p>- при затримці понад 90 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати, - у розмірі 50% узгодженої суми податкового зобов'язання</p>
	<p>За відчуження активів, що перебувають у податковій заставі.</p>	<p>У разі, коли платник податку, активи якого перебувають у податковій заставі, відчужує такі активи, без попереднього узгодження податкового органу, якщо таке узгодження є обов'язковим згідно чинного законодавства, платник податку додатково сплачує штраф в розмірі 100% суми податкового боргу, щодо якого виникло право податкової застави</p>
	<p>Виплати грошових сум без попереднього нарахування та сплати податку (обов'язкового платежу)</p>	<p>У випадку, коли платник податку здійснив продаж (відчуження) товарів (продукції) або здійснив грошові виплати без попереднього нарахування та сплати податку, збору (обов'язкового платежу), передбаченого чинним законодавством, то платник податку сплачує штраф у подвійному розмірі суми зобов'язань по цьому податку, збору (обов'язковому платежу). Причому сплата штрафу не звільняє платника від адміністративної або кримінальної відповідальності та/або конфіскації товарів (продукції) або коштів відповідно до законодавства</p>
	<p>За заниження податкового зобов'язання та самостійне його виявлення</p>	<p>При самостійному виявленні факту заниження податкового зобов'язання до початку перевірки контролюючим органом платник податку повинен сплатити не лише суму недоплати, але і штраф у сумі 10% від вказаної суми. При цьому адміністративні штрафи, пеня та інші санкції не застосовуються. Це правило не є дійсним, якщо:</p> <p>а) платник податків не подає податкову декларацію за період, протягом якого відбулася недоплата податкового зобов'язання;</p> <p>б) судом встановлено скоєння злочину посадовими особами платниками податків або фізичною особою - платником податків щодо умисного ухилення від сплати зазначеного податкового зобов'язання</p>

ДОДАТОК 4

Додаток 2
до Порядку списання безнадійного
податкового боргу платників податків

РІШЕННЯ

від "___" _____ 20___ року
про списання безнадійного податкового боргу

Я, _____

(посада, прізвище, ініціали посадової особи, яка приймає рішення)

на підставі статті 101 Податкового кодексу України та

вирішив списати безнадійний податковий борг _____

(код за ЄДРПОУ, найменування юридичної особи, прізвище, ім'я, по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків))

який виник за станом на "___" _____ 20___ року, у сумі
_____ грн., у тому числі:

грн

№ з/п	Найменування податків і зборів	Код бюджетної класифікації	Безнадійний податковий борг					
			усього	У тому числі				
				податки, збори	пеня	штрафні (фінансові) санкції (штрафи)	діючі розстрочення (відстрочення)	проценти за користування розстроченням (відстроченням)
1	2	3	4	5	6	7	8	9

За результатами списання безнадійного податкового боргу пеня, штрафи за порушення правил сплати (перерахування) податків, а також проценти за фактичний строк користування розстроченням (відстроченням) податкового боргу підлягають скасуванню.

_____ (посада особи, (підпис) (прізвище, ініціали) яка прийняла рішення)

М.П.

ДОДАТОК 5

Причини анулювання реєстрації платника податку на додану вартість відповідно до Податкового кодексу України

Пункти, статті розділу V Податкового кодексу	Норма Податкового кодексу України
Підпункт “а” пункту 184.1 статті 184	Будь-яка особа, зареєстрована як платник податку на додану вартість протягом попередніх 12 місяців, подала заяву про анулювання реєстрації, якщо загальна вартість оподатковуваних товарів/послуг, що надаються такою особою, за останні 12 календарних місяців була меншою від суми, визначеної статтею 181 розділу V Кодексу, за умови сплати суми податкових зобов’язань у випадках, визначених розділом V Кодексу
Підпункт “б” пункту 184.1 статті 184	Особа прийняла рішення про припинення та затвердила ліквідаційний баланс, передавальний акт або розподільчий баланс відповідно до законодавства за умови сплати суми податкових зобов’язань із податку у випадках, визначених розділом V Кодексу
Підпункт “б” пункту 184.1 статті 184	Особа прийняла рішення про припинення в результаті перетворення та затвердила передавальний акт відповідно до законодавства за умови сплати суми податкових зобов’язань із податку у випадках, визначених розділом V Кодексу (дата завершення перетворення є датою державної реєстрації юридичної особи, утвореної в результаті перетворення)
Підпункт “в” пункту 184.1 статті 184	Фізична особа – підприємець є платником єдиного податку за фіксованою ставкою відповідно до пункту 293.2 статті 293 розділу XIV Кодексу
Підпункт “в” пункту 184.1 статті 184	Особа є платником єдиного податку за ставкою, що не передбачає сплати податку на додану вартість відповідно до підпункту 2 пункту 293.3 статті 293 розділу XIV Кодексу, і не переходить у встановленому Кодексом порядку на сплату єдиного податку за ставкою, що передбачає сплату податку на додану вартість
Підпункт “в” пункту 184.1 статті 184	Фізична особа – підприємець, яка провадить діяльність з виробництва, постачання, продажу (реалізації) ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння та для якої ставка єдиного податку відповідає абзацу четвертому пункту 293.3 статті 293 розділу XIV Кодексу
Підпункт “в” пункту 184.1 статті 184	Фізична особа – підприємець є платником єдиного податку третьої групи та відповідно до підпункту 298.1.5 пункту 298.1 статті 298 розділу XIV Кодексу самостійно переходить на сплату єдиного податку, установленого для першої або другої групи
Підпункт “в” пункту 184.1 статті 184	Платник єдиного податку третьої групи відповідно до підпункту 298.1.5 пункту 298.1 статті 298 розділу XIV Кодексу самостійно обирає ставку єдиного податку,

		установлену для третьої групи, яка включає податок на додану вартість до складу єдиного податку
Підпункт “г” пункту 184.1 статті 184		Особа, зареєстрована як платник податку на додану вартість, протягом 12 послідовних податкових місяців не подає контролюючому органу декларації з податку на додану вартість та/або подає таку декларацію (податковий розрахунок), яка (який) свідчить про відсутність постачання/придбання товарів, здійснених з метою формування податкового зобов’язання чи податкового кредиту (непотрібне закреслити)
Підпункт “г” пункту 184.1 статті 184		Установчі документи особи, зареєстрованої як платник податку на додану вартість, визнані рішенням суду недійсними
Підпункт “д” пункту 184.1 статті 184		Господарським судом винесено ухвалу про ліквідацію юридичної особи – банкрута
Підпункт “е” пункту 184.1 статті 184		Платник податку на додану вартість ліквідується за рішенням суду (фізична особа позбувається статусу суб’єкта господарювання)
Підпункт “е” пункту 184.1 статті 184		Особу звільнено від сплати податку на додану вартість за рішенням суду
Підпункт “е” пункту 184.1 статті 184		Податкову реєстрацію особи анульовано (скасовано, визнано недійсною) за рішенням суду
Підпункт “е” пункту 184.1 статті 184		Фізична особа, зареєстрована як платник податку на додану вартість, померла, її оголошено померлою, визнано недієздатною або безвісно відсутньою, обмежено її цивільну дієздатність
Підпункт “ж” пункту 184.1 статті 184		У Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців наявний запис про відсутність юридичної особи або фізичної особи за її місцезнаходженням (місцем проживання) або запис про відсутність підтвердження відомостей про юридичну особу (непотрібне закреслити)
Підпункт “з” пункту 184.1 статті 184		Припинено дію договору про спільну діяльність, договору управління майном, угоди про розподіл продукції (для платників податку, зазначених у підпунктах 4, 5 і 8 пункту 180.1 статті 180 розділу V Кодексу)
Підпункт “з” пункту 184.1 статті 184		Закінчився строк, на який утворено особу, зареєстровану як платника податку на додану вартість